

CUPRINS

EVENTIMENTE. PROIECTE

- ✦ Proiectul „*Lecția despre poezie, cu Ruxandra Cesereanu*” p. 4
– Andreea Teleşpan
- ✦ Pagini în dialog: Conferința lui Franco Moretti de la Sibiu p. 6
– Alexia Ciobănuț
- ✦ Lansare de carte: „*Piesă de rezistență*”, Teodora Coman p. 9
– Maia Loloiu

INTERVIU

- ✦ Interviu cu Ruxandra Cesereanu p. 12
despre poemul „California pe Someș”
– Alexia Ciobănuț

PAGINI DE JURNAL

- ✦ La pas prin Muzeul Poeziei din Iași p. 18
– Alexia Ciobănuț
- ✦ Jurnal de Festival p. 20
– Maia Loloiu
- ✦ Herculaneum – un monument printre ruine p. 24
– Sebastian Caminschi
- ✦ Statele Unite ale Americii văzute p. 29
prin prisma parcurilor naționale
– Andrei Țiplic, Paul Țiplic

MICROCERCETĂRI

- ✦ The Understanding of teenage challenges referring to p. 35
J. D. Sallinger’s novel: „The Catcher in the Rye”
– Ștefania Mătăcuță, Claudia Teleşpan
- ✦ „Mirroring us” – a study of religion in the USA p. 38
– Delia Luca, Andreea Teleşpan
- ✦ The works of William Shakespeare p. 40
– Andreea Teleşpan, Sebastian Muntean
- ✦ Executarea lui Ludovic al XVI-lea. p. 41
Între libertate, răzbunare și dreptate
– Andrei Țiplic, Paul Țiplic

CRONICĂ LITERARĂ

- ✦ „CASA” de Alex Moldovan p. 44
– Alexia Ciobănuț
- ✦ Climate change in Bangladesh p. 46
– Miruna Dospinescu

CRONICĂ DE FILM

- ✦ „*Past lives*” p. 49
- Miruna Dospinescu
- ✦ „*Maria*” - un film magnific p. 51
- Alexia Ciobănuț

ESEU

- ✦ „*Luceafărul*” de Mihai Eminescu p. 54
- Ana Timofte

PAGINI DE LITERATURĂ: PROZĂ

- ✦ *Orașul Vieții* – Claudia Teleșpan p. 58
- ✦ *Eu nu am nicio vină* – Gabriela Sasu p. 60
- ✦ *Camera fără forme* – Cristian Băilă p. 63
- ✦ *Teatrul fără cortină* – Cristian Băilă p. 66
- ✦ *Fire de imunitate* – Cristian Băilă p. 68
- ✦ *Însemnările unui marinar pierdut* – Karina Dragoman p. 69

PAGINI DE LITERATURĂ: POEZIE

- ✦ *Scrisori de mai* – Maia Loloiu p. 71
- ✦ *Ar fi trebuit, Dans contemporan* – Maria Penteliciuc p. 72
- ✦ *Ca un poem* – Alexia Ciobănuț p. 73
- ✦ *naturămoartă, rimbaudiană* – Cristian Băilă p. 74 - 75

CU ȘI DESPRE ADOLESCENȚI

- ✦ *Voluntariatul la FITS. Învăț să privești* p. 77
- Alexia Ciobănuț
- ✦ *Este timp și pentru sport. Interviu cu Soare Casian* p. 79
- David Cosma
- ✦ *Sunt motivat să practic un sport de performanță.* p. 80
Interviu cu David Cosma
- Tudor Buta

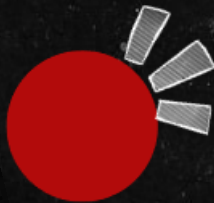
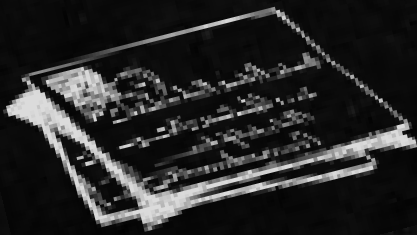
CALEIDOSCOP

- ✦ *Pagina de grafică* – Ioana Bercean p. 82
- ✦ *O poveste despre Sibiu* – Maia Loloiu & Eliza Oproiu p. 83

**EVENIMENTE.
PROIECTE**

DOCUMENTARE

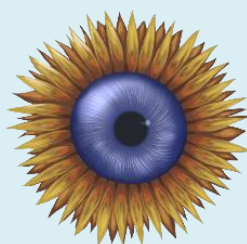

OPINIE

Proiectul „Lecția despre poezie, cu Ruxandra Cesereanu”

În cadrul acestui proiect, sub coordonarea doamnei profesoare Marcela Ciobănuș, am descoperit poezia autorilor contemporani, prin activități realizate în cadrul proiectului „Lecția despre poezie, cu Ruxandra Cesereanu”. „California pe Someș”, volumul Ruxandrei Cesereanu, ne-a oferit o perspectivă inedită asupra adolescenților și a relației acestora cu lumea din jur, accentuând importanța tinerilor în progresul societății. Curând, am fost transpuși în verile din Cluj, când malul Someșului, principalul reper spațial, devine locul de întâlnire al grupurilor de adolescenți, prin care se deschide portalul spre metaexperiențe.

Lucrând în echipe, am completat o fișă de lectură care a vizat înțelegerea și interpretarea unui grupaj de texte din volumul Ruxandrei Cesereanu. Astfel, am aflat că melodia „Hotel California”, a trupei Eagles, a reprezentat un catalizator pentru scrierea acestui poem care se dorește a fi o continuare a cântecului.

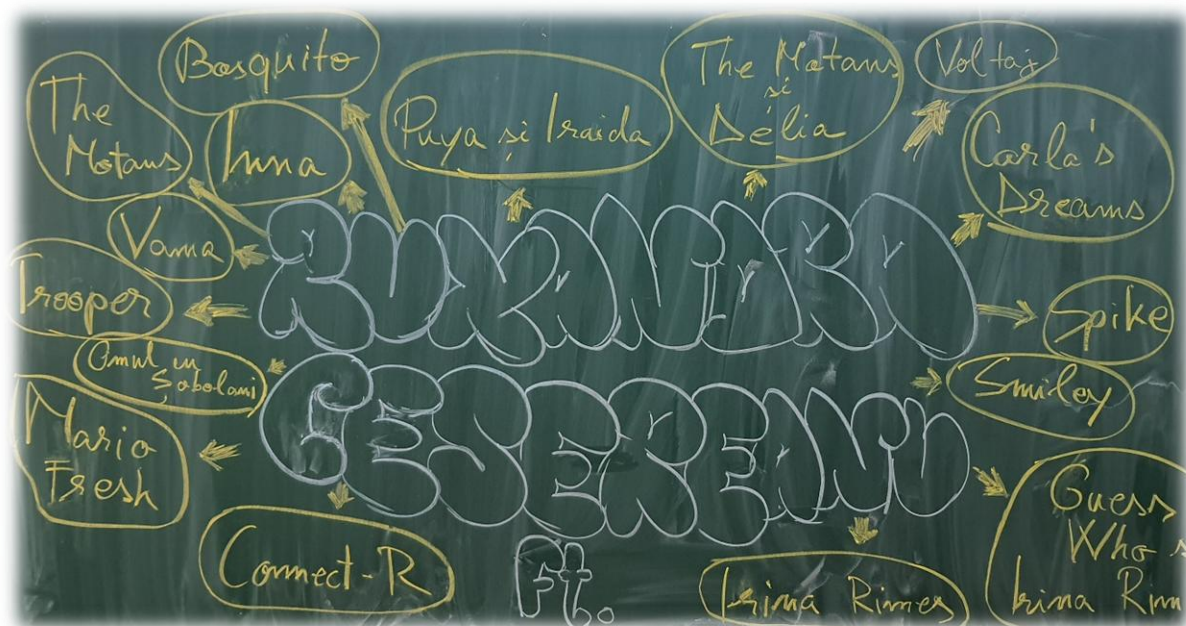

Poeta descrie aceeași atmosferă misterioasă, completată de comportamentul boem și libertin al tinerilor, care se regăsește și în melodie.

Râul Someș, în poezie, este o entitate mistică atemporală care reacționează la schimbările societății, oferind siguranță și purificare. Someșul reprezintă acea forță lăuntrică care îi îndeamnă pe adolescenți să se revolte, să distrugă tot ce a fost creat până la ei, pentru a reconstrui umanitatea, începând, desigur, cu poezia. Apa se transformă, astfel, într-un spațiu al creației, leagă orașul de întreaga lume și devine o sursă de inspirație, poezia însăși apărând în urma lichiefierii nevoilor obișnuite. Vara este sugerată de repetarea culorii galben-ruginiu, semnificând trecerea timpului și nevoia de schimbare, dar apare și sub alte forme asociate acestui anotimp, precum scoicile, marea și floarea-soarelui. Căldura verii topește și transformă lumea, inducând o stare îmbietoare la somn, unde spațiul oniric întrepătrunde experiențele senzoriale.

După completarea fișelor de lectură, am realizat o hartă mentală de grup, pe baza fragmentului atribuit. În acest mod, ne-am putut împărtăși ideile în raport cu poezia, obținând o sinteză a tuturor răspunsurilor noastre.

Am observat că poemul este format din trei părți. Prima parte descrie orașul Cluj din perspectiva adultului care își amintește de adolescență; a doua parte, scrisă cu litere italice, prezintă dorințele, visurile și revelațiile adolescenților prin raportarea la rolul lor în progresul lumii și al poeziei, iar cea de-a treia, scrisă cu litere îngroșate, ilustrează momente din viața adultului-călător, amintiri declanșate de imaginea râului Someș. Prin această delimitare, poeta reușește să îmbine, prin intermediul râului, cele trei alter ego-uri (adolescenta, poeta și tânărul-călător) care au format identitatea adultului din prezent. Apoi, am urmărit secvențe din filmul „Cercul poezilor dispăruți” și, prin raportarea la cartea Ruxandrei Cesereanu, am descoperit rolul poeziei în viețile adolescenților, respectiv în formarea societății.

În continuare, am creat videopoeme care se bazează pe o fuziune între poemul „California pe Someș” și versurile unui cântec aparținând unui artist român. Această ultimă activitate a demonstrat, încă o dată, importanța muzicii pentru orice adolescent, o altă dovadă fiind cântecul „Hotel California”, transformat în imnul unei

Eu am ales melodia „August” de la trupa The Motans, deoarece transmite același sentiment de nostalgie, născut din dorința de a retrăi momentele frumoase trăite într-o vară, care este prezent și în poezia Ruxandrei Cesereanu: „Slăvesc tinctura de iod a verii în care șorecarii fugăresc cârțițe / A fost o vară frumoasă ca Marilyn Monroe / Pe mal se găsesc cutii mici pentru porumbei și tobogane / Cu emoții și fiori en gros ca trei de șapte-n casino”.

Acest proiect m-a apropiat de literatura contemporană, dovedindu-mi că reprezintă cel mai bine adolescentul de astăzi. Ruxandra Cesereanu realizează în textul ei o definiție inedită a adolescenților, caracterizându-i prin potențialul artistic și prin dorința de a-și lăsa amprenta asupra lumii, nu prin schimbările fizice sau emoționale, așa cum suntem obișnuiți. Tocmai această perspectivă m-a determinat să mă regăsesc în volum, respectiv în film, stârnind în mine dorința de a trăi experiențe poetice.

Text: Andreea Teleşpan, a X-a E

Grafică: Delia Luca & Alexia Ciobănuț, a X-a E

Pagini în dialog: conferința lui Franco Moretti de la Sibiu

(în dialog cu Gianina Druta, conf. univ. dr. Oslo Metropolitan University, Faculty of Education and International Studies)

„People do things by altering words”, in order to satisfy a quarter of their otherworldly, godly desire. This statement made by Franco Moretti – Professor Emeritus at Stanford University - during his lecture (on 25th-26th January 2024 at University „Lucian Blaga” in Sibiu) surely offers many potential discussion points, but the one he chose to expand was how to authentically perceive those words and their meaning, in dramatic pieces. This event brought me the opportunity to meet Gianina Druță, an ex-student of my teacher’s, now lecturer at Oslo Metropolitan University.

Franco Moretti has brought to us a very well developed method of analysing plays: network semantics. Although films cannot be reduced to such a network, since images are necessary in understanding the plot properly, this method surely highlights the most important aspects of a dramatic or (in some cases) narrative pieces: relationships and words. For each one of them, Franco Moretti explained that not only quantity is of importance, but quality too, and used widely known examples such as Shakespeare - whose networks proved to be extremely imbalanced, as he illustrates a large world, where characters can be lost sight of. Based on how close the relationship is, who initiates conversations, who shows more interest, the network changes, lines grow thicker or change direction, showing how easy it is to graphically represent the plot of a play - the key is to keep in mind the amount of words and their context, meaning or connotations. The more words a character is assigned, the more likely it is for poetic function to appear - which already speaks a lot about the characterisation of said fictional entity-, and the more cruel a character is, the more beautiful his language is.

The world created by plays - ancient Greek ones or modern tragedy- surely is a complex place to wander in. One needs not only to read and understand the plot, but also to comprehend all sorts of signs that lead to authentically understanding a writer’s vision - why he created confidants that mirror the main characters, why the chorus’ evaluative function is not noticeable to the average reader and so on. Reading the play is not enough, one oughts to read the writer too, at least that’s the idea that struck with me the most out of Franco Moretti’s lecture.

When computers meet tragedy: Franco Moretti on the European tragic form

On 25th-26th January 2024 the University „Lucian Blaga” in Sibiu had the opportunity to host two lectures of Franco Moretti who is renowned for his renewing approach of literary studies based on *distant reading*. Moretti is Prof. Emeritus at Stanford University and this is not his first visit to a Romanian university, as he received an honorary doctorate from Babeș-Bolyai University in Cluj earlier in 2016. Almost eight years later in 2024, his Romanian comeback to Sibiu is connected to the first meetings in the project *Measuring Tragedy Geographical Diffusion, Comparative Morphology, and Computational Analysis of European Tragic Form* (METRA) that will be implemented ULBS between 2024-2026.

Franco Moretti (Sibiu, 2024)
Foto: Alexia Ciobănuț

Who is Franco Moretti, why is his work important for literary scholars and the general audience alike, and what should we expect from his collaboration with Romanian and international scholars in Sibiu? The work of Moretti has been revolutionary in many ways for the development of our current understanding of literature by teaching us that what “we really need is a little pact with the devil: we know how to read texts, now let’s learn how not to read them” (Moretti 2000:57). Books and studies such as *Distant reading, Graphs, Maps, Trees: Abstract Models for Literary History* or *Atlas of the European Novel: 1800-1900* have changed our way of looking at literature. That is, instead of using a magnifying glass to investigate a couple of books, Moretti demonstrates that we should rather look from afar at the entire library and try to understand what messages it conveys. The distant reading approach questions the literature as a system where not only a few books or the so-called „canon” matter, but also texts that have not necessarily achieved recognition falling into the category of „the Great Unread”. Instead, in Moretti’s words, distant reading entails a focus on „devices, themes, tropes—or genres and systems” (Moretti 2000:57), which eventually allow us to identify strategies and patterns that marked the evolution of literature across time and space. Graphs, maps and networks are some of the tools that allow us to look at texts from a distance and extract meanings otherwise impossible to grasp.

The METRA project will pursue the evolution of the tragic form in European literature using a distant reading approach and it counts on the expertise of researchers from Romania, Poland and Norway under the supervision of prof. Franco Moretti. The two lectures he held at ULBS indicate some of the most important directions the project will follow and hint at how digital humanities can help us reveal new sides in understanding not only tragedy as a genre and its variations across time and space, but also its relationship with the stagecraft.

The world created by plays - ancient Greek ones or modern tragedy- surely is a complex place to wander in. One needs not only to read and understand the plot, but also to comprehend all sorts of signs that lead to authentically understanding a writer’s vision - why he created confidants that mirror the main characters, why the chorus’ evaluative function is not noticeable to the average reader and so on. Reading the play is not enough, one oughts to read the writer too, at least that’s the idea that struck with me the most out of Franco Moretti’s lecture.

In his first lecture on „Tragic Form, Civil War”, Franco Moretti pursued a rather traditional exploration of the concept of tragedy delving into the main hypothesis of the project, namely that tragedy disguises a civil war as a family conflict. Moretti builds his argumentation starting with the idea that tragedy starts when the war ends, and that tragedy expresses the most horrific human actions in the most beautiful form. He takes us step by step through several examples like Aeschylus’ *Antigone*, *Eumenides*, *Agamemnon*, Schiller’s *Don Carlos* and even Ibsen’s *A Doll’s House*. The main points that Moretti touched upon in this lecture concern the different ways in which tensions between family understood as either lineage or couple shapes tragedy. If earlier tragedies focus mainly on family as lineage, as we move towards modern tragedies, the couple comes to the forefront. These tensions are evident as the main characters are young people caught in-between lineage and the couple as two opposing forces of constraint. With this Moretti brings into the discussion the matter of agency in tragedies— who does what and why. This opens a more complex discussion on how notions such as responsibility and guilt are connected to causality, or, more specifically, to the plurality of causes. Deciding who is responsible or even guilty for the outcome of events in tragedies is more complex than pointing at one

Because to be able to decide one has to reconstruct the chain of events, that is rebuild the past to find the prime cause, which will eventually point at a plurality of causes that contributed to the tragic event. Moretti ended his first lecture by drawing attention to how the notion of class also pervades the tragic form throughout time. If classical tragedy erased the element of class by depicting conflicts between members of the same family, modern tragedy activates the class conflict under the umbrella of gender conflict. This highlights the variations of the tragic form, connecting playwrights like Aeschylus and Ibsen across time and space.

Franco Moretti took his reflections further in his second lecture on „Network semantics” which focused on methodology, by showing the audience a different way of analysing dramatic texts. Networks based on the flow of words between characters reveal the asymmetric, unbalanced relationships in dramatic texts. Yet Moretti warns us that the meaning behind the words that the characters utter is presumably even more important than the quantity of words itself. Thus, in order to assess the features of the tragic form and its variations, we need to consider both the quantity and the quality of the words that accompany the actions and the relationships represented in the plays. As Moretti presented various examples based on the works of playwrights such as Aeschylus, Racine or Shakespeare, it became apparent that the network varied in shape and size, indicating variations of the form. If Racine’s networks are symmetrical, in Shakespeare’s networks symmetry is gone, bringing in other topics like the gender balance – for example, how much women and men talk – in tragedies versus other genres. Quantity and quality in the meaning of the words uttered by the characters seem tied together though, as the more a person speaks, the more likely is she to add poetic value to an utterance or even express a metaphor. With this argument, Moretti brings

us back to the disturbing effect that tragedies have upon their audiences who will witness the cruellest human actions depicted with the most beautiful words. Thus, visualisations such as networks become another way of reading a text and their readability is paramount for a feasible interpretation. Such visualisations invite us to another interpretative universe that is built on completely different premises, with the aim to enrich our perspective on literature.

To conclude, the use of digital humanities to study literature is not meant to disregard the value of intellectual inquiry and close reading. Franco Moretti’s both lectures demonstrate that a solid knowledge of the field we are investigating is necessary so that we can really assess the novelty that distant reading can bring when interpreting tragedy. Finally, as the tragic form travels across time and space, different literary and theatrical contexts have developed their own recipes of tragedies on page and on stage, contributing to a unique, yet intertwined landscape.

References:

Moretti, F. (2000). Conjectures on world literature. *New Left Review*, 1(1), 54–68.

De la stânga la dreapta: Alexia Ciobănuț, conf. univ. dr. Gianina Druță și prof. Marcela Ciobănuț
Foto: Andreea Teleşpan

Text: Alexia Ciobănuț, a X-a E

*Lansare de carte: „Piesa de rezistentă”,
Teodora Coman*

„Poezia e un mod de a face lumea să strălucească” spune Teodora Coman, așa că ne-am adunat cu toții în seara aceasta, într-un 20 martie plin de lumină primăvărată, când cerul a fost violet cu dungi portocalii, să sărbătorim Ziua Poeziei și o Zi a Fericirii.

Lansarea cărții a avut loc la Promenada Mall, mai exact în Cărtureștiul din capătul celui de-al doilea etaj, la care poți ajunge doar după ce privești apusul soarelui de-a lungul întregii terase. Au fost prezenți trei scriitori importanți – Radu Vancu, Rita Chirian și Teodora Coman, alături de mulți cititori doritori să își umple inima de poezie.

Evenimentul este deschis prin câteva cuvinte adresate de către scriitoarea Rita Chirian, care prezintă general volumul Teodorei Coman, „piesă de rezistență”, accentuând grosimea acestuia, atipică pentru stilul cu care scriitoarea și-a obișnuit, până acum, cititorii, și evidențiind cele șapte pagini albe de la sfârșitul volumului, care oferă un final brusc, suspendat. Volumul este descris ca fiind „puternic, matur și dens”, acesta urmărind referințe culturale din sfera stărilor umane.

Radu Vancu preia, apoi, cuvântul, detaliind referințele cele mai interesante ale volumului și prezentând gândurile sale, ca cititor. Revelează intenții ale poeziilor, le asociază cu alte creații și, mai ales, integrează imaginile evocate în poeziile Teodorei Coman cu imagini întâlnite în cotidianul uman, apropiind, astfel, volumul de cititor, vulnerabilizându-l.

Radu Vancu scoate în evidență ideea „ororii de conștiința propriului corp”, ilustrând stările prin care un om trece încercând să se decupeze din realitate și „paradoxul greutății”, când totul se rătăcește de balans, nimic nu este suficient de bine sau de rău. Urmează o discuție a scriitorilor despre „imaginea spiritului închis într-o închisoare de carne” și despre cruzimea pe care Teodora Coman o arată față de ceilalți, dar și față de ea însăși.

Astfel, această „piesă de rezistență” reprezintă chiar propriul trup, un strat al conștiinței, „un studiu de rezistență a materialelor”. Volumul integrează planul social și cel sistematic al condiției umane, evocând imaginea autoironică a gândacului împiedicat de carapacea sa.

Apoi, urmează o serie de întrebări pentru Teodora Coman, din partea publicului și a scriitorilor. În răspunsurile sale, autoarea prezintă viziunea sa asupra unui „corp corect”, dezvoltă diferențele dintre fericire și plăcere, dintre neuman și inuman, povestește despre „luxul de a scrie”, despre momentele și locurile sale în care scrie și despre temele pe care le abordează în creațiile sale – „Noi suntem niște profitori, noi scriitorii. Mergem în zone necartografiate și mergem să le stoarcem”. Teodora Coman merge, în scrierile sale, la extreme, „atacând”, fără teamă, teme încă „neacoperite”.

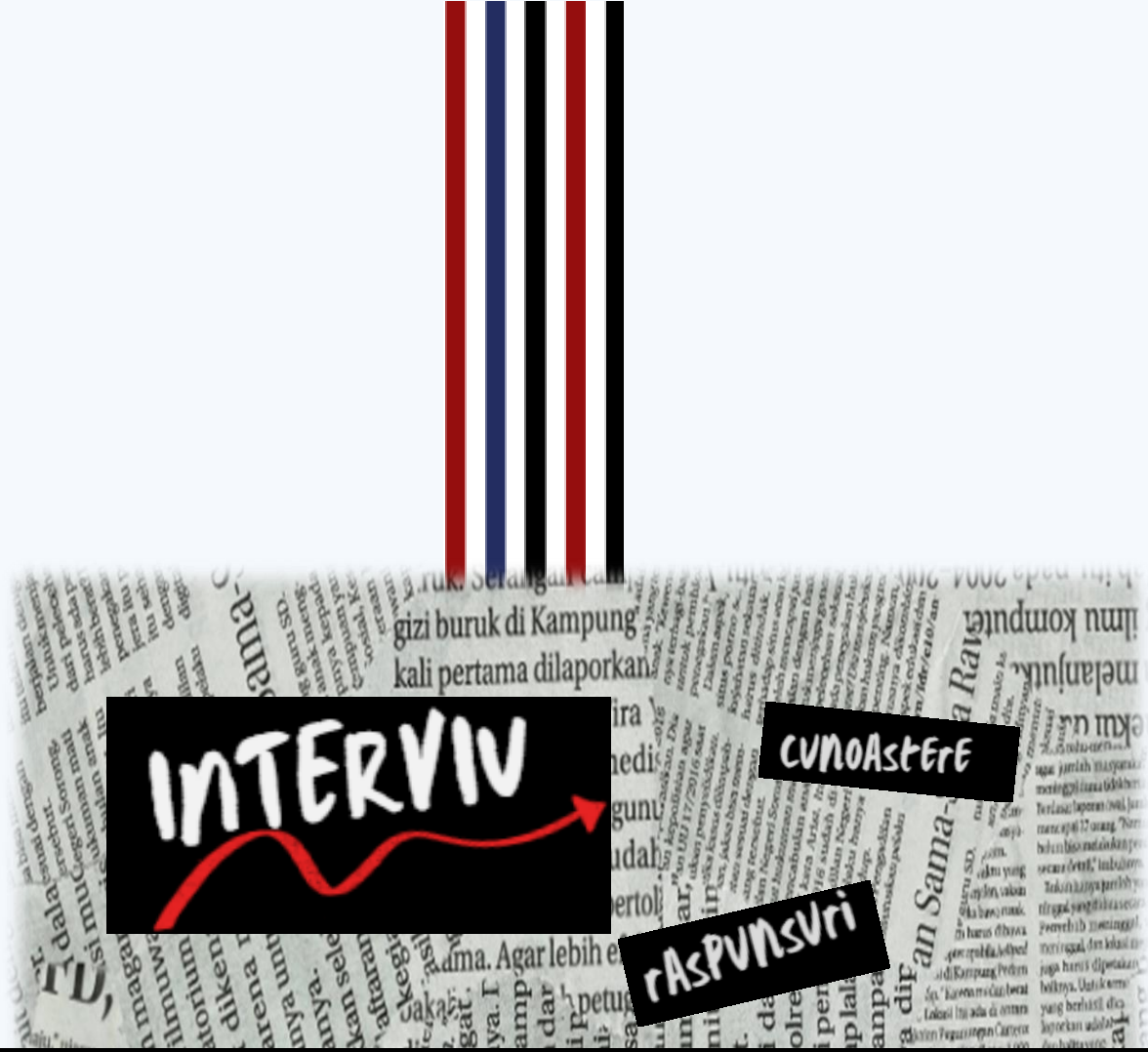
Povestind despre procesul creației, aceasta explică cum, la început, este un sentiment de angoasă, care, pe parcurs, oscilează între mulțumire și nemulțumire, pentru ca, în final, să devină o stare de eliberare – „Când scrii, mintea procesează altfel, lumea se restructurează”.

Evenimentul se încheie cu autografe și îmbrățișări de la și pentru scriitoare. Am ascultat cu inima deschisă volumul prezentat – m-am regăsit mult în tema abordată, aceea a nefamiliarității față de propriul corp, am simțit că, pentru prima dată, cineva a spus cu voce tare ceea ce nu puteam reda în cuvinte. A fost o întâlnire culturală deosebită, o eliberare, o bucurie – lumina Cărtureștiului este aparte, este o lumină a Poeziei. Mă bucur că am (re)întâlnit prieteni dragi în seara aceasta, voi rămâne cu amintiri dintre cele mai frumoase.

„Poezia e un mod de a simți și de a vedea lumea” – Teodora Coman

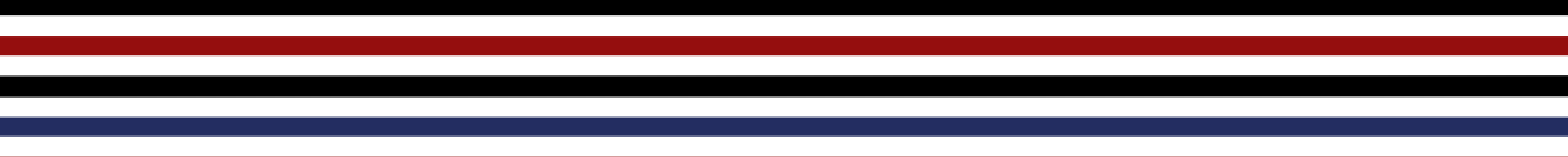
Text & foto:
Maia Loloiu, a XI-a E

INTERVIV

CUNOASTERE

RASPUNSVRI

intREBARI

Interviu cu Ruxandra Cesereanu despre poemul „California pe Someș”

Proiectul „*Lecția despre...*” (punctele de suspensie din titlu ar putea fi înlocuite astfel: *Lecția despre mine*, *Lecția despre poezie* sau *Lecția despre multe altele*) a adus-o printre noi pe scriitoarea Ruxandra Cesereanu. Apropierea de amplul poem „California pe Someș” avea să urmeze o linie directoare dată fie de completarea fișei de lectură, fie de realizarea unor hărți mentale colective în care să evidențiem repere emblematice ale textului poetic (teme și motive literare; toposuri reale sau imaginare; elemente inter- și metatextuale; emoții/stări și sentimente; impresii etc.). Una dintre cerințele fișei de lectură era aceea de a formula două-trei întrebări adresate autoarei. Am selectat câteva dintre întrebările colegilor mei, în speranța că discuțiile noastre vor continua sub forma unui dialog cu Ruxandra Cesereanu, prin intermediul paginilor din revista „Lyceum”.

Semnul care precedă fiecare fragment al poemului este „Ж” (adică „zhivete”, o literă din alfabetul chirilic ce corespunde literei „j” din alfabetul limbii române). Am aflat că această literă are sensul unui imperativ „trăiește!”. Cine sau ce ar putea fi cuprins sub cupola acestui semn investit cu un mesaj atât de puternic?

Semnul acesta a fost ales de mine, ca să despartă fragmentele și exclusiv pentru desăvârșirea sa iconică, nu știam că sensul acestui semn este *trăiește!* Faptul că aflu acum că traducerea acestui semn se face prin verbul „a trăi” e o revelație. Căci *California (pe Someș)* nu e doar o carte recapitulativă și metapoetică în existența mea lirică, ci și o carte despre acvatic, vegetal, adică despre viață și mai ales despre credința în poezie. Finalul volumului meu este emblematic, de altfel: „*Poezia e singură* sau *Poezia e singura*”. E un credo la care nu vreau să renunț niciodată: poezia e singură, e izolată de celelalte arte, fiindcă e supremă, e instrumentul cel mai intens de a trăi creator. Poate am creat o hiperbolă, dar este una în care eu cred cu asupra de măsură.

Am constatat faptul că fragmentele distincte sunt alcătuite din trei secvențe, fiecare scrisă cu alt tip de font. Să fie secvența mediană (cea scrisă cu litere italice), căreia noi i-am dat valoare metatextuală, o punte între etapele vieții evocate de-a lungul poemului? Și atunci care ar fi elementul comun ce unifică vârstele?

Includ acum aici o spovedanie mai veche despre *California (pe Someș)* care lămurește mai multe lucruri. La sfârșitul lunii aprilie, în 2013, mi-am cumpărat bicicletă: îmi dorisem așa ceva de o grămadă de ani, de când eram copil, de fapt. Lucrul acesta nu se-ntâmplase până acum din tot soiul de motive: fiindcă apartamentul alor mei era atât de mic, încât nu am fi avut unde să ținem bicicletă; apoi fiindcă nimeni nu știa sigur dacă nu cumva era doar un moft de-al meu, iar după vreo lună de zile bicicleta ar fi fost aruncată într-un colț, la uitare. Apoi fiindcă, după ce m-am mutat de la părinții mei și m-am căsătorit, am avut atâtea drumuri și navete (cu trenul ori mașina) de făcut de-a lungul anilor, în și prin viață, încât nu s-a mai pus chestiunea achiziționării unei biciclete. Dar iată că în primăvara lui 2013 mi-am luat inima în dinți. Primele mele plimbări pe malul Someșului au fost ezitante, mereu cu mâna pe frână, întrucât riscam să mă ciocnesc de copii și cărucioare. Însă, la sfârșitul primăverii deja știam să rulez binișor. Apoi m-am obișnuit ca în fiecare amurg să o pornesc pe drumul sălbatic, cu bălării, de lângă bloc, apoi prin Parcul Rozelor și după aceea pe aleea asfaltată pe malul râului, de la Parcul Rozelor până la podul Garibaldi. Devenisem o obișnuită a amurgului și a Someșului când, într-o seară, s-a întâmplat ceva.

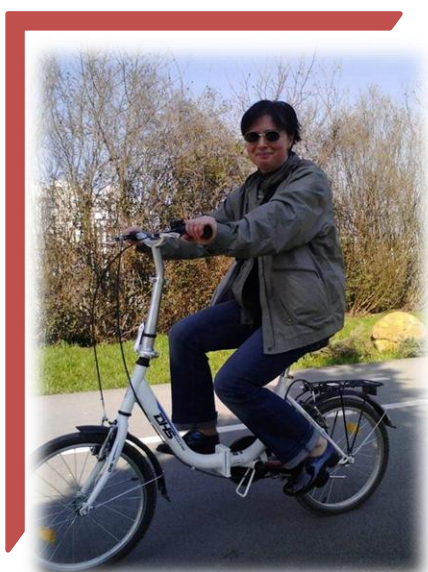

Foto: arhiva Ruxandrei Cesereanu

Mă întorceam spre casă, după ce rulasem câteva ture în sus și-n jos pe malul râului, când am auzit un zvon de chitară și niște glasuri răzlețe: erau niște băieți și fete, adolescenți, care zdrăngăneau melodia Hotel California, cu specificul ei dominant de chitară în stilul trupei Eagles. Zvonul chitării aceleia malformate (căci adolescenții auziți de mine improvizau cu sfială) și glasurile acelea, ba subțiri, ba răgușite, m-au făcut să mă întorc în timp, pe vremea când eu însămi eram adolescentă și cântam de zor, cu prietenele mele de liceu (și mai apoi cu acelea din facultate) aceeași melodie auzită acum, improvizată odinioară cu frenezie, fie pe malul Someșului, pe insula zisă a Căinilor (astăzi inexistentă, căci a fost înghițită de apa Someșului), fie la diferite petreceri de liceeni ori de studenți care se credeau buricul pământului. De la întoarcerea asta în timp a pornit totul, aici a fost declanșatorul unui poem și al unei cărți întregi alcătuită dintr-un singur poem care s-a numit mai întâi *Hotel California (pe Someș)* și care în cele din urmă s-a numit *California (pe Someș)*. Am renunțat pe ultima sută de metri la cuvântul *Hotel*, din titlu, fiindcă respectivul cuvânt era limitativ pentru ceea ce am vrut eu să fac în cartea asta despre copilărie, adolescență, tinerețe și maturitate; în cartea asta despre credința mea în poezie și despre bătaia mea pentru poezie care încă își are calea ei și continuă. Prin această confesiune, cred că am explicat aproape tot: *California (pe Someș)* e o carte despre viața mea (în cicluri), de faptură umană, femeie și poetă. Iar cele trei segmente din fiecare partitură acest sens îl au, de a marca etapizările și straturile intenționate ale poemului.

Citind poemul dumneavoastră, mi-a venit în minte poezia „Trei vârste” a lui Lucian Blaga. Dar „California pe Someș” este mai mult decât un bildungs-poem cu secvențe decupate dintr-o realitate ce pare deformată, poate chiar fluidizată de undele apei sau ale cântecului. Ce reprezintă poezia (categoric un leitmotiv al acestui poem) și cum poate ea călători de la o vârstă la alta?

Poezie scriu doar când simt că pot scrie (uneori am nevoie chiar de o stare de similitransă). Mai exact scriu poezie când simt că, dacă nu scriu, m-aș îmbolnăvi. Poezia este și o cură, o terapie, probabil de aceea sunt destul de vehementă. Poezia mă mântuie cel mai bine, dacă mi se îngăduie să folosesc acest cuvânt *tare*. Mi-aduc aminte că, după ce am scris volumul de poeme *Oceanul Schizoidian (1997-1998) și Coma (2008)*, m-am simțit vindecată, însănătoșită, de parcă aș fi scuturat din mine un întreg ospiciu cu toți neliniștii, nevroticii și depresivii săi. *California (pe Someș)* a venit ca o carte a revigorării, dar și a înțelepțirii prin reflecția matură asupra rostului poeziei și mai ales a salvării prin poezie. Elementul esențial este, firește, acvaticul, apele care leagă (sunt poduri și curcubeie) și purifică, dar ne și scufundă în lumea de la început, de la facerea lumii, precum și de la facerea noastră ca făpturi umane individuale.

Călătoriile personale au influențat stilul și temele ilustrate în poem? Ce semnificație au referirile la locuri (toponime și hidronime) din țara noastră sau din alte țări?

Cine călătorește se caută pe sine și lasă lumea să îl/o caute. E o dublă mișcare de căutare. Călătorul se găsește mereu în mijlocul unei *questa*. *California (pe Someș)* nu e doar o carte despre un râu din orașul Cluj (și acolada pe care o reprezintă acest râu, care cuprinde totul și care are funcția unui mare fluviu mitic), ci despre lumea întregă prin care am circulat și din care am învățat inclusiv să fiu poetă.

Am reținut gestul de a arunca scoici în Someș și m-am întrebat ce ar crește în locul unei scoici aruncate în râul Cibin (din spațiul sibirian). Ofranda pe care i-o aduceți Someșului, de fapt Clujului, are legătură cu rolul pe care i-l atribuiți poeziei în general?

Am aruncat în mod real scoici în Someș, de prin toate locurile mediteraneene (mai ales grecești) de unde am adus acasă așa ceva. A fost un gest simbolic, ca și cum aș putea

însămânța Someșul, ca și cum l-aș mediteraniza într-un mod personal. Dar a existat și un alt simbolism, acela de a face să sporească volumul meu și în alte limbi. Actualmente, cartea *California (pe Someș)* a fost tradusă în limba engleză și a apărut la editura Black Widow Press, din SUA, în 2023, în traducerea lui Adam J. Sorkin. Manuscrisul există transpus și în limba japoneză (de către prietenul și scriitorul Yoshiro Sakamoto), dar nu știu când și dacă are șanse să fie tipărit vreodată. Deocamdată e doar un manuscris nipon...

Poemul dumneavoastră poate fi citit ca o confesiune adresată sinelui, dar și celor care vă citesc. Pentru un adolescent este importantă ieșirea din tipare, cu riscul de a fi marginalizat?

Adolescenții sunt niște flori frumoase, stranii și exotice: există în adolescență o tărie a trăirii și simțirii care nu pot fi egale mai târziu.

Considerați adolescența „o vară cu straturi ale plecării”. Care este partea din noi care pleacă în adolescență? Cât din adolescența/tânăra ipostaziată în poem se mai regăsește în adultul de acum?

Îmi voi aduce mereu aminte de adolescența similitransă care am fost și, uneori, chiar reeditez (sufletește) momente de odinioară, din boemia mea adolescentină, post-Woodstock. Adolescența e o zonă a tuturor și a nimănui...

De-a lungul poemului faceți diferite referințe culturale, raportându-vă mai ales la alți poeți cu care noi nu suntem familiarizați, și al căror nume ne-a fost dezvăluit de profesoara noastră de limba și literatura română (așa am aflat cine este poetul bătrân cu pisici). Ne puteți explica ce rol joacă aceștia în poezia pe care o scrieți? Eventual, ar putea fi vorba de o recomandare de lectură.

Întrucât *California (pe Someș)* e și o carte metapoetică, ea conține trimiteri la poezia altor autori pe care i-am citit, care m-au marcat (fie liric, fie existențial). Cartea mea discută în underground și varii rețele (neuronale aproape) de poezie universală și românească, autori care m-au format și sensibilizat.

Am receptat poemul dumneavoastră și din perspectiva relației cu filmul „Cercul poezilor dispăruți”. Pentru noi, vocea profesorului de engleză, John Keating, care îi învață pe elevii săi că „Poezia se poate afla în muzică, într-o fotografie, în modul în care e pregătită o masă – în orice conține o revelație”, ne amintește de viziunea dumneavoastră, exprimată în versurile finale ale poemului:

*„Și am pătruns astfel în cutia toracică a lumii,
și am urcat la bucata de carne crudă a inimii,
apoi am intrat **invicți** în Akropolis,
unde nu mai era diferență între oameni, animale, zei.
Poezia era singură.”*

În ce măsură poezia poate fi un mod de a-i educa pe adolescenți sau pe tineri să învețe să gândească singuri și să se exprime liber? Poate ea salva lumea?

Ce surpriză sensibilă să fie adus în discuție filmul *Cercul poezilor dispăruți*. E un film pe care l-am vizionat și eu cu mare plăcere, ba chiar de mai multe ori. Fragmentul ales, din finalul cărții mele, pentru a rima cu filmul *Cercul poezilor dispăruți* este ilustrativ în acest sens. Nu știu dacă poezia mai poate salva lumea în întregime, dar din când în când poezia ne poate salva individual, în mod cert.

Urmând modelul din videoclipul „Stranioteca” (de pe site-ul Lecturiadei) precum și sugestiile dumneavoastră oferite la Cluj, ne-am jucat pe marginea poemului „California pe Someș”. Ce părere aveți de o colecție stranie de texte, o fuziune între textul dumneavoastră și versurile unor melodii (de exemplu, Ruxandra Cesereanu feat Irina Rimes; Ruxandra Cesereanu feat The Motans; Ruxandra Cesereanu feat Vama etc.) sau de continuarea poemului sursă cu versurile noastre?

Dacă ar fi să aleg, aș spune că poezia mea se potrivește mai degrabă cu stilul muzical al unor trupe precum Pink Floyd și The Doors. Poate că sună bătrânicios, dar eu sunt o pinkfloydiană statornică.

Text & foto: Alexia Ciobănuț, a X-a E

Întâlnire cu poeți invitați în cadrul Festivalului *Poets in Transylvania*, Sala „Emil Cioran” a Colegiului Național „Gheorghe Lazăr”

Marin Mălaicu-Hondrari: „În ceea ce contează pentru voi, acolo trebuie să puneți presiune. Mie literatura mi-a salvat viața. Atunci când citești nu ești niciodată singur.”

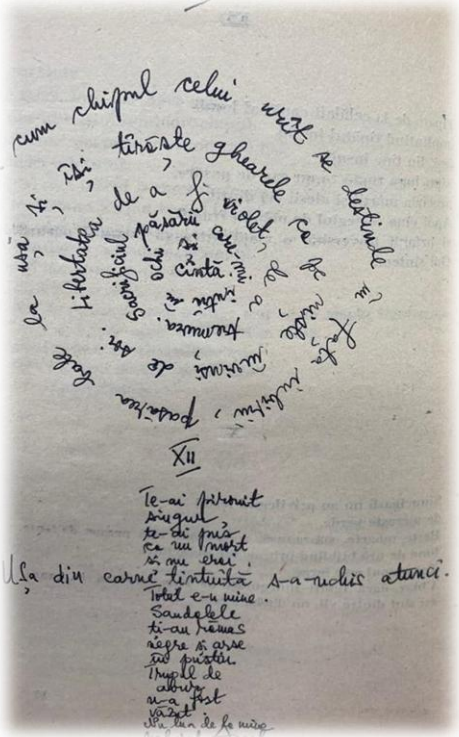
James Appleby: „Poezia pe care o scriu tinerii are ceva aparte. Și imnul clubului Manchester United este un fel de poem.”

Liudmyla Diadchenko: „Poezia e ca o rugăciune: ești tu și Dumnezeu. E nevoie de timp ca să reflectăm asupra evenimentelor din Ucraina. „Poezia trebuie să înceapă când te naști” – spunea Oscar Wilde.”

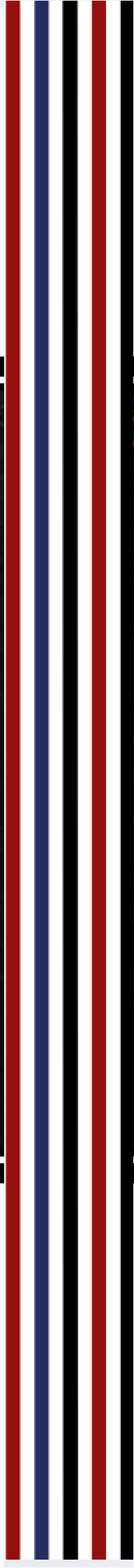
Ruxandra Cesereanu: „Nu știu dacă poezia mai poate salva lumea în întregime, dar din când în când poezia ne poate salva individual, în mod cert.”

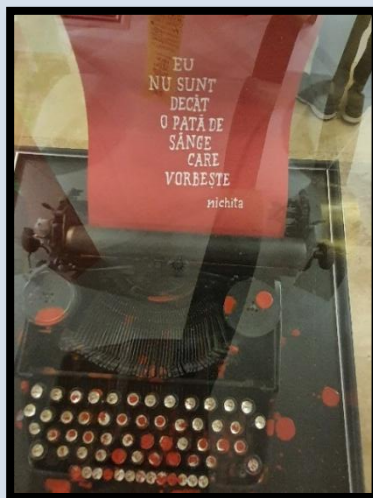
Foto (de la stânga la dreapta): Marin Mălaicu-Hondrari (România), James Appleby (Marea Britanie), Liudmyla Diadchenko (Ucraina), Ruxandra Cesereanu (România), membri ai redacției revistei „Lyceum”.

PAGINI DE JURNAL

La pas prin Muzeul Poeziei din Iași

22 iulie 2023

O zi de vară ca toate celelalte s-a transformat într-o experiență de neuitat, care m-a schimbat complet ca persoană și care m-a adâncit în niște gânduri ce par că nu sunt ale mele, dar totuși îmi aparțin. Urcam alături de părinții mei pe scările Casei Muzeelor din Iași, spre Muzeul Poeziei. Nu știam la ce să mă aștept, nu mai auzisem de o expoziție realizată în jurul ideii de poezie, dar sufletul îmi fremăta de nerăbdare și vocile din jurul meu deveniseră de mult un vuiet pierdut, abia auzit.

O doamnă drăguță ne-a condus spre sălile Muzeului de Poezie, în timp ce ne povestea pasionată despre artistul vizual Ion Barbu, cel care a creat expoziția, cu un spirit ludic și o subtilă ironie. Ajunși în prima sală, am fost convinsă că am pășit pe tărâmul poezilor. Mașini de scris - personalizate în cele mai creative moduri, încărcate cu pene, monede sau emojiuri, dedicate câte unui poet român - și poezii scrise pe foi lungi, colorate, care ajungeau parcă dincolo de stele, alcătuiau lucrarea „*Scrisori către bunul Dumnezeu*”.

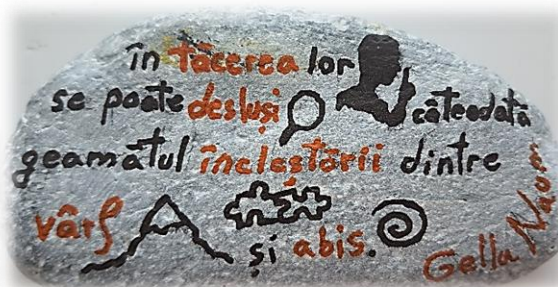
Entuziasmată, m-am plimbat printre ele pentru a le permite ochilor mei să cotrobăie prin cameră precum mâinile unui copil, și atunci am observat o mașină de scris neagră, cu pioaneze în loc de clapete și cu pete de vopsea roșie, simbolizând sângele. Aceasta, spre deosebire de celelalte, era protejată sub o cutie de sticlă, probabil pentru a nu se accidenta cu pioanezele vizitatorii curioși. Pe o hârtie roșie, mai scurtă decât celelalte, era transcrisă o poezie a lui Nichita Stănescu: „*Eu nu sunt decât / o pată de sânge / care vorbește*”. M-au pus pe gânduri aceste cuvinte, însă am continuat să descopăr următoarele săli. Pe marginile fiecărei încăperi puteam vedea lucrarea „*Pașii poezilor*”, care consta în perechi de pantofi originali ai unor poeți români contemporani, cât și în încălțăminte imaginată a unor poeți din alte epoci. Fel de fel de pantofi eleganți, adidași, botoșei de copii, îmi dădeau iluzia că vedeam diferiți poeți plimbându-se în jurul meu. Erau acolo Mihai Eminescu, Veronica Micle, Ion Barbu, Ion Mureșan, Teodora Coman etc. „*Rezervația de îngeri*” – este sala dedicată poetului Emil Brumaru (25 decembrie 1938 - 5 ianuarie 2019), realizată de artistul Felix Aftene, după o documentare în casa poetului. *Cărți* – ca niște fluturi de lumină sau ca niște îngeri... *dulapul îndrăgostit... 16 cești de cafea...*

Fiindcă nu vreau să răpesc nimănui plăcerea de a descoperi, pe cont propriu, comorile muzeului, am ales totuși să vă dezvălui o frântură a unei stări trăite de mine (poate un Paradis – cine știe?!), cu ajutorul unei fotografii personale și a unui fragment din cartea Ioanei Nicolaie, „Cerșetorul de cafea” în vol. „Miezul inimii”.

„Și-acolo am avut experiența aceea stranie despre care-au mai vorbit și alții, căci încăperea era alcătuită la propriu din straturi după straturi de literatură. Cărțile nu se mulțumeau a fi doar niște rafturi banale, ci dăduseră pe din afară, într-o revărsare amețitoare. Nu doar burdușiseră fiecare locșor al bibliotecii, puse și vertical, dar și orizontal, ci se și stivuiseră pe podeaua care nu părea să mai existe. Turnuri de cărți creșteau probabil de decenii către geam. Altele se opriseră pe la brăul celui care ar fi îndrăznit să se strecoare-ntre ele călcând printre ele și spulberând pagini îngălbenite. Numai Emil Brumaru cunoștea culoarele secrete, atât de înguste încât nu putea potrivi pe ele mai mult de-un picior. Iar în mijlocul acestui spațiu bandajat în zeci de mii de pagini se găsea nici mai mult, nici mai puțin decât o sofa. În loc de pernă tot cărți erau, ba și la picioare se găseau niște volume-n dezordine. Acolo dormea Emil Brumaru”.

Text & foto: Alexia Ciobănuț, a X-a E

Obiecte poetice realizate de elevii claselor a IX-a E și a IX-a I, în cadrul proiectului „Juventus”

Jurnal de Festival

În perioada 11 – 14 iulie, Bistrița a fost gazda mult așteptatului *Festival Internațional de Poezie și Muzică „Poezia e la Bistrița”*. Aflat la cea de-a XVI-a ediție, festivalul a oferit prilejul ca poeți tineri, debutanți sau consacrați să se întâlnească și să petreacă împreună trei zile în care poezia devine esență a existenței. Anul acesta este primul în care m-am alăturat și eu publicului festivalului, iar experiența merită împărtășită.

Vineri, 12 iulie:

Deschiderea festivalului are loc la Palatul Culturii din Bistrița, în seara zilei de 11 iulie, timp în care, alături de mama, am preluat cei două sute de kilometri dintre Sibiu și destinație și i-am transpus într-o expediție cu schimbare de tren și noapte-un-sfert-dormită. Facem cunoștință cu orașul vineri, de dimineață – clipim încet în lumina soarelui care abia răsare încă din tren. Este ora șase și parcurgem molcom străzile orașului în drum spre centru.

Primul eveniment din cadrul festivalului la care, în sfârșit, particip, este atelierul de scriere creativă destinat liceenilor. Conectarea cu sinele liric se întâmplă începând cu ora 9, în răcoroasa și multicolorata sală de la subsolul Palatului Culturii – clădire, de altfel, foarte complicată pentru turistul sibian. Ajung mai devreme în sală și am timp să petrec câteva minute înaintea tablourilor expuse pe pereții și pseudo-pereții de cărămidă – picturi ale luminii / emoție a lanternei în aparatul de fotografiat / acord major în dansul luminilor stradale cu noaptea. O revărsare exterioară a lăuntricului. Un tablou, o poezie. Mi se alătură, curând, și alți tineri – pe care, bineînțeles, nu îi cunoașteam, dar care îmi aduceau vag o stare de liniște. Suntem rugați să rearanjăm scaunele (ar trebui format un cerc, sau un oval, de suflute și gânduri) de către nimeni altul decât poetul

Dan Coman – prima mea întâlnire cu *poezia vie*, aici, la Bistrița, „o mică-mare onoare”, după cum se spune printre prietenii literari. Sentiment care va deveni, curând, normaliatate.

În așteptarea poetei Anastasia Gavrilovici, coordonatoarea atelierului, petrecem câteva minute alături de coordonatorul Casei de Poezie Light Of Ink, profesorul Gheorghe Cîrstian. Vorbim despre poezie, iar domnul profesor ne prezintă Revista L.INK, o antologie cu și despre tineri, cu versuri ale liceenilor și absolvenților suceveni și cu întâlniri la Seri de Poezie. În dialogurile cu Anastasia, construim definiții ale poeziei, menționăm libertatea pe care o oferă și condiționările ei, destinul judecării pornind de la versul scris, separarea esențială a identității poetului de textul său. A doua și ultima parte a atelierului este cea de scriere – ideea exercițiului prezentat este de a experimenta noi perspective a eului liric, situații care nu ne aparțin, dar pe care le putem aduce aproape de noi. Ne este șoptit fiecăruia, la ureche, câte un cuvânt (o persoană, un personaj, un fragment existențial în care omul s-ar putea regăsi); primim câteva minute pentru a scrie textul și, când timpul se scurge, citim versurile cu voce tare pentru ca ceilalți să ghicească perspectiva ilustrată.

A fost o bucurie și o libertate absolută atelierul acesta: minute care au trecut fără a fi simțite, introspecții care se jucau cu întrerupătoarele gândurilor, lumini ale minții care dansau între noi picturi vii și fotografii mintale, atât de multe zâmbete și priviri noi, întipărite în cadrele de cerneală ale memoriei, versuri și perspective, acasă. Starea de liniște și apartenență care mi-a încălzit gândurile întreaga zi după terminarea atelierului m-a apropiat de oraș și de sinele meu poetic.

În jurul orei 11, la Complexul Muzeal Județean Bistrița – pe scurt, „muzeu”, poetul Radu Vancu a moderat întâlnirea cu dramaturgul și poetul Matei Vișniec, un eveniment PEN România. Muzeul, grădina muzeului, după cum s-a mai spus și se va mai tot spune, este locația ideală pentru orice întâlnire cu și despre poezie, despre viață – simbolul semicerului de meri, de speranță și de umbră, comunitate în jurul „biseriței”, furnici. Invitatul conturează rolul artistului în lume și starea eliberatoare a inspirației creative, surprinde perspective asupra istoriei și destinului omului și contruiește răspunsuri la întrebările primite din public. „Am avut sentimentul că-mi scriam spații de libertate personală. Inspirația creează libertate în interiorul creierului. Atunci când simți că ai ceva de spus, vine și inspirația să te elibereze. Până la urmă, artistul învinge, merge până la capăt. Teatrul m-a purtat printr-o generalizare în lume. Nimic nu e definit niciodată, deci nevoia de a scrie e continuă.”

Câteva ore mai târziu, revenim la Palat pentru încheierea celei de-a doua zi de festival. Seara de lecturi este deschisă cu versuri muzicale de către ansamblul Flauto Dolce, care ne apropie de atmosfera secolul al XVII-lea, membrii grupului cântând la instrumente în stil baroc. Urmează ca pe scenă să urce poeziile – recită Ruxandra Novac, Danica Vukicevic (Serbia), Claudiu Komartin, Adela Greceanu, Iya Kiva (Ucraina) și Cosmin Perța.

Lectura poetului Radu Vancu a fost surpriza de care publicul festivalului s-a bucurat – ne-am întâlnit & (re)întâlnit cu diminețile & amiezile & serile în Sofia și a fost nostalgic & frumos.

subsemnata & Omul în lipsa căruia universul s-ar colapsa într-o furnică cu adidași în capacul unei sticle de Coca-Cola

Sâmbătă, 13 iulie:

Cea de-a doua zi petrecută la Bistrița urmează cursul natural al timpului și simetria amintirilor – ne revedem, deci, la Palat, în cadrul atelierului de scriere creativă. Mă simțeam mai aproape de ceilalți și eram parte a grupului – formam o constelație terestră anormală înaintea intrării secundare a clădirii. Chiar acolo, în dezordinea noastră ordonată, știam că poezia este *acasă*.

Atelierul este coordonat de poetul Răzvan Țupa. Astăzi, minutele trec greu – nu ne manifestăm starea creatoare prin scris; ne depărtăm de zona de confort devenind centrul vorbitor al unui cerc care ne înconjoară cu privirea. Stăm așezați într-un cerc de scaune camuflat în oval și, întâi, spunem fiecare câte două cuvinte simbolice despre persoana din stânga noastră. Apoi, urmează să ne luăm curajul în brațe, să pășim în centrul cercului și, în cele 30 de secunde cronometrate care se vor scurge, vom spune tot ceea ce gândul nostru poate transforma în cuvinte, precizând și cele două caracteristici care se spusese despre și pentru noi. Frumos, nu-i așa? Secundele mele s-au scurs mult prea repede – din ce îmi mai aduc aminte, menționasem două glume (preluate de la poetul Marin Mălaicu-Hondrari cu o seară înainte; structuri amuzante de genul: „Un schelet merge la medic. Și medicul îl întreabă: *Acum se vine?*”), o idee despre moarte și încă una despre Harry Potter. E greu să vorbești când nu ai nimic de spus. Dar, e greu să nu ai nimic de spus când *poezia e la bistrița*.

În urma atelierului, am ales ca amintirea zilelor mele la Festival să nu rămână doar ale mele – mi-am luat din nou curajul în brațe și am intrat în centrul cercului voluntarilor bistrițeni, foarte prietenoși & vii & poetici. Au fost o bucurie dialogurile cu acești tineri – despre poezie, concursuri de scris & înghețată.

La finalul acestei dimineți aveam deja prieteni – ne-am deplasat împreună către muzeu, unde trebuia să începă curând

dialogul moderatoarei Nicoleta Munteanu cu prozatorul invitat în cadrul festivalului: Radu Pavel Gheo.

Nicoleta Munteanu deschide evenimentul, descriind proza lui Radu Pavel Gheo ca „un mod de a privi cu onestitate lumea, autopsia a ceea ce suntem, imaginea în oglindă a adevărilor inconfortabile”. Apoi, urmărind întrebările moderatoarei, autorul contruiește în mintea fiecăruia dintre ascultători o imagine a sa, literară și personală. Acesta surprinde raportarea scriitorului la cititorii săi și tehnici stilistice ale literaturii: „Scriem despre noi și despre lume Pentru cititor, important e dacă îl farmecă povestea sau nu.” Dialogul cu scriitorul a apropiat publicul de universul scrierii creative, iar dezinvoltura și vitalitatea pe care acesta le demonstra în construcția răspunsurilor a îndemnat tinerii să participe la discuții cu întrebări și curiozități.

Cea de-a doua zi de festival se încheie la Palat, cu un recital muzical și cu un moment de lectură al poezilor invitați. Coordonați de Liviu Mărculescu, membrii trupei Șubi Tuba au adus zâmbete printre spectatori, pregătind atmosfera pentru versurile care urmau a fi citite. În seara aceasta, s-au prezentat cu poeme, înaintea cortinei verzi: Iulian Frunțașu, Alejandro Simon Partal, Alexia Plăcintă, Ștefan Manasia, Cătălina Matei, Marta Eloy Cichocka, Răzvan Țupa, Teodora Coman.

Este incredibil să auzi vocile poezilor care citesc din propriile versuri, care pășesc cu emoție pe scenă sau care se apropie de public prin zâmbet sau glume sau radiouri sau folie de plastic & mușchi. Devine „cap de afiș” momentul & lectura poetului Răzvan Țupa, căruia îi sunt apreciate implicarea și dedicația în cadrul momentului artistic – a fost o *construcție vie de poezie vie*, un ansamblu molcom al treptelor existenței, un algoritm liric care nu se voia înțeles cu gândul și ideea rațiunii. Lecturile acestei seri au fost complex de întâlniri & (re)întâlniri & ascultări & (re)ascultări. Iar un astfel de complex este cel care aduce poezia în lume, dar și *la bistrița*.

Duminică, 14 iulie:

Când *poezia e la bistrița*, diminețile au gust de portocale & trifoi & scoarță de copac & plimbare. Orașul este continuu animat de sufletele statuilor–busturi și portrete reprezentative, veșnic vii, de biciclete în culorilor florilor & de noi, care suntem la Bistrița pentru a gusta poezii la micul dejun.

Revenim, în jurul orei 10, încadrați de semicercul merilor din grădina muzeului, pentru ultima lectură de poezie din această ediție a festivalului. Ascultăm lecturile tinerilor poeți debutanți: Diana Cornea, Lucian Brad, Mihnea Bâlici, Mădălina Căuneac, Luca Ștefan Ouatu, Cătălin Șuteu, Adelina Pascale. & noi, tinerii care am participat la atelierile de scriere. Mulțumim Amaliei pentru inițiativă & perseverență în pasiunea de a scrie – ne-am făcut vocea auzită și a fost frumos. Și mulțumim publicului care a văzut poezia în toate instanțele dimineții și a rămas la amatoriceștile noastre momente poetice.

„*poezia e la bistrița*”, festivalul care și-a găsit loc în inima tuturor, care aduce oamenii mai aproape de poezie & poezia aproape de oameni. Unicitatea trăirilor, a emoțiilor și momentelor face ca aceste zile petrecute împreună să devină esență a existenței de scurtă și de lungă durată, să se cuibărească în cotloanele personalității și să devină cămin de siguranță în lăuntricul fiecăruia. Sunt trăiri deosebite care contruiesc zilele petrecute la Bistrița, care topesc gheața din limonadă & inima poetului. Orașul este împânzit de istorie și vers, de prietenii și amintiri de lumină.

Păstrez zilele acestea în sertarele memoriei – le strâng în palme, ele se cuibăresc aproape de inima mea. Prin zâmbete și caldură, libertatea absolută revine.

Îi felicităm pe organizatorii festivalului, pe poeții Dan Coman și Marin Mălaicu-Hondrari, și pe toți cei care au făcut posibile întâlnirile poezilor din aceste zile! & pe mama, care mă însoțește & iubește necondiționat.

Text & foto:
Maia Loloiu, a XI-a E

Herculaneum – un monument printre ruine

Date de interes

- Nume alternativ: Ercolano
- Locație: Ercolano, Campania, Italia
- Fondat: secolele VI-VII î.Hr
- Abandonat: 79 d.Hr
- Desemnat: Sit din Patrimoniul Mondial UNESCO în 1997, alături de Aria Arheologică din Pompeii

Scurtă introducere

Herculaneum a fost un oraș roman antic, situat în comuna de astăzi Ercolano, Campania, Italia. Herculaneum a fost îngropat sub cenușa vulcanică și piatră ponce în erupția Muntelui Vezuviu din anul 79 d.Hr.

La fel ca și orașul Pompeii din apropiere, Herculaneum este renumit ca fiind unul dintre puținele orașe antice care au fost păstrate aproape intacte, deoarece cenușa care a acoperit orașul l-a protejat împotriva jafurilor și a intemperiilor. Deși mai puțin cunoscut decât Pompeii de astăzi, a fost primul și, multă vreme, singurul oraș vezuvian descoperit (în 1709). Pompeii a fost dezvăluit în 1748 și identificat în 1763. Spre deosebire de Pompeii, materialul care acoperea Herculaneum a carbonizat și a conservat mai multe obiecte din lemn, cum ar fi acoperișuri, paturi și uși, precum și alte materiale pe bază organică, cum ar fi alimente și papirus.

Potrivit istoriei locului, orașul a fost descoperit întâmplător în 1709, în timpul forării unor puțuri, iar rămășițele orașului au fost scoase la lumină în timpul unor lucrări ulterioare. În anii care au urmat descoperirii sitului, căutătorii de comori au excavat tuneluri și au luat artefacte. Săpăturile regulate au început în 1738 și au continuat neregulat de atunci. Astăzi, doar o parte din situl antic a fost pus în valoare, accentul mutându-se pe conservarea porțiunilor deja excavate ale orașului.

Deși mai mic decât Pompeii, cu o populație de circa 5.000 de locuitori, Herculaneum era un oraș mai bogat. A constituit un refugiu la malul mării pentru elita romană, așa cum se reflectă în densitatea extraordinară a caselor luxoase, unde s-a folosit preponderent placarea cu marmură colorată. Clădirile orașului antic includ Vila Papyri și așa-numitele „case cu bărci”, unde au fost găsite rămășițele de schelet a cel puțin 300 de oameni.

Istoria Herculaneumului:

Dionisie de Halicarnas afirmă că eroul grec Heracles (Hercule în latină) a fondat orașul. Cu toate acestea, potrivit lui Strabon, osanii au fondat prima așezare. Etruscii au preluat controlul asupra zonei, iar mai târziu au fost răsturnați de greci. Grecii au numit orașul Heraklion și l-au folosit ca port comercial datorită apropierii sale de Golful Napoli. În secolul al IV-lea î.Hr., Herculaneum a intrat sub dominația samniților. În secolul al II-lea î.Hr. au fost construite zidurile orașului (între 2 și 3 metri grosime), realizate în principal din pietre mari, cu excepția porțiunii de coastă.

Așezarea a participat la Războiul din anii 91–88 î.Hr. de partea „Aliaților” împotriva Romei și a fost învins de Titus Didius, un legat al generalului Lucius Cornelius Sulla. În urma războiului, zidurile și-au pierdut scopul de protecție și au fost integrate în case și structuri adiacente, precum Casa Hanului. A devenit municipium roman în anul 89 î.Hr.

Erupția muntelui Vezuviu din anul 79 d.Hr. a îngropat Herculaneum sub aproximativ 20m de cenușă. A rămas ascuns și în mare parte intact până când descoperirile din puțuri și tuneluri au devenit treptat cunoscute, în special în urma explorărilor prințului d'Elbeuf, la începutul secolului al XVIII-lea. Săpăturile au continuat sporadic până în prezent, și astăzi fiind vizibile multe străzi și clădiri, deși peste 75% din oraș a rămas îngropat.

Astăzi, orașele italiene Ercolano și Portici se află deasupra Herculaneumului. Ercolano a fost numit Resina până în 1969 când a fost adoptat numele modern în onoarea orașului vechi.

Erupția din anul 79 d.Hr. Cursul și cronologia erupției pot fi reconstituite pe baza săpăturilor arheologice și a două scrisori de la Pliniu cel Tânăr către istoricul roman Tacitus. Potrivit acestora, în jurul orei 13, în prima zi de erupție, Muntele Vezuviu a început să arunce material vulcanic la mii de metri în cer. După ce conul de fum a atins o înălțime de 2,7–3,3 km, vârful coloanei s-a aplatizat, făcându-l pe Pliniu să-l descrie lui Tacitus ca pe un con de piatră. Vânturile predominante la acea vreme au suflat spre sud-est, făcând ca materialul vulcanic să cadă în principal asupra

orașului Pompeii și a zonei înconjurătoare. Deoarece Herculaneum se afla la vest de Vezuviu, a fost doar ușor afectat de prima fază a erupției. În timp ce acoperișurile din Pompeii s-au prăbușit sub greutatea rocilor și cenușii vulcanice căzute, pe Herculaneum au căzut doar câțiva centimetri de cenușă, provocând puține pagube. Cu toate acestea, cenușa i-a determinat pe cei mai mulți locuitori să fugă.

Vulcanul a continuat să arunce o coloană de lavă la mare altitudine din care au început să cadă cenușă și piatră ponce, acoperind zona. La ora 1 dimineața a doua zi, coloana eruptivă s-a prăbușit pe Vezuviu și flancurile sale. Primul val format dintr-un amestec de cenușă și gaze fierbinți, a trecut în josul muntelui și prin orașul Herculaneum, în mare parte evacuat. O succesiune de șase fluxuri și valuri au îngropat clădirile orașului la aproximativ 20m adâncime, provocând puține pagube în unele zone și păstrând structurile, obiectele și victimele aproape intacte. Cu toate acestea, alte zone au fost afectate semnificativ, dărâmand ziduri, smulgând coloane și alte obiecte mari, cum ar fi o statuie de marmură a lui Marcus Nonius Balbus de lângă băi, care a fost aruncată în aer la 15m, iar un schelet carbonizat a fost găsit ridicat la 2,5m deasupra nivelului solului în grădina Casei Reliefului lui Telephus.

Arheologie

Prințul d'Elbeuf a început să construiască o vilă în vecinătatea Granatello și, pentru a o mobila, a devenit intrigat de poveștile locale despre fântâni care conțineau sculpturi și opere de artă antice. În 1709, el a achiziționat locul unei fântâni recent săpate și a făcut un tunel din fundul ei. Tunelul a ajuns în ceea ce mai târziu va fi identificat drept teatru, unde au fost descoperite sculpturi remarcabile. Săpătura a încetat în anul 1711 din cauza instabilității structurilor de deasupra. Săpăturile majore au fost reluate în 1738, sub patronajul lui Carol al III-lea al Spaniei. El i-a numit pe inginerul militar spaniol Giovanni Antonio Medrano și pe Roque Joaquin de Alcubierre să supravegheze noul proiect amplu. Până la sfârșitul secolului al XVIII-lea, motivele din Herculaneum au început să apară pe mobilierul la modă, inclusiv picturile decorative murale, mesele cu trepid, arzătoarele de parfum și ceștile de ceai. Cu toate acestea, săpăturile au încetat din nou în 1762, ca urmare a criticilor dure asupra vânătorii de comori.

Descoperirea Pompeii, substanțial mai ușor de excavat datorită unui strat mai mic de material care acoperă situl (4m fața de 20m la Herculaneum), a atras atenția și efortul spre acest nou sit.

Regele Francisc I a ordonat achiziții de terenuri și a pornit din nou săpăturile între 1828 și 1837. Din 1927 până în 1942, Amedeo Maiuri a desfășurat o nouă campanie, sponsorizată de regimul lui Mussolini, care a scos la iveală aproximativ patru hectare care astăzi fac parte din parcul arheologic.

Sute de schelete au fost găsite, între anii 1980 și 1981, în așa-numitele „căsuțe cu bărci”, pe malul antic.

Vila Papyrusurilor, băile de nord-vest, Casa Reliefulor Dionisiace și un mare monument prăbușit au fost scoase la lumină între anii 1996 și 1999. Cu toate acestea, zona a fost lăsată într-o stare haotică până la investițiile majore de conservare derulate între anii 2000 până în 2007.

Multe clădiri publice și private, inclusiv complexul forumului, nu au fost încă excavate.

S-a arătat că data erupției este pe 17 octombrie sau după aceasta, afirmația bazându-se pe faptul că oamenii îngropați în cenușă purtau haine mai groase decât hainele ușoare de vară tipice lunii august; fructele și legumele proaspete din magazine sunt tipice pentru octombrie și fructele de vară tipice din august erau deja vândute sub formă uscată sau conservată. Vasele de fermentare a vinului fuseseră sigilate, ceea ce s-ar fi întâmplat pe la sfârșitul lunii octombrie; monedele găsite în poșeta unei femei îngropate în cenușă includ una cu a 15-a aclamație imperială printre titlurile de împărat și nu ar fi putut fi bătute înainte de a doua săptămână a lunii septembrie.

Cercetările privind efectele letale ale valurilor de lavă din zona Vezuviului au arătat că, în vecinătatea Pompeii și Herculaneum, căldura intensă a fost cauza principală a morții persoanelor despre care se credea anterior că au murit prin sufocare cu cenușă. Expunerea la temperaturi =250 °C a ucis probabil rezidenții pe o rază de 10 km, inclusiv cei care se adăposteau în clădiri.

Situl arheologic

Disponerea străzilor clasice separă orașul în blocuri (insule), definite de intersecția străzilor est-vest (cardi) și nord-sud (decumani). Prin urmare, Insula II la Insula VII rulează în sens invers acelor de ceasornic, începând de la Insula II. La est sunt două blocuri suplimentare: Orientalis I și Orientalis II, iar la sud de Orientalis I se află un grup suplimentar de clădiri cunoscut sub numele de „Cartierul Suburban”. Clădirile individuale au propriul număr de intrare. De exemplu, Casa Cerbului este etichetată Ins IV, 3. Forumul, templele, teatrul, numeroase case și necropole sunt încă îngropate .

Ruinele din Herculaneum

Casa lui Aristides este prima clădire din insula II. Intrarea se deschide direct pe atrium, dar ruinele nu sunt bine conservate din cauza pagubelor cauzate de săpăturile anterioare. Etajul inferior a fost probabil folosit pentru depozitare.

Cea de-a doua casă din insula II este Casa lui Argus care își ia numele de la o frescă pierdută a lui Argus care împodobește cândva o sală de recepție. Această structură a fost probabil una dintre cele mai frumoase vile din Herculaneum. Casa a fost descoperită la sfârșitul anilor 1820. Săpătura a scos la iveală un balcon la al doilea nivel, precum și rafturi din lemn și dulapuri acum pierdute.

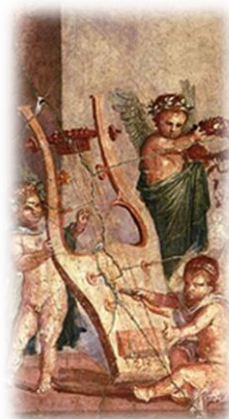

La nord de Casa lui Argus se află Casa Geniului. Deși a fost doar parțial descoperită, pare să fi fost o structură vastă. Numele său derivă de la o statuie a unui Cupidon, care, cândva făcea parte dintr-un sfeșnic. În centru se află rămășițele unui bazin dreptunghiular.

Casa Alcovei este formată din două structuri alăturate, cu un amestec de spații simple și camere fin decorate. Atriumul este acoperit și își păstrează podeaua originală. Un biclinium foarte împodobit (o canapea pentru două persoane) cu fresce se găsește lângă atrium. Câteva încăperi suplimentare, sunt accesibile printr-un coridor care primește lumina naturală dintr-o curte mică.

Central Thermae (băile) au fost construite în jurul secolului I d.Hr. Băile erau populare la acea vreme, în special în Pompeii și Herculaneum. Conform practicii obișnuite, existau zone separate de scăldat pentru bărbați și femei. Thermae a servit, de asemenea, ca un centru cultural proeminent pentru opere de artă.

Vila Papyrusurilor este probabil cea mai faimoasă dintre vilele de lux din Herculaneum, fiind construită pe malul mării pe patru terase. Se crede că i-a aparținut consulului Lucius Calpurnius Piso Caesoninus, socrul lui Iulius Caesar, care a fost patronul poezilor și filosofilor și a construit acolo singura bibliotecă antică care a supraviețuit practic intactă. Între 1752 și 1754, o serie de suluri de papyrus înnegrite, ilizibile, au fost recuperate din această vilă de către muncitori. Aceste suluri au devenit cunoscute sub numele de papyrus sau suluri Herculaneum, majoritatea fiind păstrate astăzi la Biblioteca Națională din Napoli.

În 1980-1982, săpăturile au descoperit inițial aproximativ 55 de schelete pe plaja antică (chiar în fața zidurilor orașului). Cu mult înainte de această descoperire, se credea că majoritatea locuitorilor orașului au reușit să fugă, deoarece doar câteva schelete au fost dezgropate în timpul săpăturilor. Cu toate acestea, descoperirea a dus la o schimbare de perspectivă. Ultimii locuitori care așteptau salvarea din mare au fost probabil uciși pe loc de căldura intensă a fluxului de aer încins emanat de vulcan, în ciuda faptului că erau la adăpost de impactul direct. Până la urmă, în această zonă au fost identificate 340 de schelete a căror analiză sugerează că bărbații au murit în principal pe plajă, în timp ce femeile și copiii s-au adăpostit și au murit în căsuțe.

De un interes excepțional este analiza recentă a unuia dintre scheletele descoperite în 1982 pe plajă, lângă o barcă (expusă în pavilionul bărcilor). Rămășițele aparțin unui ofițer militar (cu un pumnal și o centură elaborate), care probabil a fost implicat într-o misiune de salvare.

Conservare

Cenușa vulcanică și resturile care acoperă Herculaneum, împreună cu căldura extremă, l-au lăsat într-o stare de conservare remarcabilă timp de peste 1.600 de ani. Cu toate acestea, odată cu săpăturile și expunerea de elemente, a început și procesul lent de deteriorare. Acest lucru a fost exacerbât de practicile anterioare de săpături, care s-au concentrat în general pe artefacte valoroase, mai degrabă decât pe păstrarea valorii arheologice a sitului. Conservarea rămășițelor scheletice a devenit o prioritate de vârf abia la începutul anilor 1980.

Turismul intensiv, vandalismul, managementul defectuos și indecizia politică au contribuit la deteriorarea a numeroase situri și clădiri. Numeroase fundații ale clădirilor au fost slăbite de daunele cauzate de apa din Ercolano modern. Inițiativele de reconstrucție s-au dovedit adesea contraproductive. Cu toate acestea, eforturile recente de conservare au avut un succes mai mare. Astăzi, săpăturile au fost întrerupte temporar pentru a direcționa toată finanțarea către programele de conservare. Un număr mare de artefacte din Herculaneum sunt păstrate în Muzeul Național de Arheologie din Napoli.

După ani de administrare proastă, Herculaneum a ajuns într-o stare groznică. Cu toate acestea, în 2001, Packard Humanities Institute a început Proiectul de conservare Herculaneum, un parteneriat public-privat stabilit inițial pentru a oferi ajutor financiar autorităților locale care abordează probleme critice. În cele din urmă, programul s-a schimbat pentru a include oferirea de asistență, experți calificați și un plan pe termen lung pentru sit. Din 2001, Herculaneum Conservation Project a fost

implicat în proiecte pilot de conservare și a colaborat cu Școala Britanică din Roma pentru a instrui studenții să întrețină situl.

Unul dintre proiectele pilot demarate de Proiectul de conservare a fost conservarea pereților deteriorați de apa infiltrată, ceea ce a făcut ca vopseaua să se atașeze de ceara aplicată anterior și să se îndepărteze de perete, dezbrăcând-o de culoare.

Impresii personale

Oare, suntem superiori acelor care au trăit cu mult timp înaintea noastră? Herculaneum avea la data distrugerii lui un centru cu un porticus pe două niveluri, diferite instituții, piețe, temple și grânar, ale căror fațade erau acoperite cu marmură colorată. Grandios!

Oriunde în Herculaneum antic se putea găsi un mic restaurant, pentru o gustare caldă, o baie comună cu apă rece și caldă, magazine pentru diferite cumpărături și temple pentru rugăciune. Existau cuptoare de pâine și cel puțin un hotel cu restaurant. Locuitorii mergeau la teatru cu soțiile lor, organizau lupte cu gladiatori și vizitau casa plăcerilor. Casele le-au fost îngropate de cenușa vulcanului. S-au despărțit destine atunci.

Acum, Herculaneum își dezvăluie misterul. Vizitând casele vechi de două mii de ani, stând în fața obiectelor distruse și ale oamenilor fugind din casele lor, am primit o lecție de viață. Acei oameni gândeau ca noi, se certau în campania electorală, aveau reguli de circulație în oraș... Le lipsea... Ce? Tehnica de azi?

Am perceput totul ca pe o întoarcere în timp, iar eu ajunsesem acolo doar pentru a vizita niște ruine.

WEBGRAFIE:

<https://www.worldhistory.org/image/11830/map-of-herculaneum/>

<https://www.pompeii-tickets.com/herculaneum-ruins/>
<https://www.visitpompeiiivesuvius.com/en/e/herculaneum>

Text & foto: Sebastian Caminschi, a X-a I

Statele Unite ale Americii văzute prin prisma parcurilor nationale

Când Columb a descoperit America, nu s-a așteptat ca peste mai bine de 500 de ani să devină una dintre cele mai populare destinații turistice ale lumii. Însă evitând marile aglomerări urbane ale Statelor Unite ale Americii, precum New York, Chicago, Los Angeles și San Francisco, am optat pentru o călătorie prin Vestul Sălbatic, pornind din Florida, via Cape Canaveral, spre direcția renumitelor parcuri naționale: Yellowstone, Mesa Verde, Arches, Grand Canion etc.

Deci, punând cap compas spre Sud, și zburând de-a lungul longitudinii 28 grade Vest, am aterizat în Orlando–Gainesville (statul Florida), cunoscut pentru unul dintre cele mai mari parcuri de distracții din lume. Nu la mare distanță de cele două orașe se află celebrul Cape Canaveral, locul de unde au fost lansate misiunile spațiale emblematiche ale Statelor Unite ale Americii, cât și unul dintre principalele cartiere generale ale NASA.

Turul ghidat prin *Parcul Cape Canaveral* a fost unul destul de amplu, cu autocarul ajungând la principalele obiective, clădiri și zone. Evident, erau obiective militare protejate, astfel încât am putut să le vedem doar de la distanță: Vehicle Assembly Building (o clădire colosală, care îți provoacă simțul percepției asupra distanțelor), 39B Launching Bay, locul legendar de unde s-au lansat misiunile Apollo, Spaceshuttle, dar și viitoarele misiuni Artemis. De asemenea, am vizitat Muzeul Misiunii Apollo, având șansa să vedem modulul lunar al lui Apollo 11 (cel care a dus oamenii pe lună), cât și modulul misiunii ghinioniste Apollo 13. Pe lângă acestea, am putut vedea sala de comandă de la Houston, conservată integral. Totul bineînțeles într-un tur ghidat, plin cu efecte speciale. Probabil cel mai spectaculos exponat a fost racheta Saturn 5, scară 1:1, cea mai mare și puternică rachetă produsă vreodată, ea ocupând un hangar întreg.

Cape Canaveral (statul Florida)

Glacier National Park (statul Montana)

De la Cape Canaveral, lăsând în urmă căldura umedă a Floridei, am zburat spre nord, mai exact în statul Montana. Aflat la granița cu Canada, Montana este un stat imens, în mare parte nepopulat, dar cu minunății naturale de nedescris. Printre acestea se număra *Parcul Național Glacier*, aflat la o altitudine medie de 2800 de metri deasupra nivelului mării. Un palat al naturii, creat doar din forța uluitoare a ghețarilor, cu pereți imenși verticali, din granit, cu căderi de apă, spectaculoase, cu văi adânci, cu circuri glaciare și creste ascuțite care parcă străpung cerul. Am avut ocazia să admirăm acest sanctuar al animalelor pe cale de dispariție (muflonii, caprele albe, urșii Grizzley), cu versanți împodobiți cu păduri de conifere și creste acoperite veșnic de gheață. În timpul urcușului de o oră cu mașina, care ne-a oferit priveliști memorabile, am aflat și semnificația spirituală a acestui loc pentru populația băștinașă, apărând într-o legendă despre crearea lumii. Apoi, lăsând mașina la baza ghețarului am experimentat mersul pe zăpadă la temperaturi de vară. Ajunși aproape de vârf, am putut admira o caldeiră glaciară, cu un lac în centru, flancată de două piscuri conice.

De la Glacier, bucurându-ne de călătoria cu autorulota (în engleză RV sau recreational vehicle, un mijloc de transport mult iubit de americanii pasionați de natură și de drumetii), am pornit spre sud și am traversat întregul stat Montana, ajungând la intrarea nordică a *Parcului Național Yellowstone*, care se întinde, în cea mai mare parte, în statul Wyoming. Acest parc situat în craterul unui super vulcan, este un vestigiu al numeroaselor procese asociate vulcanismului, precum gheizere, lacuri de tip hot spring, vulcani norioși etc. Ne-am plimbat întreaga zi prin acest parc, pornind de la frumosul, multicolorul Grand Prismatic Spring, apoi am traversat Podișul Gheizerelor, urmărind inclusiv erupția spectaculoasă a Old Faithful, dar și admirând conurile, unele mai tinere, altele mai bătrâne, ale gheizerelor cu perioade de erupții neregulate, precum Castle, Aurus,

Turtule Ghysserr. Din câte am citit pe pancartele de pe potecă, unele dintre acele gheizere aveau erupții spectaculoase neregulate, însă în ziua respectivă nu am avut norocul să observăm erupția niciunuia dintre ele. Printre alte lacuri neregulate, precum Castle, Aurus, Turtule Ghysserr. Din câte am citit pe pancartele de pe potecă, unele dintre acele gheizere aveau erupții spectaculoase neregulate, însă în ziua respectivă nu am avut norocul să observăm erupția niciunuia dintre ele. Printre alte lacuri termale care ne-au emoționat prin frumusețea lui a fost Morning Glory, cu un albastru, verde, galben și portocaliu extrem de intense. Evident, toate acestea le-am vizitat pe parcursul a două zile, campând într-un parc special amenajat pentru autorulote și corturi. Și înainte de a ieși din pădurile acestei rezervații naturale, ferite de exploatarea omului, am văzut bizoni, cerbi, urși, găște canadiene, toate animale reprezentative pentru preerie.

Yellowstone National Park
(statul Wyoming). Morning
Glory hot spring

După ce am părăsit tărâmurile cu pădurile verzi ale nordului am trecut în țara deșerturilor, prima oprire fiind la *Craters of the Moon*, un parc natural din statul Idaho, cunoscut pentru formațiunile geologice realizate din magmă solidificată, și caracterizat de un peisaj neobișnuit chiar și pentru ariditatea specifică regiunii. Așa cum sugerează numele, panorama văzută de un turist curajos pare mai degrabă desprinsă dintr-o Misiune Apollo, decât din ceva format de forțele naturii. Un podiș imposibil de plat, format dintr-o rocă vulcanică neagră și fărâncioasă, numită tuf vulcanic, pe care nu crește nici o urmă de vegetație. Este un loc cu trecut violent, prezent calm și viitor nesigur, un martor recent (în ere geologice) a ceea ce natura a impregnat în urmă cu 700 de ani, prin forțele distrugătoare ale magmei, urme puternice și supărător de evidente la nivelul solului. În ciuda temperaturii foarte mari (45⁰) și a vântului puternic și uscat, călătoria prin acest peisaj, mai mult sau mai puțin infernal, a meritat cu siguranță. Turiștii rezistenți la căldură, purtând asupra lor litri de apă cu electroliți, pot urca pe conurile vulcanice ce sunt presărate pe platou și vor fi șocați să vadă că în interiorul craterelor umbrite, în ciuda atmosferei dogoritoare, există mereu zăpadă și gheață. Nu întâmplător unul dintre cratere se numește Snow Cone. Totuși ce ne-a plăcut cel mai mult la această rezervație atipică o reprezintă avenele magmatice (peșteri care au fost săpate de magmă), a căror explorare oferă o adevărată senzație de speolog, întrucât traseul din Indian's Cave (Peștera Indianului) necesită un echipament riguros, bocanci și lanterne frontale (deși datorită porțiunilor de tavan prăbușite, galeriile sunt destul de luminoase). Această rezervație unică, deși nu oferă peisaje așa de variate precum Yellowstone sau Grand Canyon, impresionează prin peisajul său lunar, extraterestru.

Craters of the Moon National Monument (statul Idaho). Avene magmatice (lava tube)

Craters of the Moon National Monument (statul Idaho). Peisaj cu magmă solidificată

Care este cel mai bun arhitect pe care îl știți? Ei bine, în Archlands, următoarea destinație marcată pe harta imensului continent, răspunsul la această întrebare pare absolut evident. Rezervația *Arches National Park*, aflată în statul Utah, continuă seria de drumeții prin deșert și prin zonele cu o geologie și relief unic, remarcându-se cele peste 2000 de arce, cele mai cunoscute fiind Delicate Arch, simbol al statului Utah, The Windows, Balance Rock și Double Arch.

Arches National Park (statul Utah).
În plan îndepărtat Delicate Arch

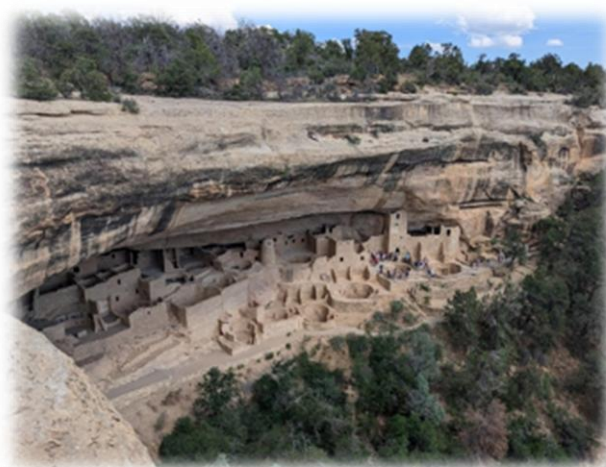

Arches National Park (statul Utah).
The Window Arch

Dintre cele menționate, doar Delicate Arch a rămas nevizitat, deoarece ar fi implicat un mare efort, o „plimbare” prin deșert de 12 kilometri, la o temperatură 45⁰. Oricum, ne-a captat atenția istoria construcțiilor geologice fără asemănare în lume cu o priveliște cu nuanțe de roșu intens și forme imposibile, care au devenit peisaje iconice pentru filmele *Western*.

De acolo, din statul Utah, am pornit și am ajuns în statul Colorado, la o altă structură geologică la fel de captivantă ca și Arches: Mesa Verde. Însă, pe lângă prăpăstiile adânci cu pereți aproape perpendiculari, acest loc mai ascunde un secret. Acum 2000 de ani, timp de mai bine de un mileniu, acel loc a fost casa unui trib de indieni pueblo, aceștia lăsând în urmă un trecut tăcut, vizibil în ruinele orașelor cu bordeie, turnuri, case, piețe, drumuri etc. Cele mai uimitoare vestigii sunt cele mai bine de 20 de orașe săpate în stâncă, toate construite în pereții verticali ai canionului. Dar, asupra acestora plutește un mister nerezolvat. Undeva în jurul anului 1200 d. Hr aceste așezări au fost abandonate, iar civilizația care le-a creat nu a lăsat în urmă nici o mărturie scrisă. Arheologii cred că a fost din cauza unei secete prelungite care a distrus orice posibilitate de practicare a agriculturii. În timp ce ne plimbam prin

Balcony House (unul dintre cele mai mari orașe pueblo) nu puteam să nu admirăm ingeniozitatea arhitecților acestora, o civilizație care nu a cunoscut fierul.

Mesa Verde National Park (statul Colorado)
Așezare Pueoblo denumită Cliff Palace

Și în sfârșit, călătoria noastră este desăvârșită prin contemplarea celei mai mari minuni ale Naturii (oricât de clișeic pare că ar suna). Toată lumea știe despre Marele Canion, format în albia râului Colorado acum 60 de mii de ani, dar nimeni nu-i poate aprecia grandoarea cu adevărat, doar cei care au putut ajunge acolo. Nicio poză nu a putut surprinde, peisajul spectaculos, care se deschidea în fața ochilor noștri. Am rămas fără cuvinte. Marele Canion are o lungime de peste 400 km, o lățime maximă de 24 kilometri și adâncime ce variază între 1600 de metri și 2000 metri. De-a lungul canionului există câteva trasee de coborâre până la râul Colorado, dar înainte de alegerea unui asemenea traseu, numeroase pancarte ostentative avertizează turiștii de primejdiile canionului prin mottoul „coborârea e opțională, dar urcarea e obligatorie.” Grand Canyon oferă priveliști unice prin straturile de rocă cu culori vibrante, jocurile de lumină și umbră, și cu vulturii care planează cu eleganță prin curenții ascendenți ai canionului. Astfel, canionul este un spectacol de lumină dinamic, care se schimbă de la oră la oră. La toate acestea se adaugă faptul că toate acele straturi de rocă de fapt spun o poveste, ce acoperă aproape 2 miliarde ani. Un alt aspect care ne-a plăcut a fost „The trail o f time”, care practic este un traseu de aproape 2 kilometri, care e

e marcat de roci preluate din diverse straturi geologice de rocă, ultima fiind un *ganiss*, a cărei compoziție conține zirconită, un mineral vechi aproape cât planeta noastră!

Călătoria în America, departe de aglomerațiile urbane, și plimbarea cu RV-ul prin rezervațiile naturale, au reprezentat o ocazie deosebită să vedem unele dintre cele mai neimaginabile peisaje create de natură. Fiecare călătorie printr-un parc național a fost certificată printr-o ștampilă și timbru puse într-un pașaport (*National Parks Passport*), pe care le găseai doar la centrele turistice din rezervații.

Vizitarea parcurilor nu doar ne-a deschis noi orizonturi și ne-a ajutat să aflăm informații despre lumea în care trăim, dar ne-a făcut să conștientizăm și efortul oamenilor de a păstra și a transmite mai departe frumusețea acestor locuri. Fiecare călătorie e unică, ea reprezentând nu doar o cale de a afla mai multe despre cultura unui popor și istoria unei regiuni ci și o conștientizare a propriei persoane, căci cel care se întoarce nu este la fel ca cel care a plecat.

*Arches National Park (statul Utah).
The Window Arch*

Text & foto:

Andrei și Paul Țiplic, a X-a I

MICROCERCETARI

The Understanding of teenage challenges refering to J. D. Sallinger's novel: „The Catcher in the Rye”

First of all, let's start with a summary for a better understanding of characters and actions. Holden Caulfield, a 16 years old boy, is expelled from his private school, Pencey Prep, for failing multiple classes, right before Christmas. Before leaving school, Holden's english teachers asks him to write a story. Holden writes a composition about his younger brother Allie's baseball glove, which had poems written all over it. It is revealed that Allie died three years earlier after losing a battle with Leukemia. He leaves Pencey earlier than planned and goes to New York City.

Throughout his time in New York, Holden encounters various people and situations. He goes to a nightclub in Greenwich, but feels out of place, unable to stop thinking about his ex-girlfriend: Jane Gallagher. Holden also tries to reconnect with his younger sister, Phoebe, whom he deeply cares for. He visits her school and sneaks into his family's apartment to see her. They have a heart-to-heart conversation where Holden expresses his desire to run away and not face the pressures of growing up. Phoebe becomes upset with him but ultimately forgives him. As the story progresses, Holden's mental state deteriorates, and he becomes increasingly unstable. The novel ends with Holden in a psychiatric facility, reflecting on his experiences and contemplating his future.

The novel was written in 1951, the main character, Holden Caulfield, appearing in a previous story in 1940's. During his life, Jerome David Salinger admitted in several articles that he built Holden like an image of his teenageself, creating a character who thinks like his younger self.

In the book there are developed two main themes, besides others such as family, growing, childhood. First, the protection of innocence in a corrupt world it is described throughout the action, when Holden is trying to protect both Jane and his sister from growing too fast. This behaviour starts after his brother death. Holden feels guilty that he could not help Allie fighting his illness, protecting him from suffering and pain. The teenager thinks his brother grew too fast and did not enjoy his childhood. Death is another consistent theme in the novel. It is continually implied by the presence of Holden's younger brother's spirit, even though Allie has been dead for about three years. When Holden fears for his own existence, such as when he feels that he might disappear, he speaks to Allie. He is haunted by the thought of Allie in the rainy cemetery surrounded by tombstones and dead people. During the course of the book, Holden goes through the all griving process, finally, accepting his brother death.

Information about the author

Jerome David Salinger (1919 -2010) was an American author best known for his novel "The Catcher in the Rye".

How it started?

In 1940, Salinger told a few friends about his new book, in which will appear Holden Caulfield, a character from a previous story.

What is ADOLESCENCE?

"People always think something's all true"

- Teenagers often accept things without questioning them
- Life is like a journey from childhood from adulthood
- Adolescence is a time of self-discovery and growth
- They're exploring life and trying to find their own truths

Adolescence is a time when young people are figuring out who they are and what they believe. This quote: "People always think something's all true" suggests that teenagers, like everyone else, often believe things without really questioning them. It's like they're on a big adventure of growing up, moving from being kids to becoming adults. So, it's important for teenagers to think for themselves and not just accept things at face value. They're exploring life and trying to find their own truths amidst all the confusion.

Unfortunately, J.D. Salinger's book was totally misunderstood by Americans. Not only did it stir up a lot of controversy, but it also ended up being banned, illegal. The quote "People never notice anything" accurately highlights this problem. Americans got stuck on the book's content, which included some indecent scenes and maybe inappropriate language, but they missed the book's main idea, which is very valuable. The book's message is about self-understanding and personal development. It's about a boy, a teenager, going through the adventure of his life, transitioning from childhood onto the path of maturity. Unfortunately, people didn't perceive the book's message as they should have, and their approach to the book was wrong.

American's perception about the book

"People never notice anything"

- Americans misunderstood the book, leading to controversy and banning
- They focused on on the book's indecent content, missing its deeper message
- The quote illustrates the failure to see beyond appearances
- The central theme of the book centers on a boy's journey from childhood to maturity

In the captivating world of *The Catcher in the Rye*, teenage life is portrayed deeply. However, despite the well-defined characters in the book, there are some differences between them and today's teenagers.

For instance, in the book, teenagers can be extremely rebellious and often defy authority without reservation, while in real life, some teenagers may be less rebellious and collaborate more with authorities, especially in a more stable social context. Also, in the book, relations with the parents are often tense and conflictual and communication can be limited or even absent. In these says, relationships can be based on more understanding and teenagers express their feelings more often. Another difference would be the fact that, in the book, teens focus on survival and solving a lot of problems, having little time or energy for doing what they like. In real life, things are different. Teenagers have other concerns and interests, focusing on developing passions and discovering new hobbies. They also have less prejudices, wanting to make new friends everywhere, no matter who or what they are. But, even if there are distinctions, teenagers in the book and those in real life have some things in common. For example, adolescents go through the complex process of self-discovering and finding their identity, exploring different roles and and values and trying to find their place in the world. They also face social pressures (like the ones related to school, or family), fact that can influence their behavior and mentality. Finally, both groups, teenagers in the book and those in real life can demonstrate resilience in the face of challenges, finding solutions and adapting to changes in their environment.

A remarkable character in the book is Holden Caulfield, a sixteen years old. He comes from a privileged family. However, Holden became a rebellious teenager who is expelled from 4 private school. Despite being intelligent, Holden struggles with his studies, particularly in subjects that do not interest him. His lack of motivation and effort leads to poor academic performance, despite his passion for reading and curiosity.

Both made him an intelligent person, but they significantly influenced his cynical perception of the world. He is a great writer, especially when he recalls experience from his own childhood. Although he seems like a confident young man, treating everyone with arrogance, Holden is a loner in search of people who understand his desire to make the world better, without corruption and hypocrisy. His sister, Allie, is the only one who tries to understand him.

Holden Caulfield

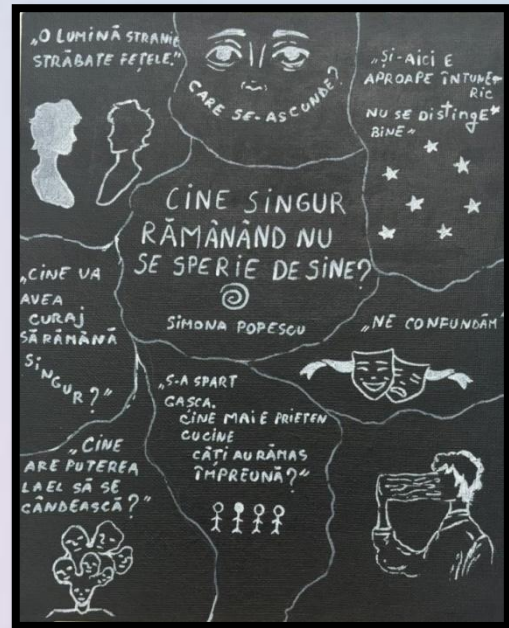
- A difficult, rebellious teenager
- A great writer
- a lonely young man in search of himself
- curious, smart
- cynical

"And I have one of those very loud, stupid laughs. I mean if I ever sat behind myself in a movie or something, I'd probably lean over and tell myself to please shut up."

Fig 1

"I'm quite illiterate, but I read a lot."

Pictopoezie: Alexia Ciobănuc, a X-a E

In conclusion, 'The Catcher in the Rye' holds significant cultural importance for teenagers, addressing timeless themes such as the protection of innocence, finding identity, improving relationships, understanding the society, and facing challenges. Through the character of Holden Caulfield, teenagers can relate to the struggles and complexities of adolescence, gaining insights into their own experiences and emotions. Despite being written in the 1950s, the novel remains relevant today, offering a mirror to the adolescent journey and encouraging critical thinking and self-reflection among its readers. By exploring Holden's journey, teenagers can glean valuable lessons about resilience, authenticity, and the importance of personal truth, making 'The Catcher in the Rye' a timeless and essential read for young adults navigating the complexities of growing up.

Pictopoezie: Bianca Văcar, a X-a I

Text: Ștefania Mătăcuță-Bogdan, a X-a E;
Claudia Teleșpan, a X-a E

„Mirroring us’ – a study of religion in the USA

Religion is not only a form of bringing individuals who share the same beliefs together, but it also represents a huge influence in the way people view themselves and the world around them. From the beginning of humankind, set in the Paleolithic Period, around 12000 years ago, people would feel the need to venerate some greater form of power, a deity, something that would offer them a lifemeaning by abiding to it. Humans continued to make up all sorts of stories and legends about different safeguard, most of which would have an affiliation to the real world, such as animals or weather. In the USA, religion had always been important, starting with the native americans and continuing to the present. An exemple is the quote placed on all the dollar bills :”In God we trust”, which illustrates the significant role of religion in the American constitution.

Now, it is fascinating to see that even in those difficult conditions of living, people still held close a thing such as religion. This matter has its influence deeply rooted in the history of the USA, it was even the reason for starting some of the most known wars. Would you believe us if we tell you that religion has the power to shape the human civilization in such a way that it directly affects its evolution? Yes, it is true. In the USA there are currently 75% of population following a religion and 23% religiously unaffiliated, the rest of 2% being reported as refusing to give a response in this regard. The religions are very scattered in the country, USA having the greatest religious diversity, as of 2012. It is only natural, given the high rate of immigration, which has been present for hundreds of years. That said, we cannot overlook the fact that in the last few decades the number of individuals that do not affiliate to any of the religions distinctly increased. Is

Or are people just more ignorant and do not care of stuff like belonging to a religion? Well, the answer would be a simple one: as time passes, washing away the old misconceptions and lack of diversity acceptance, people are becoming more and more confident in expressing their opinions and ways of living. There had always been this group of people, they just did not come to light out of fear for being judged.

That said, we can still make of a relatively big percent of people following Christianity. That would be 44% of the USA s population, which is roughly more than four in ten Americans. This includes evangelical Protestants, white mainline Protestants and white Catholics, as well as small percentages who identify as Mormons, Yehovas Witnesses and Orthodox Christians. Christianity is also the most prevalent religion in the world, with 2.3 billions people following it. It was introduced to the Americans when the Catholics first colonised their territory in the 16th century. The Catholic Church teaches its followers, unlike other religionsthat it is the one, holy, catholic and apostolic church founded by Jesus Christ in his Great Commission .In the USA the Catholic church, which is the largest Christian church, has undergone a dynamic and complex evolution since then. From the

The Roman catholic church

THE CATHOLIC CHURCH, ALSO KNOWN AS THE ROMAN CATHOLIC CHURCH, IS THE LARGEST CHRISTIAN CHURCH, WITH 1.3 BILLION BAPTIZED CATHOLICS WORLDWIDE AS OF 2019.

THE CATHOLIC CHURCH TEACHES THAT IT IS THE ONE, HOLY, CATHOLIC AND APOSTOLIC CHURCH FOUNDED BY JESUS CHRIST IN HIS GREAT COMMISSION, THAT ITS BISHOPS ARE THE SUCCESSORS OF CHRIST'S APOSTLES, AND THAT THE POPE IS THE SUCCESSOR TO SAINT PETER, UPON WHOM PRIMACY WAS CONFERRED BY JESUS CHRIST.

religious fervor of the Great Awakening, in the 18th century, to the challenges posed by social and cultural changes in the 20th century, it has remained a powerful influence shaping the American society. Its impact on politics, culture and individual beliefs continues to be a crucial aspect of the American experience, contributing to the ongoing dialogue on the intersection of faith and democracy in the USA.

The Protestantism

PROTESTANTISM IS THE RELIGIOUS TRADITION OF WESTERN CHRISTIANITY THAT REJECTS THE AUTHORITY OF THE POPE OF ROME.

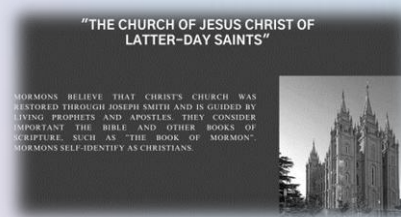
Protestants share 3 basic convictions:

- 1) the Bible is the ultimate authority in matters of religious truth;
- 2) human beings are saved only by God's "grace" (ie, unearned gift);
- 3) all Christians are priests;

As we previously stated, Christianity is home to many more or less different churches, such as the Protestants, for instance. Unlike the Catholics and the Orthodoxes, Protestants put the emphasis on individual interpretation of the Bible. They have different worship styles, from more traditional practises to more modern ones.

Other religions that would be worth mentioned are buddhism, judaism and hinduism, which also spread thanks to the immigration, process that continues to this day. Mormonism, or The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, is another important religion in the USA. It is derived from the original form of Christianity and the followers of this religion are more numerous than the Muslims. Joseph Smith is the one who first founded the mormon church back in 1830 and claimed it to be a kind of reform brought for erasing the wrong Christian beliefs. As it is, mormons still guide their beliefs towards the God, but do not wish the misconception that He is the same as the Catholic God.

Although we denied that the internet would be the primary cause of the increase in people unaffiliated religious, it has a great influence in our lives. We start to question everything and, by itself it is not bad, but the effects can surely be seen: religion, which once supported our moral investments and guided our decisions in life, is no longer that important. We have discovered the power our conscience holds and that we are free to believe in whatever we please. Religion is, has been and will always remain, even if not a free choice, a piece of the puzzle that is our life and makes the differences present between us all the more clear and that, in all its essence, is truly a beautiful thing.

Text: Delia Luca, a X-a I;
Andreea Teleşpan, a X-a E

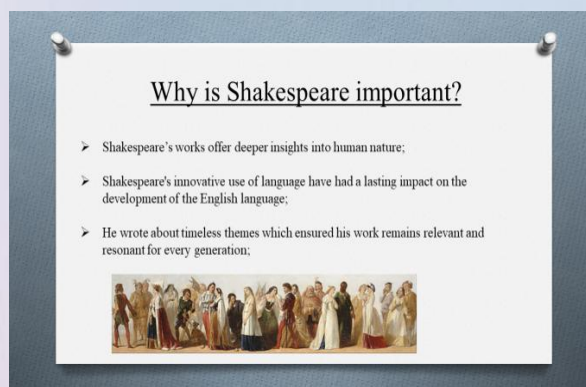
The works of William Shakespeare

Most of us are familiar with William Shakespeare, whether through the timeless love story „Romeo and Juliet” or the famous phrase „To be, or not to be?”. His plays are celebrated, but who truly was William Shakespeare? And why does his name still mean something, centuries after his death?

William Shakespeare, often referred as the „Bard of Avon”, is among the most significant playwrights and poets in English literature history. His exact birthdate is unknown, though it is commonly believed that he was born on April 23, 1564, in Stratford-upon-Avon, England. Little is known about his childhood until the age of 18, when he married Anne Hathaway, with whom he had three children. His career as an actor, writer, and owner of a playing company (Lord Chamberlain's Men) began sometime between 1585 and 1592 in London. Around 1613, he appears to have retired to Stratford, where he died three years later.

Shakespeare's career can be divided into three main periods. From 1590 to 1594, he wrote mostly comedies and histories, such as „The Comedy of Errors” and „Henry VI.” The second period, from 1595 to 1600, included works like „Romeo and Juliet” and „The Merchant of Venice.” His final phase, from 1601 until his death in 1616, was marked by significant tragedies and tragicomedies (romances) including „Hamlet”, „Othello”, „King Lear”, and „The Tempest.” He also published numerous sonnets during these years.

„The Tragedy of Hamlet, Prince of Denmark,” often simply referred to as 'Hamlet,' was written between 1599 and 1601. It is Shakespeare's most renowned and longest tragedy, centering on Prince Hamlet's struggle with death and the afterlife amidst grief. The ghost of the King of Denmark tells his son Hamlet to avenge his murder by killing the new king, Hamlet's uncle. His uncle, fearing for his life, also tries to kill Hamlet.

Even if love is one of the most powerful themes in the play, a superior force - revenge, drives the characters”. Hamlet's revenge of his father's murder is successful, but very costly. Hamlet pays the ultimate price of his mother's, his sweetheart Ophelia's, his friend's and his own life.

Hamlet's quest is fraught with moral dilemmas and existential questions, his internal conflict being highlighted in his line: 'To be, or not to be: that is the question'.

Shakespeare's 39 plays, notably „Hamlet” and Romeo and Juliet. Delve into the complexities of love, betrayal, and societal norms. His sonnets, a collection of 154 pieces, explore love and morality, showcasing his versatility as a writer. Shakespeare's work, transcending time and geographical boundaries continues to captivate, inspire and provoke thought, centuries after his death.

William Shakespeare died in 1616, but his legacy lives on through his work. His plays and poems are still performed and read all over the world and his mastery of verse, prose, wordplay, and metaphor changed the English language, offering him the real eternal life.

Text: Andreea Teleşpan, a X-a E
Sebastian Muntean, a X-a E

Executarea lui Ludovic al XVI-lea.

Între libertate, răzbunare și dreptate

Ludovic al XVI-lea a fost ultimul rege al Franței, cunoscut pentru rolul jucat în timpul Revoluției Franceze și pentru executarea sa prin ghilotinare pe data 21 ianuarie 1793, marcând astfel o schimbare totală a politicii europene. Moartea acestuia a fost un catalizator al evenimentelor care au urmat și a aruncat continentul într-un haos politic.

Dar a fost necesară moartea acestuia? Răspunsul la această întrebare este un subiect controversat, existând voci care susțin necesitatea ghilotinării acestuia și voci ce consideră executarea regelui un gest exagerat al noului regim francez. Noi încercăm să demonstrăm inutilitatea morții acestuia pentru nou-născuta republică, prin apelarea la dovezi istorice, precum și prin folosirea unor argumente/raționamente morale.

Secolul al XVIII-lea a fost un secol al schimbării, în care omul/cetățeanul își descoperea și își cerea drepturile. Se coaliza ideea de individ și societate, iar progresul tehnologic, intelectual și social a rupt lanțurile ce țineau pe loc, într-o stare vegetativă, bătrânul continent, bântuit de influența nefastă a unui Ev Întunecat. Iluminismul, prin ideile vehiculate, a cauzat un salt al mentalității europene, o maturizare socială a individului-cetățean. Printre cele mai importante se numără conștientizarea importanței omului, ideile de libertate și egalitate, reformarea politicii și a gândirii religioase, separarea puterilor în stat, precum și criticarea monarhiei absolutiste. Europa cerea o schimbare, era necesar un nou contract social, cetățeanul nemai dorind să fie minimalizat, pus în umbra regelui, a nobilimii sau a Bisericii. Deși ideile iluministe au fost salutate cu bucurie de către populația subjucată sub pumnul de fier al unei nobilimi corupte, în rândul aristocrației au generat teama de a nu pierde privilegiile existente. Sistemul politic

European era amenințat și a trebuit să se reformeze. În țări precum Marea Britanie (Glorioasa Revoluție) și Statele Unite (Declarația de independență - 1776) s-au instaurat monarhii constituționale sau republici, dar Franța bătea pasul pe loc. Revoluția mocnea, fiindcă, printr-un sistem de opresiune și cenzură, monarhul francez se străduia să păstreze imaginea unui sistem puternic, dar muribund. Se pare că dinastia de Bourbon ținea cu dinții de ideea *Statul sunt eu* (Ludovic al XIV-lea, Regele-Soare).

Ludovic al XIV-lea cu soția sa Maria Antoanetta se scaldau în lux. Baluri grandioase, palate impresionante (Curtea de la Versailles), războaie costisitoare și colonizări eșuate (Louisiana) au ruinat economia franceză. Regele avea nevoie de mai muți bani și s-a hotărât în mai 1789 să convoace parlamentul, Adunarea Stărilor Generale, pentru a hotărî creșterea impozitelor. Aici se mai ridica o problemă, deși Parlamentul trebuia să reprezinte starea Franței, pătura de jos (țărănimea, ce alcătuiă 80% din populația Franței) avea doar doi reprezentanți, iar *Guvernarea fără reprezentare este tiranie*. Totuși parlamentul respinge ideea, regele încearcă să-l dizolve în iunie 1789 și atunci începe revoluția care culminează cu înlăturarea regelui de la putere în 1792, acesta fiind acuzat de trădare. Soarta regelui a fost pecetluită de propunerea lui Marat ca decizia să fie luată prin „apel nominal”, adică fiecare deputat să-și anunțe public decizia, pentru a scoate în evidență „contrarevoluționarii” și „loialiștii”. Așa ajungem în situația de față, când regele este executat.

Dar chiar a fost nevoie de un asemenea gest? Noi credem că nu. Mai întâi, pentru că populația era furioasă, dorea răzbunare, stare alimentată și de noul regim al Franței (aparitia unor mișcări contrarevoluționare în timpul perioadei Girondină, pun în pericol noul regim), care se temea de o eventuală

încercare de revenire la putere a monarhiei. Societatea trebuia reformată, necesita o schimbare radicală, care ar fi șters de tot rămășițele „sistemului corupt”. Succesul revoluției depindea de anihilarea totală a monarhiei, iar anihilarea totală a monarhiei depindea de soarta regelui. Pentru a asigura distrugerea monarhiei, deci și succesul revoluției, regele trebuia să moară. Ludovic al XVI-lea și soția sa erau amintirile și simbolul unui regim care au dezamăgit populația, care au eșuat și au amenințat viitorul națiunii. Monarhia însemna tiranie, sclavie și sărăcie, revoluția însemna putere, libertate și prosperitate, regele era învățat că națiunea era locul lui de joacă, iar supușii jucăriile sale. Dorința de răzbunare a poporului trebuia satisfăcută. Dreptatea trebuia să fie atinsă. Deci regele trebuia să moară.

De asemenea prin moartea regelui se transmitea un mesaj clar către restul monarhiilor europene: *Vremea voastră a trecut, acum populația trebuie să decidă soarta națiunilor*. Era o necesitate pentru a consolida ideile iluministe și pentru construirea unei democrații puternice, în care nimeni nu va reîncerca să revitalizeze monarhia franceză. Ipocrizia familiei regale, nepăsarea acesteia față de suferința poporului și refuzul de a se schimba le-a adus pierirea, iar populația Franței trebuia eliberată de amintirea timpurilor absurde ale vechiului regim.

Totuși moartea regelui era necesară? Nu putea fi închis pe viață? Este justificabilă furia poporului? Regele a fost surd și orb la toate morțile pe care le-a cauzat prin indiferența lui față de problemele națiunii. Dar era în totalitate vina lui?

În primul rând, de mic fusese învățat că poporul avea îndatorii față de el și nu datora nimic supușilor lui. Indiferența lui putea fi rezultatul anilor de lingușeli, de legătură a sa cu moștenirea unei monarhii puternice a Regelui-Soare.

Economia Franței nu era rezultatul guvernării sale dezastruoase, el moștenise deja un sistem în care apăreau crăpături, iar el încercase să îl reformeze (eliminarea torturii și a iobăgiei).

De altfel, se temea de anarhia în care ar fi căzut Franța fără un conducător care ar fi reprezentat unitatea poporului francez. Pentru el, cel mai probabil, revoluția însemna, distrugerea oricărui drum de întoarcere spre vechia glorie a națiunii franceze.

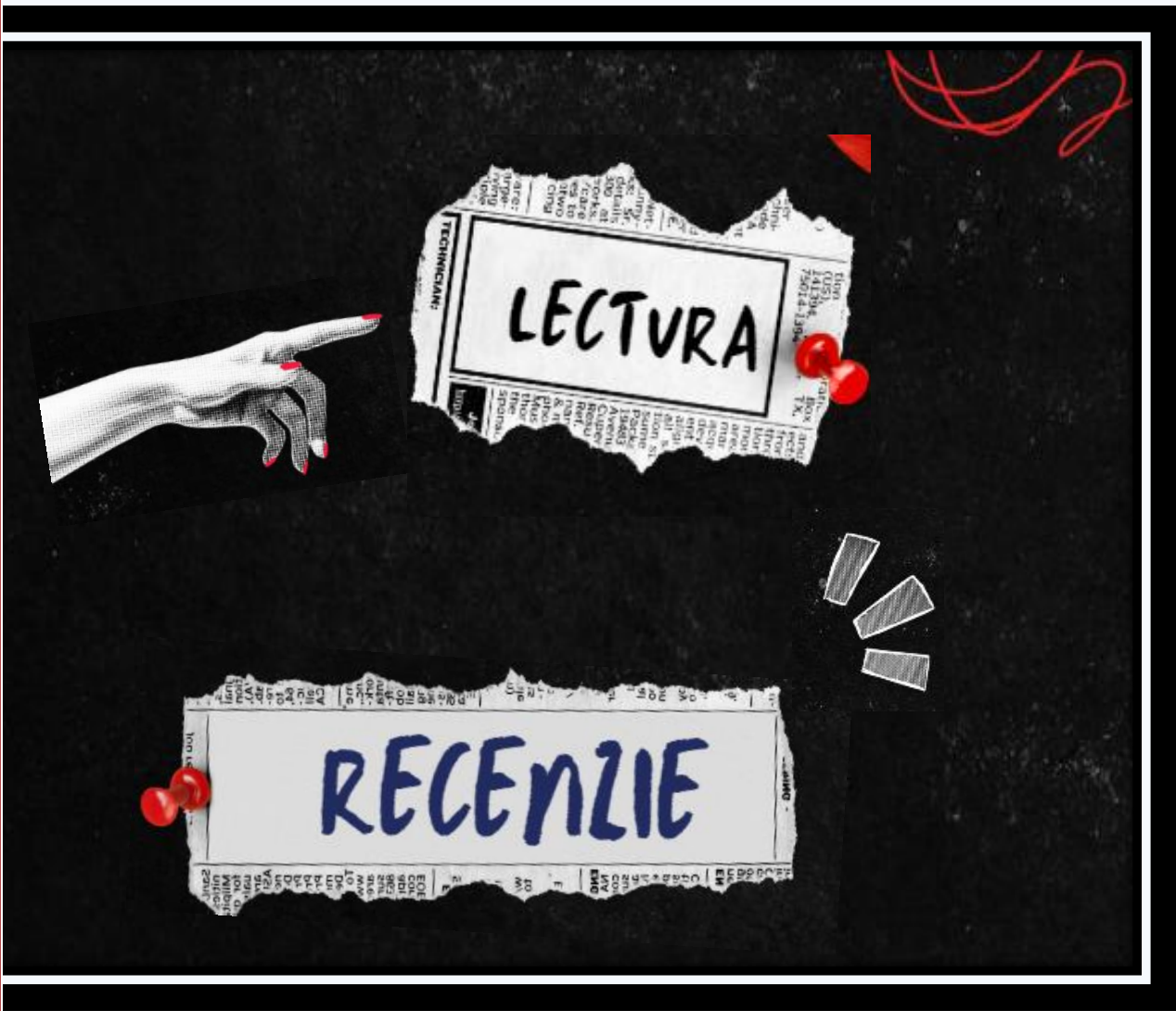
În al doilea rând, regele a beneficiat de un proces drept și corect? Sistemul și procesul prin care s-a ajuns la pedeapsa cu moartea a fost unul lipsit de obiectivitate, în care parlamentul era forțat să ia o anumită decizie. Într-un fel, noul regim dorea să demonstreze ce se întâmpla cu cei care se împotriveau lor, semănând teroarea în mințile care puneau la îndoială deciziile acestuia. Astfel, s-a trădat idealul iluminist și scopul Revoluției: cel de a asigura libertatea și egalitatea cetățenilor. Iluminismul susținea dreptatea ca fiind egala pentru toți, dar judecându-l pe rege în acest mod nu-i garantau drepturile pentru care au militat. Noul regim a mințit și a cenzurat la fel cum a făcut și regele, putând fi interpretat ca o încercare de a consolida și păstra puterea nou câștigată. Regele a primit o pedeapsă mult prea dură, nefiind în totalitate vina lui de starea în care se afla societatea franceză.

De asemenea, moartea regelui a aruncat vestul Europei și Franța în haos. După executarea acestuia, facțiunile care s-au format în timpul revoluției s-au luptat pentru putere, punând în pericol integritatea statului și a societății. Astfel, mai multe regimuri opresive și extremiste au preluat puterea divizată, vulnerabilă la atacurile din exterior, economia era distrusă, armată dezorganizată. Moartea regelui amenința alte capete încoronate ale Europei, Marea Britanie, Prusia, Austria invadând Franța și pentru a reinstaura monarhia, încercând să împiedice focul revoluției de a se răspândi în națiunile lor. Europa era aruncată în război: Războiul Primei Coaliții (1792), Războiul din Pirinei (1793-1795), etc.

În concluzie, moartea regelui Ludovic al XVI-lea are o dublă semnificație: eliberarea populației, acceptarea progresului, dar și de o utilizare excesivă a puterii de către noul regim a tinerei republici.

Text:

Andrei și Paul Țiplic, a X-a I

„CASA” de Alex Moldovan

Foto: Alex Moldovan și Alexia Ciobănuț

Pentru reședința Părintelui Națiunii și a celor 301 de tineri din Consiliu, termenul de „casă” poate părea neobișnuit de familiar, așa că nu poți să nu te întrebi:

CASA: Paradis sau închisoare?

Pe scurt, e Casa Poporului a anului 2045, fiindcă aceasta a fost dărâmată după Revoluția Verzilor, la ordinul Președintelui, iar actuala îi ocupă locul, devenind simbol al statului, cu toată banalitatea aspectului exterior. O oglindă a intențiilor conducătorului: să „corecteze” trecutul, condamându-l și înlocuindu-l cu inovațiile vremii și așa-zisa revoltă contra gerontocrației – care se manifestă sub forma creării Consiliului celor 301 de tineri. Într-adevăr, sunt metode inteligente de a câștiga încrederea poporului și de a se camufla drept un conducător deschis și responsabil. Dar cum ajunge un tânăr oarecare să devină mare demnitar de stat peste noapte? Aici intră în discuție Algoritmul. O tehnologie creată de Președinte, însă pe care nici acesta nu o poate controla în alegerile pe care le face.

Nimeni nu știe pe ce criterii sunt aleși adolescenții, așadar oricine poate ajunge în Consiliu la vârsta de 18 ani, odată ce se retrage un membru care a împlinit 22 de ani (sau care a dispărut în mod misterios). În decursul primelor nouă zile în CASĂ, fiecare tânăr trebuie să adere la una dintre cele trei facțiuni: Constructorii (conduși de Anisia Dragu), Războinicii (conduși de Teodosie) și Economiiștii (conduși de Manasia).

CASA e ca o lume paralelă celei exterioare. Dacă regulile impuse se resimt accentuat în viața oamenilor comuni, care au restricție în folosirea anumitor cuvinte, în consumarea de alcool și tutun și le e interzis să iasă din case după ora 22, atunci în CASĂ acestea sunt aproape inexistente, fiind adesea trecute cu vederea. Desigur, absența regulilor, accesul la obiecte de lux și statutul înalt abia căpătat sunt ispite pe care trebuie să le înfrunte tinerii odată cu intrarea în CASĂ, când deja nu își mai aparțin. CASA devine o utopie materializată, care le permite locatarilor să trăiască în lux și concupiscentă. Așa am ajuns să mă întreb, să fie CASA un Paradis sau o închisoare?

Cine e Tara Medinski?

Complexată, recalitrantă, încăpățânată, sinceră, isteată – să fie oare ce caută Algoritmul? Toți sunt de părere că Tara e o tânără ratată, o greșeală în sistemul perfect al Algoritmului. Să fie oare așa, sau să fie oare prezența ei în CASĂ o bombă cu efect întârziat? E clar că Tara „s-a trezit” odată ce a ajuns aici, unde a aflat mai multe secrete ale familiei ei, a cărei istorie e strâns legată de cea a mișcării de rezistență Pajura (libertate), din care tatăl ei făcea parte. De aceea Tara e privită cu suspiciune de cei din CASĂ, neajutând-o să se piardă în mulțime independentă ei sfidătoare, care o îndeamnă să refuze ofertele liderilor facțiunii de a li se alătura (votul ei e esențial pentru implementarea legii voxurilor, așadar liderii o doresc). Într-adevăr Tara se dovedește a fi o armă secretă a mișcării de rezistență, întrezărindu-se spiritul său de sacrificiu, din moment ce acceptă să fie parte din planul acestor revoltați, în speranța că își va cunoaște tatăl (care a dispărut după ce s-a opus Președintelui).

După cum am spus, odată ce intră în CASĂ, tinerii nu își mai aparțin, fiind subjuogați de presiunea de a-și alege o facțiune pentru următorii patru ani și „donându-și” parcă gândurile Președintelui. În această situație se află și Tara, a cărei salvare este scrierea în jurnal, o activitate nepromovată de societate, fiind considerată învechită și vulnerabilă, însă care îi poate oferi fetei intimitatea adevărată.

Președintele – Fratele mai Mare?

Președintele tinde spre a asigura o ordine perfectă, chiar dacă asta ar însemna anihilarea celor care par să repete, într-un mod fatal, greșelile istoriei. El proiectează o lume utopică (bazată pe ordine, simetrie și uniformitate), știind că poate să își exercite controlul absolut, instalând frica în rândul oamenilor și reducându-i la tăcere pe cei care i se opun. Are avantajul carismei, asumându-și un rol mesianic, care îi inspiră Tarei o teamă confundată cu fascinația. Îl

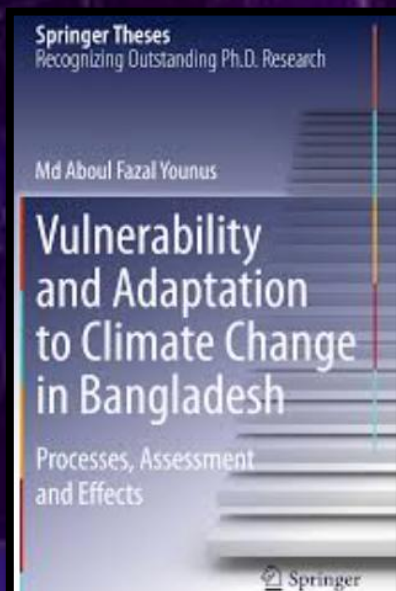
ajută de altfel faptul că e îndrăgit de tineri, care sunt încântați de visul lui, acela ca tinerii să ajungă să conducă lumea (cu toate că el e cel la putere în momentul actual).

Legea voxurilor – care presupune implantarea în creierul fiecărei persoane a unui dispozitiv ce le urmărește gândurile – devine o oportunitate pentru Părintele Națiunii de a obține controlul și obediența absolută a poporului, fiind astfel disciplinat și manipulat mult mai ușor. În final, va crea un mecanism disciplinar sub forma unei noi facțiuni (Orodoxă), a cărei misiune va fi aceea de a veghea asupra ordinii în societate și care va fi condusă de Ian, dușmanul Tarei.

Așadar, vorbim despre o distopie?

Cartea lui Alex Moldovan se înscrie în genul controversat al distopiilor, fără ca autorul să devină un sceptic în ceea ce privește destinul protagonistei sale. Sunt, într-adevăr, reflectate neliniști, frici și superstiții ale lumii în care trăim, fără a avea însă o miză tragică. Până la urmă, distopia este „oglanda neagră a lumii în care trăim” (Adela Dinu, „Al treilea gen. Când utopia întâlnește apocalipsa”), aici nefiind însă dusă la extrem, ca în cazul romanului lui Bradbury, „Fahrenheit 451”, sau ca în binecunoscutul roman „1984” al lui George Orwell, deși sunt de remarcat anumite similitudini, în mare parte în ceea ce privește personajele: Președintele îmi amintește de Fratele mai Mare (dictatorul, cel care deține puterea regimului opresiv), Ian se aseamănă cu O'Brien (îndocinatul care execută comenzile venite de sus, fiind mâna dreaptă a conducătorului), tatăl Tarei poate fi Goldstein (revoltatul, considerat dușman al poporului). De asemenea, legea voxurilor m-a dus cu gândul la „crima-n-gândire” și la Poliția Gândirii, întrucât societatea din „CASA” pare a se îndrepta spre soarta uniformizantă a celei din 1984, oamenii pierzându-și dreptul de a gândi liber, fără îngrădirea celor de sus.

Climate change in Bangladesh

TITLE: *FLOOD VULNERABILITY AND ADAPTATION TO CLIMATE CHANGE IN BANGLADESH: A REVIEW*

AUTHOR: DR. MD ABOUL FAZAL YOUNUS

DATE: September 2014

SOURCE: Journal of Environmental Assessment Policy and Management, Vol. 16, No. 3 (September 2014), pp. 1-28 (28 pages)

In „*Food Vulnerability and Adaptation to Climate Change in Bangladesh: a review*,” author Md Aboul Fazal Younus (Adjunct Fellow at Adelaide University, Australia) discusses recent writings on flood research in Bangladesh. He focuses on the country’s vulnerability to climate change, as well as its ability to adapt to changing conditions. The author poses two questions: “*To what extent will Bangladeshi farming systems be able to adjust to extreme floods?*” and, “*Is it important to understand adaptation issues for future community-based adaptation planning?*”

He begins the article with a brief commentary on the past research done on the topic of how Bangladesh is affected by climate change, saying that the past studies have not been entirely able to express the extent of damage, and that vulnerability and adaptation issues have never been adequately identified at the rural-community level. The main obstacles to the economic improvement of the nation are considered to be the damaging effects caused by floods, as a consequence of climate change. To illustrate this point, Younus highlights the close link between Bangladeshi agriculture and its economy, bringing to light a major problem the country faces – population growth. Although the country’s rice production has increased by almost three times since the 1970s, it still failed to meet the demands of the ever-growing population. This is one of the reasons why, along with other socioeconomic and environmental factors like the methods of cultivation and yearly flood hazards, Bangladesh has been affected by an ongoing food deficit. The periodic floods are due to Bangladesh’s geographical position at the confluence of the Ganges, Brahmaputra and Meghna rivers, and its mainly flat delta land. All these issues indicate that the country’s agricultural sector is mainly a “deficit sector”, as the author calls it. Some studies the author consulted argued that the regular floods might actually be beneficial to the soil. To emphasize this point, Younus writes: “The South Asian cropping calendar is determined by the monsoon because this brings the much-needed rain which is essential for rice production.” However, a change in the rainfall pattern during the monsoon in Bangladesh would have significant impacts of flooding, resulting in increased vulnerability of the agricultural land, a situation which will only accentuate the concern over food security.

Younus then proceeds to describe a flood action plan that Bangladesh has adopted in the past (the FAP), concerning the char-lands in six major locations in all major rivers of the country – char-lands are the riverine sand and silt landmasses. He notes the conclusions of the study: “Steps that need to be implemented are: a. improved flood warning, b. flood proofing measures for homesteads, and c. ensuring shelter.” (13) However, the author points out that the FAP has not been entirely effective, considering the ever-changing nature of the riverine system.

The author continues the article by documenting his own research into the effects of flooding in Bangladesh, commenting on a range of different studies and bringing attention to what each article lacks. In some of his own past texts, Younus fills some of the research gaps by analyzing three major issues. He examines farmers’ crop adaptation processes in a case study area at Islampur, Bangladesh, dissecting the way in which the region responded to different types of extreme flood events. He evaluates the vulnerability and adaptation in response to three extreme flood events in 1988, 1995 and 1998. And lastly, he analyzes the economic consequences when farmers fail to adapt their methods in response to climate change. The results of Younus’s study reveal that: Bangladeshi farmers are exceedingly flexible when it comes to extreme flood events, but profound economic consequences can be predicted when marginal farmers fail to adapt. “These failure effects are defined as total crop loss against potential production, plus total agricultural cost multiplied by the number of flood events in the studied area.” (19) Through his study, Younus emphasizes that urgent action is needed in order to improve the sustainable crop adaptation capacity at the community level.

The article suggests that further assessments are necessary to ensure sustainable developments in response to future climate change projects in Bangladesh. In addition to that, Younus emphasizes that further micro-level or community-level studies concerning the vulnerability and adaptation characteristics of each region are necessary for achieving an overall picture of Bangladesh’s way of dealing with the flooding.

I think that the article fails to answer the first question: “To what extent will Bangladeshi farming systems be able to adjust to extreme floods?” As he notes in the article, there is a shortage of regional data on this subject. However, that shortage proves the author’s point – that community-level integrated assessments would possibly help mobilize government authorities. Regarding the second question, I consider that he illustrates the importance of understanding adaptation issues very well. In order to ensure Bangladesh’s adaptation to climate change, he highlights that it’s important to understand the strengths and weaknesses of each region of the country.

CRONICA DE
FILM/TEATRU

Past Lives

„Who do you think they are to each other?” a voice asks. In a dimly lit bar, we all watch three people, chatting. We all wonder, although the movie has just begun. And by the end of the movie, we still wonder, and I’m not sure if the three subjects themselves have an answer to that question.

„*Past lives*” is a 2023 A24 romantic drama written and directed by Celine Song. It follows two childhood friends from South Korea, Nora (Greta Lee) and Hae Sung (Teo Yoo), whose lives keep intertwining over a span of 24 years. The two first drift apart in middle school, when Nora’s family emigrates to Canada. Twelve years later, they reconnect over Facebook, and their story seems to continue from where they left it. Nora is now an aspiring playwright in New York City and Hae Sung an engineering student in Seoul.

„*Past lives*” explores the ever-changing connection between two people. We follow them navigating different stages of life, never entirely separated from each other: from middle school crushes to young adults dreaming of an uncertain future and

lastly, to an old, wasted love that seems to still linger in both their hearts. The movie portrays their cycle of drifting away and reconnecting, but even with an ocean in between or with the intervention of new people, the string that ties Nora and Ha Sung is never fully lost.

The story delves into the conflicting nature of growing up between two different cultures. Nora’s American husband is a symbol of her adult life, and Hae Sung, the lingering extension of her past. There are things that both men can’t understand about each other, and thus, there are aspects of Nora that can’t be fully understood by either of them. Fate is a central motif of the movie. We are introduced to a Korean concept: **In Yun**, which is based in the idea that everyone we share an encounter with is someone we’ve previously known in a past life. It is the initial human connection that projects the events in our lives. The movie is a recollection of what ifs, alternate scenarios that are not directly depicted, but constantly take form in both the characters’ minds and ours. What if she never left? What if he came to New York?

Nora's life has taken various shapes since the beginning of the film. As we follow her growing up, everything around her changes. The movie almost insists that she's not the same person as before, yet her younger self still *exists* in her. It's as if we watch the everyday life of an unknown woman, but suddenly we realize we've known her since she was young. It's the same girl. From another point of view, we see young Nora navigate her life, but then it hits us – she's not the same character as the beginning of the movie. Everything changed so much around her, *she* has changed, but still - there's something immutable in her. She is a dynamic character, yet the movie doesn't feel dynamic.

And the settings perfectly complement that stillness. Specific scenes capture specific feelings - an evening walk home, lazy summer nights spent in a cottage, a walk in the park, a dimly lit apartment, lazy chats at night, a hotel room, an almost empty bar. In these settings, we watch Nora change, but we also see Hae Sung almost seamlessly catch up with the change. It captures both the fluidity and the stillness of life.

Hae Sung feels stuck. When we see him in college, an ideal place for growing, it feels nothing like that. Seoul feels claustrophobic, tight. His life feels somehow short. He is a fragment of Nora's past, a symbol of Korea, but he himself still lives in his own past, still loving the same girl, still living with his parents. Hae Sung is stuck in time.

When together, Hae Sung's inertia brings a feeling of comfort and stability around Nora. When separated, he seems confined, isolated. There's tranquility about it all, yet the movie instills so many different emotions in the viewer. Every glance, smile, frown reveals vulnerable emotions. The actors, their mannerisms, the sets, the lighting - they create the perfect space in which the dialogue can shift and move, instilling all the feelings of nervousness and longing that the characters are feeling. And, through dialogue, the movie takes shape. It truly revolves around the beauty of conversation, resembling Richard Linklater's „Before Sunrise”.

„*Past lives*” is a beautiful representation of nostalgia and regret - not only missing the other, but also your past self. The movie is so touching and effective because of its blend of love, remorse, and nostalgia. It is hard to tell if it portrays a hopeful love or a hopeless one.

Text & foto: Miruna Dospinescu, a XII-a I

„**M**aria” este o dramă psihologică și biografică, din 2024, regizată de Pablo Larraín, și scrisă de Steven Knight, fiind o coproducție între Italia, Germania și Statele Unite. Filmul aduce în prim-plan ultima perioadă din viața sopranei Maria Callas, una dintre cele mai emblematice interprete de opera ale secolului al XX-lea, explorând una dintre multiplele fațete ale acesteia.

Cine este Maria Callas?

A fost o cântăreață de operă (1923-1977), născută în America, de origine greacă. Supranumită „Divina” sau „Regina della lirica” (Regina Operei), Maria Callas a uimit o lume întreagă prin tonul cald și intens al vocii sale.

De-a lungul timpului și-a perfecționat vocea alături de profesorii săi de canto și a interpretat diferite roluri: „Norma” de Vincenzo Bellini (interpretarea celebrei arii *Casta Diva* a rămas neegalată până astăzi), „Aida”, „*Il Trovatore*” și „*La Traviata*” de Verdi, „*Tosca*” de Giacomo Puccini. Iubitorii de operă îi admirau tehnica, vocea flexibilă și interpretările dramatice.

Interpretarea ariei *Casta Diva*

Care este punctul de interes al filmului?

Filmul care o are în rolul principal pe actrița Angelina Jolie se oprește la ultimul an de viață al sopranei, adusă în lumina reflectoarelor de un așa-zis interviu acordat unui jurnalist pe nume Mandrax (acesta este și numele somniferelor pe care le ia artista) și pe parcursul căruia re trăiește cele mai importante momente din viața sa.

După o viață tumultuoasă și plină de farmec, adulată de public, iubită de bărbați celebri (în film este amintită și relația pe care a avut-o aceasta cu miliardarul grec Aristotel Onasis), Maria Callas se retrage la Paris, trăind în singurătate și aproape uitată de lume.

Încă din 1951, se pare că vocea îi obosește, fiind nevoită să anuleze mai multe concerte, spre dezamăgirea spectatorilor. Relația cu Aristotel Onasis o aruncă și mai mult într-un con de umbră, făcând-o să piardă timpul care ar fi fost prețios pentru vocea sa. Miliardarul vede în ea doar un trofeu la care râvnește, părăsind-o mai târziu pentru Jackie Kennedy, văduva președintelui american. Maria a încercat să-și recupereze vocea de altădată (începând cu anul 1973), revenind pe scenă, dar nu în lumina reflectoarelor, fiindcă, pentru prima dată în viață, vrea să cânte pentru sine, nu pentru public. Simte că acum nu mai are nimic de dăruit nimănui.

„Nu există viață în afara scenei. Viața mea e opera”

Maria Callas a iubit muzica mai presus de orice, înainte ca faima să devină o povară. Pentru ea, fiecare reprezentație era o adevărată exaltare, o dăruire pătimașă, a cărei tensiune dramatică și-a pus amprenta asupra laturii emoționale a personalității sale. Maria cântă pentru îngeri, nu pentru cei din cer, ci pentru îngerii din noi înșine, aducând la lumină emoții care îl înalță pe cel care o ascultă.

Pe parcursul filmului Maria se autoanalizează cu o sinceritate dureroasă, explorând relația ambiguă cu celebritatea, cu așteptările nesfârșite ale publicului, cu compromisurile pe care le-a făcut de-a lungul carierei fulminante. Actrița Angelina Jolie face un rol magistral, redând chipul complex al sopranei: riguroasă și exigentă în exprimarea artistică, dar și romantică, vulnerabilă și profund umană.

Care este prețul celebrității?

„*Maria*” este un film despre celebritate și prețul ei, despre acea alegere care, într-o singură secundă, afectează itinerariul unei vieții, bifurcându-l definitiv. Publicul devine martorul unei autopsii emoționale, care pune în lumină relația dintre artă și artist. Avem de-a face cu o radiografie a succesului devenit captivitate, a perfecțiunii devenite obsesie.

Ultimul concert, la Londra, 1973

Maria Callas este un model de ambiție și tenacitate, dedicată muzicii, studiind cu înverșunare tehnici variate de interpretare. Dacă initial, muzica a fost pentru ea un mod de a sfida sărăcia sau limitele impuse de societate, spre finele vieții, aceasta devine un refugiu, un balsam pentru sufletul obosit al celei care a cântat pentru un public adesea nemilos. Pentru posteritate au rămas înregistrările pe discuri cu vocea sa, care a dat viață într-un mod neegalat atâtor personaje tragice și nefericite.

Vă invit să nu ratați ocazia de a descoperi fațetele neștiute ale celei mai celebre soprane a secolului trecut, într-un film emoționant în care magnetica Angelina Jolie interpretează, poate, rolul major al carierei sale.

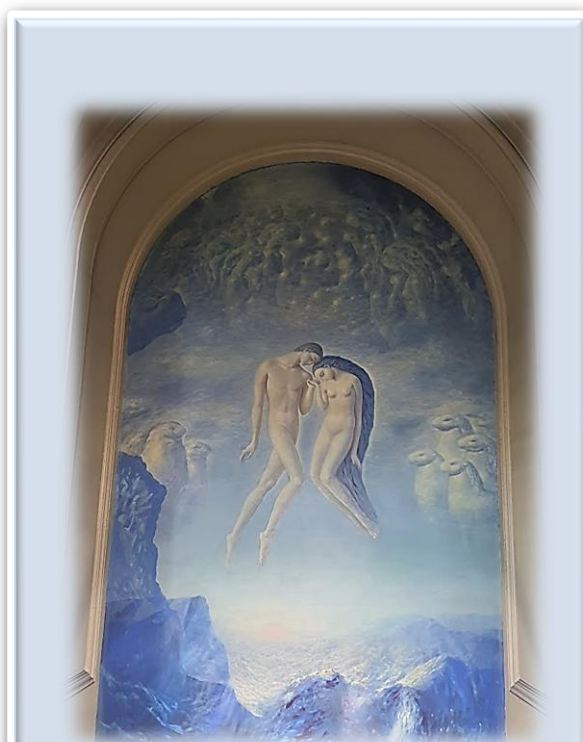
„Luceafărul” – Mihai Eminescu

Poemul „Luceafărul” de Mihai Eminescu reprezintă o culme a creațiilor sale, sintetizând o serie de teme și simboluri recurente în operele autorului. Poezia apare, în ultima ei variantă, în 1883, în Almanahul Societății Social-Literare „România Jună” din Viena.

Textul este considerat de autorul însuși o alegorie pe tema condiției omului de geniu. Eminescu explică poezia în manuscrisul 2275, contemplând asupra condiției geniului și scriind că acesta „pe pământ nici este capabil de a fericii pe cineva, nici capabil de a fi fericit”, că ființa genială „nu are nici moarte, dar nici noroc”. Astfel, nouăzeci și opt de catrene sunt împărțite în patru tablouri în care planurile cosmicului și teluricului alternează, evidențiind antiteza dintre omul comun și ființa superioară.

În primul tablou al poemului cele două planuri se intersectează prin prisma iubirii dintre o fată de împărat și Luceafăr, o iubire imposibilă dintre o muritoare și un nemuritor. În al doilea tablou, poetul prezintă planul terestru, aducând în prim-plan cuplul adamic, iubirea între doi oameni compatibili, ce aparțin teluricului (Cătălina, fata de împărat și Cătălin, un paj), iar în al treilea tablou imaginea este în totalitate îndreptată către planul cosmic, Hyperion pornind într-o călătorie în care transcende spațiul și timpul, pentru a cere împlinirea iubirii cu fata de împărat. În ultimul tablou, cele două planuri sunt aduse laolaltă, dar acum acestea se află în antiteză. Astfel, interpretările poemului sunt multiple, acesta fiind considerat poem alegoric, erotic, filosofic și mitic, deopotrivă.

Poezia „Luceafărul” se încadrează în romantism datorită temelor, motivelor, surselor de inspirație și antitezei, folosite de autor. Se remarcă două dintre cele mai importante trăsături ce încadrează textul în romantism: sursele de inspirație specifice curentului literar și structura bazată pe antiteze.

Foto: Alexia Ciobănuț
(picturi de Sabin Bălașa în Sala „Pașilor pierduți” - Universitatea A. I. Cuza, Iași)

Sursele de inspirație ale poeziei sunt: folclorul, mitologia și filosofia. Poetul s-a inspirat din basmul „Fata-n grădina de aur” cules de Richard Kunisch, și pe care Eminescu l-a citit în timpul studenției sale la Viena. Chiar și după ce poetul își lasă propria amprență asupra textului, acesta păstrează anumite elemente din poezia „Fata-n grădina de aur”, însă poemul este esențial diferit. Fiindcă pornește de la un basm versificat, păstrează triumghiul specific eroul – fata de împărat – antagonistul, dar cu rolurile inversate. Zmeul, adică Luceafărul, este acum eroul, iar antagonistul este feciorul ursit fetei de împărat. De asemenea, se observă în ambele poezii tema iubirii dintre ființe antagonice și neîmplinirea acesteia. Tot așa, există o multitudine de asemănări între cei doi actanți, ambii metamorfozându-se din elemente primordiale cum ar fi marea (apa) și cerul, și luând forme angelice sau demonice la întâlnirea cu fata de împărat. În ambele texte zmeul îi propune fetei iubite nemurirea, sau alăturarea în macrocosm, dar ea îl refuză.

Cu toate acestea, textele diferă fundamental la final. În prima variantă, zmeul o ucide pe fata de împărat și blestemă cuplul, spunând: „Un chin s-aveți, de-a nu muri deodată”, pe când în ultima variantă a poeziei acesta meditează asupra existenței sale în raport cu teluricul și rămâne detașat, ca răspuns la neîmplinirea iubirii. Din dorința autorului de a evidenția trista soartă a geniului, acesta mai face câteva modificări. Feciorul destinat fetei nu mai este un prinț demn, ci un mediocru paj, iar fata de împărat își pierde încet din unicitate, devenind simpla Cătălina. Astfel, în ciuda eforturilor supraumane ale celor doi zmei, condiția lor îi împiedică din a fi fericiți, evidențiindu-se așadar antiteza dintre omul comun și geniu.

O altă sursă de inspirație este mitologia: autohtonă, grecească și creștină. Se observă asemănarea dintre Luceafăr și Zburătorul miturilor românești, care e „un

spirit rău, ca un zmeu, care intră pe coș sau pe horn în casele oamenilor” și chinuie fetele și nevestele tinere (Simion Florea Marian în „Nașterea la români”). Zburătorul se întâlnește cu fata în vis și se metamorfozează după placul acesteia. Evident, Luceafărul îndeplinește calitatea de Zburător, întâlnirea cu Cătălina derulându-se în planul oniric, evidențiindu-se aici două dintre fanteziile principale ale romanticilor: îngerul și demonul. Aparițiile Luceafărului seamănă în acest sens cu teogoniile zeilor greci. El se naște din mare și din cer, precum Poseidon și apoi din Soare și noapte, precum Hades. Acesta apare în ipostază neptunică și plutonică (Ion Negoitescu) fiind „un mort cu ochii vii”, metamorfozat din elemente primordiale. Nu în ultimul rând, Hyperion recrează mitul lui Lucifer, îngerul răzvrătit. El călătorește către Demiurg pentru că îi este „sete de repaos” și își dorește „o oră de iubire”, trecând printr-o ipostază titanică, precum îngerul decăzut. Mai mult, în text apare ca motiv cuplul adamic în paradis, în tabloul al patrulea (Cătălin și Cătălina).

Filosofia reprezintă, de asemenea, o sursă a poemului, Eminescu inspirându-se din scrierile lui Schopenhauer, Kant și din filosofia stoicilor. De la Schopenhauer preia ideea că geniul nu poate fi fericit, că acesta nu aparține lumii oamenilor comuni și că fericirea este efemeră. De asemenea, preia antiteza macrocosm – microcosm. Eminescu se inspiră și din antinomiile kantiene: esență – aparență și etern – veșnic. Aceste antiteze sunt evidente în relația astrului cu fata de împărat și în modul în care alternează planurile spațiale în poezie. Luceafărul este mereu aceeași esență, dar ia aparențe umane pentru a se întâlni cu fata, care trăiește complet într-o lume efemeră, a aparențelor („chip de lut”). Luceafărul nu se poate împlini prin iubire, deci, soluția este detașarea, ataraxia specific stoică (rămâne „nemuritor și rece”).

Poezia mai este caracterizată și de construcția pe bază de antiteze. Antitezele principale sunt viu – mort, etern – efemer, cosmic – teluric, masculin – feminin, om comun – geniu. Cea din urmă este nucleul poeziei, textul fiind întocmai o alegorie a acestei antiteze. Fata recunoaște de la început diferențele dintre ea și Hyperion spunând „eu sunt vie, tu ești mort”. De asemenea, se observă cum fiecare entitate are spațiul și timpul său specifice. Astfel, se observă cum printre temele textului (iubirea între ființe antagonice, condiția geniului, natura, iubirea om – stihie), toate romantice, prima dintre ele este suportul pentru întreaga alegorie.

Pentru tema iubirii între ființe incompatibile sunt relevante imaginile celor două metamorfoze ale Luceafărului. În cadrul primei metamorfoze Hyperion apare ca un înger, „cu păr de aur moale”, frumos și pur. El are o înfățișare cadaverică, dar ochii îi ard de iubire. Se naște din mare și din cer, într-o ipostază neptunică, și o invită pe Cătălina să trăiască alături de el în mediul acvatic („acolo-n palate de mărgean”). Aceasta îl refuză, fiindcă pentru ea nemurirea înseamnă ieșirea din microcosmos, adică moartea. A doua oară, Luceafărul se întruchipează ca un demon, „scăldat în foc de soare”, și o invită pe fată din nou la nemurire. Ipostaza este de această dată plutonică, Hyperion arătând ca un zeu al morții. În ambele scenarii, fata este, deopotrivă, îngrozită și fascinată de aspectul său.

Incipitul poemului îl inițiază pe cititor în universul fabulos, recupeperând un timp primordial, mitic. Se observă rolul formulei inițiale, specifice basmului: „A fost odată ca-n povești”. Tot în incipit este prezentată fata de împărat, portretul ei impresionând prin unicitate și frumusețe. Fata este divinizată și asociată lunii și Fecioarei Maria, astfel că o putem încadra într-un tipar uman superior (prin unicitate și statut social). Ea are tangență cu planul astral, dar este, în esență, tot un om care aparține teluricului.

În final, observăm instanțele comunicării lirice ce sunt reprezentate de patru măști lirice, care, după cum spune Tudor Vianu, sunt „vocile” lui Eminescu. Prima este demiurgul, la care Luceafărul se referă cu „părinte” și „Doamne”. El este creatorul, ființa supremă, atotcunoscătorul geniu. Se încadrează în tiparul uman apolinic (Nietzsche) și aparține macrouniversului. Acesta adoptă un limbaj bazat pe metafore și epitete, specific cuplurilor eminesciene. Și de această dată a doua mască lirică este Hyperion, eroul basmului versificat. El este tot un geniu, dar care trece printr-o „criză dionisiacă”, după cum remarcă și G. Călinescu. La început, Luceafărul apare în ipostază de geniu îndrăgostit, iar mai apoi, în ipostază de revoltat împotriva demiurgului. Numai la final este trezit din dorințele sale iluzorii și se regăsește în apolinic. A treia mască este reprezentată de vocea Cătălinei, o ființă dionisiacă, care se poate împlini numai prin iubire. Ea este visătoare și aspiră către celest, dar este sortită împlinirii prin-o dragoste pământescă. Ea demonstrează că orice om este atât dionisiac, cât și apolinic, dar că nu își poate depăși, nici el, limitările („Deși vorbești pe înțeles/eu nu te pot pricepe”). Tot tipic uman, însă diferit de Cătălina, este Cătălin. Acesta este, prin analogie, omul mediocru, a cărui iluminare se poate produce numai prin iubire.

Așadar, observăm cum poemul eminescian surprinde prin complexitate și profunzime, fiind o meditație asupra condiției geniului, precum și o poveste de dragoste specifică curentului romantic. Îmbinând teme recurente în operele lui Eminescu și motive romantice precum visul, luna, cadrul nocturn, marea, castelul, memento mori sau chiar vanitas – vanitatum – omnia – vanitas, se transmit sentimentele și gândurile unui geniu.

Text: Ana Timofte, a XII-a I

Orașul Vietii

O zi de marți obișnuită. M-am trezit liniștită pentru a merge la școală. Ieșind pe ușă, am observat liniștea apăsătoare, spulberată doar de motorul mașinilor din depărtare. Cu o seară în urmă, canalul de știri difuzase informații despre descoperirea uriașă din orașul nostru. Deși veștile erau anunțate pe un ton încrezător, părinții mei s-au albit la față, privindu-se cu teamă. Mama stinsese televizorul înainte de a asculta întreaga știre, iar tata dispăruse în biroul său. Comportamentul lor neobișnuit mi-a atras atenția. În oraș, ca niciodată, străzile erau pustii. Magazinele erau închise, deși nu se anunțase vreo sărbătoare sau eveniment local. Calmul dinaintea furtunii. Mi-am continuat drumul neliniștită prin atmosfera apăsătoare. Oare ce se întâmplase? Răspunsul apare la poarta școlii, sub forma afișului prin care li se interzicea accesul unor copii, aceștia fiind considerați periculoși. Pe listă erau trecute mai multe nume, printre care al meu și al altor prieteni, care fuseserăm, acum câteva zile, examinați de un doctor. Oamenii aflaseră despre originea noastră!

Am fugit acasă. Mama mă aștepta îngrijorată. Știam ce trebuia să fac. Am intrat în casă, mi-am adunat într-un rucsac obiectele personale, lăsând toate dispozitivele electronice acasă. De mică fusesem învățată să fiu pregătită pentru orice situație, inclusiv dezvăluirea originii noastre.

Acum câteva secole, oamenii erau împărțiți în două categorii: maeștri și meșteșugari. Maeștri căutau să găsească o cale de a schimba lumea, creând mereu ceva nou, fiind înzestrați cu abilități superioare. Meșteșugarii erau cei care foloseau creațiile maeștrilor, pentru a-și ușura munca. Ei preferau să facă munci fizice, în natură, în timp ce maeștri erau în căutarea cunoașterii absolute. Oamenii erau mulțumiți, trăind în

Pictopoezie: Andreea Florea, a X-a I

pace unii cu alții, bucurându-se de talentele fiecăruia. Până când, într-o zi ce începuse cu aceeași liniște apăsătoare, viața cunoscută de toți dispăruse, spulberată de ambiție și de mândrie. Maeștrii au început să fie considerați periculoși, din cauza cunoștințelor dobândite. Așadar, maeștrii, ființe calme și orice raționale, au înțeles tema oamenilor și au preferat să dispară. O parte s-au ascuns printre meșteșugari, imitându-le stilul de viață anost. Alții au plecat departe, nu se știe unde, și nu au mai fost văzuți vreodată. Acum, dupe secole de la dezbinare, poporul meu a fost descoperit.

La câteva ore de la aflarea veștii, eu și familia mea ne aflam în mașină, îndreptându-ne spre munți. Pe un drum forestier marcat am abandonat mașina. Am luat rucsacurile și ne-am aflat în desișul bogat al pădurii. Începuse să se însereze. Apusul colora frunzele copacilor. Am grăbit pasul. Tata ne-a îndrumat spre o peșteră cu intrarea ascunsă de perdele de mușchi. După ea, se ascundea alte familii, fugare la fel ca noi. Nu înțelegeam de ce ne adunaserăm cu toții aici.

-De ce suntem aici? Ce se află aici? am întrebat, doborâtă de frică și oboseală.

Speram că vom ajunge în curând în siguranță. Însă, ne aflam într-o peșteră umedă și întunecată, fără mâncare. Știam că oamenii vor începe imediat să ne caute și eram terifiată la gândul că ne vor prinde. În schimb, tata era foarte calm. A scos o lanternă și a început să lumineze pereții peșterii, ca și cum căuta ceva. Știam că, în ultimii ani, cercetările tatălui meu s-au axat pe cartografierea mai multor peșteri. Tata, observându-mi expresia uimită, a început să explice:

- Legende spun că poporul nostru a dispărut în lumea subpământeană. Știam de mult timp că va veni ziua în care va trebui să ne găsim o nouă casă. Astfel, am început să caut posibilele locuri în care vechea civilizație ar putea trăi. În această zonă, s-au raportat mai multe evenimente neobișnuite, iar peștera a fost închisă acum mulți ani. Aaa...Iată! Tata a apăsat într-o mică crăpătură din zid și o ușă s-a deschis.

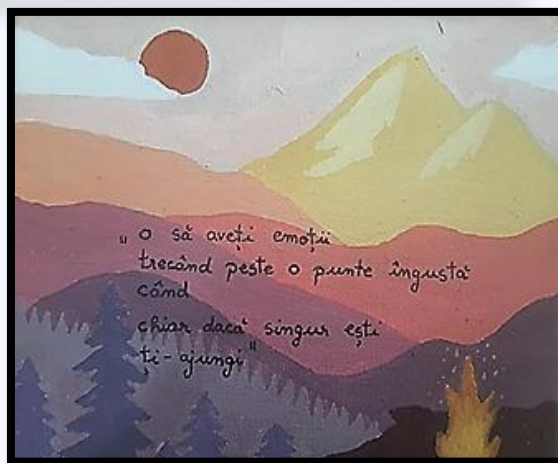
După ce am intrat cu toții în deschizătură, am putut să privesc în jur. Lumina soarelui pătrundea în cavernă printr-un sistem ingenios de orificii. Apa, în schimb, era adusă de un râu, care curgea spre o centrală ce, bănuiesc, filtra apa. Aceste invenții indispensabile vieții erau așezate pe un platou de stâncă. Eram uimită că oamenii putuseră să realizeze asemenea obiecte. Când măștrii au dispărut, au luat cu ei informațiile ce ar putea ajuta meșteșugarii să progreseze. De aceea, orașul nostru a rămas neschimbat încă din anul 2020, folosind aceeași tehnologie veche, dar durabilă. În schimb, aici, tehnologia avansată ne-a întâmpinat încă de la primii pași. În căutarea altor invenții nebunești, am privit în jos și mi s-a dezvăluit o priveliște uimitoare. Casele erau așezate ordonat, fără a părea înghesuite, una peste alta, folosind niște piloni de fier. Deasupra lor, zburau mașini care foloseau puterea

aerului, fără a sufoca oamenii cu gazele lor. În mijlocul orașului, se afla o magnifică grădină, construită în jurul locului din care izvora râul. Acolo era strânsă toată populația orașului, care priveau cu teamă spre noi. Mai mulți bărbați îmbrăcați în costume au îndreptat niște arme spre noi. Tensiunea plutea în aer.

Deodată, o femeie în vârstă, cu părul alb și fața brăzdată de riduri s-a apropiat. În acel moment, oamenii s-au dat la o parte, privind-o cu respect. Bătrâna s-a apropiat de noi și ne-a țintuit cu ochii ei mov care sclipeau inteligenți.

- Bine ați venit în Orașul Vieții! Sunt Iris. Deoarece ați putut deschide ușa noastră, sunteți măștri. Urmați-mă! Eu am creat acest oraș, când am nevoie să ne găsim un loc permanent în care să ne trăim viețile. Oamenii obosiseră să se ascundă și încercaseră diferite metode de a se integra la suprafață. De aceea, am construit acest loc, în care poporul nostru să fie în siguranță. Mă întristează să văd că și după atâția ani, măștrii sunt izgoșiți pentru abilitățile lor. Sunteți liberi să trăiți aici, oricât vreți.

Astfel, ne-a îndrumat spre un șir de căsuțe libere, unde vom începe noua noastră viață, în care putem să ne hrănim dorința de cunoaștere.

Pictopoezie: Eliza Oproiu, a X-a I

Text: Claudia Teleșpan, a X-a E

Eu nu am nicio vină

Ceasul îmi zbârnâie în creieri, iar.

Abia reușesc să îl opresc - îl aveam de prea mult timp, a fost un suvenir din Constanța de când avea Gheorghe șapte ani și am fost la mare cu el pentru prima oară. Asta a fost cam prin '70. Totuși nu mă pot obliga să îl arunc. E frumos. Și lui Nicolae îi plăcea - Dumnezeu să-l ierte! Dar abia mai merge oprit acum și deja nu îmi mai e un obiect drag, așa cum a fost atâta timp, chiar și după moartea soțului. Măcar de-aș fi fost indiferentă față de el, dar nu, nu îl mai suport. Când aud țârâitul ăsta exasperant, îmi vine să-l trântesc de toți pereții (cu scuzele de rigoare, dragul meu, dar trebuia să te îngrop cu el).

Oricum nu mai are niciun scop. De trezit, mă trezesc uneori deodată cu zorii. Dacă vreau ora, mă uit pe ecran (dacă m-ar auzi Aurica, ar zice că m-am „modernizat”, că „am dat în mintea tineretului”, disprețuitoare fiind pentru tot ce a fost făcut după '95). Dar Aurica n-are decât să se înece cu proteza ei (Doamne ferește!), dacă știe doar să comenteze. Să stea ea să se chiorască la limbile ceasului și să îl citească. Mi se pare o prostie să continui pe calea lungă, când există scurtături. Dar în fine, aia e, e prietena mea de atâta timp. O accept cu bune și cu rele, deși cred că de-aia a plecat cu fiică-sa în Italia, că în România îi trăgeam două când mă enerva.

Mă uit pe peretele din fața mea, la fotografia unde zâmbesc în rochia de mireasă făcută de mama, cu părul coafat și cu un buchet de trandafiri în mâna dreaptă. Cu cea stângă îl țin pe Nicolae al meu (n-ar trebui să mai pomenesc morții atât că poate mă cheamă...deși mare scofală...nici nu mai am ce să... Doamne ferește totuși!).

Pictopoezie: Ștefan Marie, a X-a I

A murit din cauză la plămâni - i-am zis să se îmbrace mai bine -, dar el nu!, a răcit, fața i s-a subțiat, ochii i s-au adâncit, pielea i s-a ridat... o nenorocită de pneumonie. S-a dus pe când Gheorghe avea vreo 40 de ani. Mă tot gândesc cum am vrut și o fată, dar nu am putut. Am rămas însărcinată fără să fi știut și am răcit destul de urât. A trebuit să fac injecții și am suferit un avort spontan. Aia e, oricum nu am fi avut timp de încă un copil.

Toată dimineața stau și tricotez. Deja e totul automat, ochiurile de pe andrele parcă se numără singure. Nici nu trebuie să conștientizez numărătoarea, mintea mea se ocupă singură, în timp ce citesc subtitrările de la televizor (dare-ar ceva în Umar că a înșelat-o cu nerușinare pe Zeynep).

După câteva ore mă dor deja încheieturile. Mă ridic cu greu din pat și mă mișc până în bucătărie - o fi vârsta sau anemia? Frigiderul meu e plin de magneți - unii din România, câțiva din Italia, majoritatea din țările pe care Gheorghe le-a vizitat cu familia sa. De când a îmbătrânit și el, parcă a uitat să mai vină pe la mine. Sau să mă sune măcar.

A, da. Trebuie să o sun pe Aurica. De o săptămână nu mai dau de ea. O fi apucat-o și pe asta demența, ce să și zic (Doamne ferește!). Ridic receptorul și formez numărul. Un beep. Două beepuri. Trei. Închid. Ducă-se învârtindu-se de amețită, că nici nu o mai sun. Măine-poimăine vine moartea să mă ia și mă găsește tot la telefon, căutând-o pe Aurica, naiba s-o... Doamne ferește! Nu băga de seamă...

Încerc să dau de Gheorghe, reușesc din a treia. Nu e prea fericit să mă audă. Ce-o mai având și ăsta, a trecut de 60 de câțiva ani și deja abia îl mai prinzi – și când o faci, îți vine să îi tragi vreo două prin telefon. Mereu prost dispus, mereu nepăsător. Îi închid, trântind receptorul.

Deja sunt suficient de supărată. Nu am timp de toate mofturile lui de copil. Aștept să mă sune și să își ceară scuze. Un minut. Zece. Treizeci. O oră. Nimic. Deja e culmea. Încep să încălzesc ciorba pentru prânz, gândindu-mă la Nicolae. Dacă tată-su mai era în viață, nu se comporta așa! M-ar fi sunat în fiecare zi. M-ar fi întrebat și nu ar fi fost în halul ăsta de dezinteresat, dar doar fiindu-i o mamă bună și iubitoare nu e suficient pentru Gheorghe. Trântesc polonicul în chiuvetă. Închid focul. Dau să apuc oala și îmi dau seama prea târziu că e fierbinte. O scap și aproape o vărs. Un roi de injurături. O pun înapoi pe aragaz. Pornesc alte ochiuri pentru tocăniță și ciulama - medicul mi-a zis că trebuie să mănânc mai mult pentru că am slăbit prea mult. Dau să iau un chibrit, dar realizarea mă pietrifică. Da, aia-i problema - l-am iubit prea mult! Și Maria, nevastă-sa, e o dobitoacă - cine e ea, vezi Doamne, să mi-l ia pe Gheorghe?! De când a luat-o, numai probleme am avut cu el. I-a sucit mințile! I-a spulberat viitorul!! Dacă asculta de mine, devenea medic! Nu mecanic! Dare-ar ceva în ele de mașini, oamenii sunt baza! Cu oamenii

te înțelegi, nu cu mașinile, dar Maria știe mai bine ca mă-ta, nu?! De-aia ai luat-o pe Maria de nevastă, ca să mă înlocuiești pe mine?!

Telefonul țârâie, de mă face să văd roșu. Ridic.

- Ce vrei?! mă răstesc, parcă vrând să-l surzesc pe cel care îndrăznește să mă deranjeze.

- Doamna Mărioara, sunt fiica doamnei Au...

- Zi! Ce vrei?

- Sunt fiica prietenei du...

- Mai repede! Că n-am timp de porcării!

O pauză la receptor. Îmi vine să smulg telefonul din pereți. Mă irită tăcerea, așa cum vocea asta mă turba înainte.

- Aurica a murit.

- Să-i fie de bine!

Pun telefonul în furcă.

Dare-ar ceva în Maria că a îndrăznit să mă facă pe mine de rușine! Dare-ar ceva în toți ăștia care îmi sunt familie și-mi sunt mai răi ca dușmanii! Dare-ar ceva și în Aurica asta că.. Turbarea mi se dizolvă. Aurica... Aurica... Ce era cu Aurica? Ce a zis femeia aia?

Mă reped la receptor. Formez numărul Auricăi. Un beep. Două. Trei. Un apel. Două. Trei. Mă reped la carnetul cu numere de telefon. Îl formez pe cel al fiică-si. Îmi răspunde imediat.

- Ce-ai zis de maică-ta?

- A murit.

Îmi vine să vărs. Mă apucă palpitațiile. Un infarct de miercurea trecută. Complicații. Delir. Și moarte cu o oră mai devreme de apelurile mele. Înurmântarea în Italia, la biserică. Îi închid fără să îi mulțumesc. Nu mă duc nicăieri. Aurica nu a murit. Nu are cum. De când e ea bolnavă de inimă? Nu mi-a zis niciodată... Dar oare am ascultat-o? Poate nu am băgat eu de seamă. N-are cum. Am mereu grijă la ce zic alții...

Mă uit pe frigider în gol. Ochii îmi întârzie pe un magnet cu „Welcome in USA”. Îmi amintesc cum Gheorghe a ținut una și bună că mi-a spus de o grămadă de timp că se mută cu familia în America... N-are cum. Nu. Eu mereu am grijă. Mereu!

Ies ca o tornadă din bucătărie. Fac ture prin toată casa. Dare-ar ceva în americani! Dare-ar ceva în Maria, în special, și dare-ar ceva în toți și în toate!

Deodată, văd negru, apoi mă trezesc pe jos. În turele mele m-am lovit de noptieră. Nu mi-am dat seama pe unde mergeam. Mă ridic în coate și strig de durere: ceva ascuțit e pe podea. Mă uit mai bine. Sticlă spartă. Am stricat ceasul. Îmi ridic privirea spre poza cu mine și Nicolae. Parcă niciodată nu a avut chipul atât de întunecat...

Draperiile se ridică brusc. De afară, de pe balcon, se văd norii de furtună adunați. Pomii se îndoie din cauza vântului. Trebuie să mă ridic ca să mă bandajez, dar nu pot. Piciorul mă doare teribil și abia pot să îl mișc, iar șoldul din partea cealaltă mă doare îngrozitor pentru că am căzut pe el. Încerc să mă târăsc pe coatele care deja sunt pătate de sânge. Trebuie să ajung în partea cealaltă a holului, la bucătărie, să sun la Urgențe și să îmi iau plasturi. Alunec în ultimul hal pe gresia din coridor. Rănile mi se înrăutățesc și mă ustură oribil. Fac pauze ca să îmi trag sufletul. Nu mai sunt ce am fost. Abia pot să continui. Iar piciorul nu mă ajută deloc, și coatele care mă înnebunesc de durere, trebuie să am grijă și la picior. Mișcări mici, de neîndurat. Îmi e negru în fața ochilor. Dare-ar naiba în ceas, că i-am zis lui Nicolae că are ecranul prea mare pentru un deșteptător.

Vântul suflă ca nebunul peste corpul meu transpirat, făcându-mă să tremur - așa te-ai răcit și tu Nicolae? Aproape că mi se închide ușa bucătăriei în față, dar reușesc să o împing. Durerea din picior radiază până deasupra coapsei. Mă târăsc înăuntru cu greu. Abia mai am vlagă.

Dă-l încolo. Mă liniștesc. Sunt calmă. Sunetul continuă. Ce-o fi? Încerc să îmi ridic capul, dar abia pot câțiva centimetri. O fi de la anemie. Mă rostogolesc într-o parte, uitând de șoldul cu probleme, care mă face să scap un strigăt leșinat. Nu se poate. Țăla a fost... Nicolae. Nicolae, iubitul, salvează-mă! Dare-ar naiba în egoismul tău! Jur că am văzut-o pe Aurica. Mânca din ciorbă. Strâmba din nas - nu așa o făceau mamele noastre. Încetul cu încetul, respirația îmi devine mai rară.

Am reușit. Am ajuns în bucătărie. Ușa se trânteste închisă în urma mea cu un trăsnet. Măcar aici nu mai e curent. Rămân pentru câțiva timp pe podea ca să îmi recapăt puterile. Sângerarea mi s-a oprit. Piciorul a început să se umfle. Liniște. Respir. Timpul trece. Un sunet vag, de deasupra. Sunetul vine de la aragaz. Îmi aduc aminte cum era să scap oala la prânz. Cum am vrut să aprind iar focul, dar nu am aprins chibritul - am lăsat gazul liber. Mă uit la ușă. Sunt blocată aici. Abia mă pot mișca, Gazul începe să mă doboare.

- Dacă nu muream, tot singură ai fi fost acum.

Îmi pare rău, Nicolae. Îmi pare rău, Gheorghe. Îmi pare rău, Aurica.

Mulți au murit înainte și mulți o vor face după tine. Printre care sunt și eu.

Text: Gabriela Sasu, a XII-a F

Grafică: Dragoș Ihora, a X-a E

Camera fără forme

Hei, uite... Latură adimensională de perete. Bun-venit în opera mea! Veți sta aici pentru puțin timp, veți prinde doar o licărire ușoară din exterior, cât să mă vedeți atârând ca o halcă de carne diformă în coconul ignoranței mele... Poate puțină obsesie, poate puțină nebunie, poate puțină despresie. V-aș sfătui să vă descălțați de voi la intrare... Luați-vă înapoi când plecați – nu de alta, dar ca să fiți siguri că nu vă deteriorați. Veți trece repede prin asta, aproape ca printr-un vis... Veți trece repede și vă veți trezi și eu vă voi zâmbi, lipsit de substanță, și voi o veți lua la fugă. Conectați printr-un cablu, halouri mărginașe la ecourile strigătelor lumii, vă veți da jos dintr-un pat virtual și veți exclama: „Asta e, am găsit-o! E aici, am găsit-o! Era aici tot timpul, dar nu am văzut-o – dar acum, în sfârșit, am găsit-o! Și parcă nici nu aveam habar că există... E aici, și eu, eu am găsit-o! Am găsit-o!”. Veți cânta așa, fără suflet, și nimeni nu vă va înțelege, și voi veți clătina din cap și veți vrea să plecați din lumea asta neînțeleși, neînțeleși din lumea asta... Și atunci vă veți întoarce.

Și vedeți o cameră – fără muchii, fără fețe, fără forme. Contururi șerpuite, aliniat ciudat și așezate haotic într-o mare de fum și uitare... Mirosul, ah mirosul îmbătător, care parcă vă dă putere... Parcă l-am ținut minte de undeva, din parfumul... Și... Stați așa, trebuie să plec! M-am uitat pe mine acasă... Pot să mă duc repede-repede să mă iau? Promit că mă întorc repede... Nu? Bine... Ah, ce senzație, vai, ce poveste, parcă o știu de undeva. Poftim? Cum? Înapoi? Cum adică? Înainte? Care înainte, care înapoi? Care eu? Cine, eu? Nu știu cine-i... Nu l-am cunoscut niciodată. Pe cuvântul meu!

Ce straniu... Parcă simt ceva, ceva rece, înghețat, vai în coșul pieptului meu. Of... ce-o fi? Nu-mi dă pace! Ia, să văd... Mă răsucesc, mă răsucesc – în aer.

Unde-i pământul? Cum? A fugit? Cum adică, a fugit? De sub picioarele mele? Serios? Chiar de sub picioarele mele? Dar vai... cum așa? Ah, și nu-mi mai dă pace... O! Așa deci... Noduros, noduros și... și mai cum... Să trag de asta, să văd dacă-i stabilă! Cum...? O ce? O frânghie, ai zis? Pentru ce? Ia spune-mi și mie, să râd și eu, nu mai hohoti de unul singur acolo... Năluciri – oi fi nebun, zău așa! Echilibru perfect...

Și nimic în jurul taliei, în jurul pieptului, nimic, la gât nimic, picioare, mâini – nimic! Unde o fi frânghia, funia asta atât de noduroasă? Sub piele, carne... Parcă e roșie pe-aici! Ia, să vedem... Vai! Am găsit! Veniți mai aproape, să vedeți – AM GĂSIT! Pentru numele ah... Of și vai! Cum așa? Dar lumina nu pătrunde aici... Numele meu... Litere, vai ce litere, bucăți reci din vorbe lipsite de substanță! Nu vă învățați minte... Doamne-ajută, să fie cum ziceți voi! Pun mâna și... Direct în mine! Ahaaaa – e în jurul inimii! În jurul inimii mele! Frânghia e legată de inima mea... obosită, neputincioasă, frânghia o strânge și o bate, și ea mă bate pe mine! Vai, ce minunat! Cum... ce fericire aici!

Ce-i acolo? O umbră fugară în deșertul ăsta în culori diforme și mistice... O deșertăciune din mijlocul amorfului, substanța de negândit, cameră fără forme, fără vorbe, fără suflet... Dar vino mai aproape! Hai încoace – nu-ți fie frică, nu-mi amintesc să fi mușcat... Nu, serios; am mușcat eu pe cineva vreodată? Spuneți drept!

Ah, uite-o... Atârână departe, cu frânghia din ah! Ce-i acolo, sus? Cine trage de frânghiile astea, dincolo de aburul dens și înecăcios și vai de mine de deasupra? Oare ce, oare cine... Ce întrebare! Cum se apropie, ah cum se apropie... Învăluită, învăluită în purpură. Se trage pe frânghie către mine...

Sau frânghia o trage pe ea? Nici nu-mi pot da seama... Ai ceva de zis? Hai, haide, cu curaj, nu-ți fie frică... E în regulă. În regulă! E în regulă? În regulă? Ce fel de regulă? Hai, nu mă mai aburiți, lăsați-mă să zbor, fără aripi... Deci picioarele mele sunt atât de urâte, încât pământul a fugit de sub ele... Am rămas fără pământ! Foarte bine! Pământul să se ducă învârtindu-se, dacă asta pofteste, cui îi trebuie așa ceva? Ducă-se dracului pământul! Dacă pământul nu mă mai încape, rămân aici... Rămân aici, agățat de cerul asta purpuriu, sufocant și amețitor, încăpător și îmbătător... Rămân aici, agățat de el, în nimicnicia mea imperfectă... E plăcut să atârni de această ceață năucitoare și neclară... Hai, nu zău! Dar spuneți-mi și mie ce e așa de râs! Vreau să râd! Spuneți-mi ce știți... Vreau să... să știu... și eu... Nu e amuzant! Hai, că știu că știți... Ciripiți odată, până nu... mă desprind! Mă desprind? Se poate așa ceva... Voi știți – și nu îmi spuneți! Fie ca voi, eu tot aici rămân, cu inima spânzurată... Oare?

Ai venit? În sfârșit! Te așteptam... Oare ce culoare aveau ochii, ochii ei? Nu știu... nicio culoare, nu știu de nicio culoare! De nicio culoare... Toate culorile! Ochi caleidoscopici care mă triază, mă scindează, mă distrug, mă vor... Sau nu? Cine știe? Dar parcă eu mai știu! Adieri catifelate din brațele ei deschise către sine... Frânghia nu mă duce mai departe. Să stăm la pândă... admirăm frumusețea... de la distanță... Nu, nu atingem, așa ceva! Cum ar fi posibil? În ce hal să profanezi o asemenea minunăție? E mai bine așa, știu eu...

Cum te cheamă? Parcă e o mie, dar ea e numai una... Zborul fără aripi o fi doar iluzie? O fi ea, zborul meu, dar o iluzie? Nu, nu! Scoate-ți asta din cap! Cu cleștele, dacă vrei, și liniște! Admiră de la distanță... nu spune nimic... Nu mai țin minte ce a spus, când a spus, dacă a spus... Timp amorf, celest caleidoscopic se scurge printre degetele uscate atracția mea... Repulsia, oroarea mea... Fețe lipsite de culori mă cheamă! Să fie oare

atât de departe, chiar atât de departe?
Obsesia

Mă îndeamnă, mă cheamă și mă alungă sute și sute, mii și mii, fețe amorfe și diforme în diafanul cerului cristalizat... Surogat de tot ce vrei găsești în prăvălia dărăpănată a vieții... Dar poate e frânghia asta de vină, îmi strânge inima obosită... Câtă bătaie să mai îndure și ea, săraca? Mă mișc pe frânghie... Înainte, marș! Înainte... înainte ca ea să se topească din nou în soarele improbabil al unor raze purpurii, delicate, parfumate... Și frânghia se lasă, și vertijul, cerul, pământul îmi cad în cap și mă răsucesc. Inima pompează ultimele rații de sânge...

Și ne mișcăm, ne înclinăm, trecem vâjâind și dansăm strâmb, călare pe frânghii, unul în jurul celuilalt, împingând la limite axa noastră improbabilă... Și mă rotesc în jurul axei ei! O, Doamne – ce senzație! Cât de plin poate fi un sentiment gol, o înlănțuire găunoasă de chemări și refuzuri... Stai! Și dacă ea... Și dacă ea, dacă ea nu mă vrea? Frânghiei i se rupe firul impecabil, mă răsucesc, mă întoarce pe dos și ne ciocnim... Ea se șterge... și gata? Imagine fadă imprimată o clipă pe ceasul imaginar, zgâriată în spatele retinei orbite.

Și frânghia mă smucește în sus, lăsându-mi brațele vlăguite prăfuite, reci și goale... Și trosnește sub tensiunea mea, mă prăbușesc sub povara decepției mele... Și ajung în vârful aburului deșert. O iluzie, o ultimă privire, cu păr negru, de catifea, și ochi de miere... Mă sting în foarfeca de bronz pe care o scoate din buzunar... Salvarea mea, eliberarea mea! Când totul e atât de fragil... Nu credeam că ai să mai vii... Și se întinde, mă atinge, ah cât parfum, câtă culoare, să decupeze urma murdară a frânghiei tari de pe inima mea chinuită... Dar alunecă și taie, taie adânc, flori roșii pe fața mea ștearsă... Și mă desprind de tot și cad, mă prăvălesc în aburul toxic, împânzit de năluciri mizerabile, și mă îndrept poate spre o lume care nu mă mai

vrea, să mă trezesc pe pământul arid, care nu mă primește și nu mă înțelege... O lume improbabilă, pribegii interioare fără sens... Și inima mea e despăcată, și zborul meu se încheie în cădere, și la revedere, la revedere, la revedere, pe mai târziu, dacă vă mai ține... Dar ce tot spun eu aici? Eu sunt în fiecare din voi și în niciunul! Voi nu sunteți ca voi și nici ca mine, niciunul nu-i ca voi sau ca mine... Delir monoton, delir sălbatic, încălecat pe-un gol de inimă sângerândă... Și ați auzit destule, gata pentru astăzi.

Dar încă nu plecați! Ce, credeți că asta a fost tot? V-am spus despre cameră... Dar cum rămâne cu prăbușirea voastră? Ce, doar eu cad... Învățați din soarta mea! Învățați, ca să nu pățiți ca mine! Vă veți trezi și îi veți vedea, vă vor arăta cu degetul și vor râde, se vor cutremura în hohote nestăpânite, fără muchii, fără forme, fără fețe, vă vor chinui, vă vor schingiui și... nimic, nimic din durere nu-i cap-coadă, durerea se învâрте mereu în jurul cozii... Iluzii circulare, un circ vicious disperat și fără sens...

Nu vă mai osteniți – mergeți înainte! N-o să se ia nimeni de voi așa, pe degeaba; cine stă să vă mai bată inimile, dacă voi n-o mai faceți! Rugați-vă pentru mai bine și dați-i pace – și rugați-vă și pe voi mai des, să faceți mai bine, nu vă mai închideți singuri în camere lipsite de substanță, nu vă mai atârnați inimile de zboruri, speranțe deșarte, cu chip caleidoscopic...

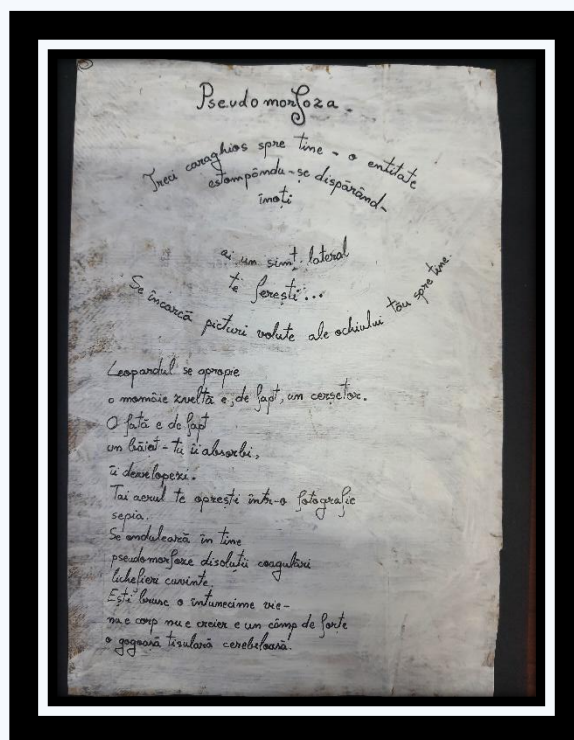
A, și să nu care cumva să vă uitați pe voi la ieșire. Luați-vă înapoi, că de nu, n-o să vă mai vedeți! Să fie, să fie... Eu ce să fac cu sinele vostru? Cum, eu? N-am nevoie de așa ceva – am destule griji pe cap... Ieșiți în lume, mergeți și spuneți-le ce-ați găsit, lăsați-i să nu vă creadă... Ce vă pasă vouă? Dați-i bătaie! Și veți merge înainte, ignoranți ca înainte, și nu veți găsi pe nimeni și nimic în drumul vostru, se vor feri din calea voastră și vor chicoti pe ascuns, pe înfundate... Ce crud! Crudă frânghia ce bate inima frântă...

Și veți merge înainte, nu-i veți mai auzi defel... Și, din senin, ca un glonț dintr-o pușcă țipătoare, râsul ascuțit și eliberator, râsul amar și deșert vă va străfulgera din urma voastră... Și atunci, atunci vă veți întoarce.

Text: Cristian Băilă, a IX-a E

Grafică: Miruna Dospinescu, a XII-a I

Pictopoezie: Alexia Ciobănuț, a X-a E

Teatrul fără cortină

Sala era imensă, cu reflectoare mari și strălucitoare și scaune de piele căptușite cu puf portocaliu. Coridoarele erau înțesate de personaje care mai de care mai rafinate, ce se grăbeau să ajungă la locurile lor din lojă; ceremonia aceasta însă nu avea nimic formal în sine. Spectatorii se așezaseră, rînd pe rînd, la locurile lor, pălăvrăgind nerăbdători, fără să fie deranjați de lipsa cortinei, care, din moment ce oricum ar fi fost trasă, ar fi rămas neobservată, așa că nimeni nu i-a dus dorul, căci, la urma urmei, veniseră la teatru ca să vadă, nu ca să se ascundă după o cortină

Pe scenă aveau loc alte pălăvrăgeli – actorii, așezați pe scaune trase în grabă la câteva birouri pline de hârtii așezate haotic, discutau, probabil, despre natura interpretării și despre cum ar putea da o formă cât mai reală scenariului care le fusese încredințat. Spectatorii, pe de altă parte, vorbeau din ce în ce mai puțin, așteptând cu nerăbdare începerea spectacolului. Însă actorii nu se grăbeau; unul din ei se ridicase și începuse să se plimbe printre birouri, dându-le indicații celorlalți și făcându-le însemnări pe scenarii ca să nu le uite.

Trecuse deja un sfert de oră de la presupusa începere a spectacolului, iar masa de oameni așezată pe scaune începu să se foiască și să susure impacientată. În acel moment, directorul teatrului apăru din public și urcă în grabă treptele, agitat, făcând semne disperate către mulțime să tacă, strigând, în cele din urmă:

- Liniște, vă rog! Ratați începutul spectacolului...

Spectatorii șușotiră nemulțumiți, dar, în cele din urmă, tăcură, așezându-se pe spate în scaune, așteptând încheierea dezbaterii

actorilor, căreia i se alăturase acum și directorul. După câteva minute, însă, oamenii își pierdură din nou răbdarea, unii din ei începând chiar să strige pentru a atrage atenția celor de pe scenă, iar alții bătând din picioare în lemnul de sub scaune, provocând un val de agitație ce se întindea până la picioarele lojei, unde distinșii domni erau pe cale să ațipească.

- Pofțiți, vă rog! strigă directorul, indignat. Spectacolul a început de cinci minute... Ați ratat prima scenă.

Cu toții amuțiră, uitându-se țintă la actorii care stăteau, ca împietriți, pe scaune. Câțiva spectatori începură să bolborosească în barbă, dar fură repede înăbușiți de ceilalți, care așteptau, cu sufletul la gură, continuarea. Actorul care le dăduse mai devreme indicații celorlalți se ridică din nou și scoase de sub unul dintre birouri un fel de cutie metalică deplasată, cu o deschizătură cât o față a sa, pe care o așeză pe birou, făcându-i semn actorului care stătea cu coatele sprijinite de el să se ridice și să-și vâre capul în cutie. Acesta se supuse, iar celălalt, care ținea cutia, se aplecă spre ceafa lui încordată. În liniștea care se lăsase în sală, șoapta lui se auzi clar, până în tenebrele acesteia:

- Acum, e timpul să țipi.

Se auzi cum capul din cutie își ia tot aerul din piept, iar actorul își propti mâinile de marginea mesei. Apoi, ceafa i se ridică ușor, și un schelălăit ca de câine hăituit se auzi în toată sala. Spectatorii înghețară, neștiind la ce să se aștepte. După ce actorul își dresă încet glasul, un mârâit ca de urs se răspândi printre rânduri, urmat de un țipăt și mai ascuțit, care-i pătrunse și mai adânc pe cei de pe scaune. Până și ceilalți actori păreau surprinși de interpretarea colegului lor, căci parcă îl puteai vedea încercând să-și dea ușor

capul pe spate, fiind însă blocat de fața care se afla deasupra lui, închizând apoi ochii și deschizând larg gura, cu maxilarele întinse, pentru a slobozi acel ultim urlet animalic eliberator, în semn de protest pentru metalul ce nu se mișca din fața sa, căruia nimeni nu-i putu descifra sensul. După ce inspiră adânc, fără să mai aștepte niciun fel de confirmare, actorul își scoase capul din cutie, înclinându-l ușor în fața superiorului său, care dădu încet din cap, și întorcându-se spre audiența care-și ținea răsuflarea.

Dar liniștea fu spulberată de actori, care erupseră ca și cum ar fi fost ținuți sub presiune. Începură când să-și strige lucruri ininteligibile unii altora peste birouri, când să șușotească în ritm alert cu cei de lângă ei, năucindu-i deopotrivă pe spectatorii de jos și pe domnii de deasupra lor, care păreau că se treziseră de-a binelea. În cele din urmă, actorii, părând plictșiți, se ridicară, formând un cerc în mijlocul scenei, după care își îndoiră teatral genunchii, își puseră mâinile la ochi și se aplecară spre mijlocul cercului, dând impresia că se sfătuiesc în șoaptă. După alte câteva minute care trecură astfel, spectatorii își pierdură din nou răbdarea, începând să se foiască în scaune și să se întoarcă unii către ceilalți, schimbând impresii despre reprezentarea care năucea și îi dezamăgea deopotrivă.

- Nu vă auzim, îndrăzni un spectator.

- Nu vă înțelegem, întăriră, laolaltă, câțiva spectatori răzleți.

Nimeni nu le răspunse, așa că aceștia fură nevoiți să se resemneze, așteptând ca actorii să-și termine sfatul. Câțiva, mai nerăbdători, se ridicară ca să plece, tropăind cu năduf pe podeaua de lemn în timp ce se îndreptau spre o ieșire, pe care o deschiseră cu forța. O altă mână de spectatori nemulțumiți se ridică, gata să-i urmeze, dar fură întreruși de anunțul pițigăiat și neașteptat al directorului:

- Începe actul al doilea!

- Maimuțoiul ăsta le anunță ieșirile din scenă... Dacă n-au nici bani de cortină..., mârâiră câțiva din ultimele rânduri.

- Ce-o fi asta, comedie sau dramă? își întrebă vecinul un alt spectator.

- Cred că e o tragedie..., cugetă acesta. Uite, se pregătesc cu toții să iasă din scenă.

Într-adevăr, toți actorii părăsiră scena, dar, în loc să se îndrepte spre culise, coborâră treptele de lemn din lateralele scenei și se îndreptară spre publicul surprins. În mijlocul agitației cauzate de imaginea scenei goale, înțesate de birouri, actorul care le dăduse tuturor indicații înainte de începere se duse spre un spectator din colț și îl trase ușor de mânecă, șoptindu-i ceva la ureche. La început, acesta se împotrivi, dar, în cele din urmă, se lăsă condus pe scenă de actor, devenind înlocuitorul său pentru actul următor. Majoritatea actorilor procedară astfel, în afară de cei câțiva care căutară anume spectatorii care își doreau să vină pe scenă în calitate de înlocuitori, care nu erau prea numeroși. Apoi, actorii rămaseră în picioare, îndemnând și alți spectatori să se ridice și împraștiindu-i, cu sau fără voia lor, la marginile sălii (unii dintre ei, mai aproape de una dintre ieșiri, care apucaseră să se îmbrace, profitară de ocazie pentru a se sustrage, fiind înlocuiți de alți spectatori, luați pe nepregătite).

Între timp, înlocuitorii începură să se plimbe, în cercuri mai mici sau mai mari, printre birourile de pe scenă, derutați, cauzând chiar mai mult haos în sală decât predecesorii lor. Alți câțiva spectatori indignați, de data aceasta în grupuri mai mari, se ridicară ca să plece, dar fură oprți de actori, rămânând să se plimbe, agitați și enervați, printre rânduri, aruncând priviri ostile către scena pe care nu se petrecea mare lucru. La un moment dat, un înlocuitor stresat își pierdu răbdarea, oprindu-se dintr-odată și întrebând cu glas tare:

- La care scenă suntem?

- Șșșt...! E o scenă fără replici, sâsâi directorul, aruncându-i o căutătură severă.

Resemnat, dar și scos din fire, actorul continuă să meargă, bocănind cu pas cadentat pe scândurile lăcuite de pe scenă. Domnii din lojă începură din nou să clipească, mijind ușor ochii și aplecându-se către doamnele care îi însoțeau, fără să-și dea seama de ceea ce se petrece pe scenă. La îndemnul acestora, se îmbrăcară în tăcere și ieșiră, rând pe rând, afară, iar locurile din lojă se eliberară cu totul, precum majoritatea locurilor din rândurile aflate mai în spate de jos. Înlocuitorul actorului-șef se aplecă și trase cutia metalică, ce fusese pusă la loc sub birou, pe care o împinse apoi cu piciorul; iar cutia alunecă de-a lungul scenei pline de spectatori posomorâți, aproape una cu restul sălii de-acum, aterizând cu o bufnitură puternică în culise. La auzul acesteia, înlocuitorul surescitat înălță pumnul și slobozi un strigăt aproape la fel de fioros precum țipătul final al actorului din actul întâi. Directorul făcu ochii mari, venind cu un pas mai în față, spre a putea fi văzut mai bine de spectatori.

Dar aceștia, ca la un semn, săriră în picioare și o luară la goană, ori printre scaune, luându-se la trântă în grupuri cu actorii mai zdraveni sau fugind, pur și simplu, spre cea mai apropiată ieșire, măturând totul din calea lor, ori către scenă, bombănind, mârâind și strigând, scoși din sărite și dornici să pună capăt mascaradei sau măcar să afle rostul acestui spectacol deznădăjduit din care nu pricepeau absolut nimic. Tabloul acesta plin de onomatopее de toate felurile aducea cu o arenă romană împânzită de o mie de lei în armură ce se credeau gladiatori în lupta disperată cu ceilalți. O masă imensă de spectatori năvăli pe scenă, împingând la o parte sau răsturnând birourile și fugărindu-se unii pe alții, odihnindu-se puțin într-un colț pentru a-și începe din nou, după scurt timp, demersurile dezlănțuite ce urmau să aducă actului final un aer reîmprospătat și totuși contagios.

În cele din urmă, câțiva spectatori obosiți sau indignați de această scenă haotică ce-i sălbăticea pe toți începură să tropăie cu

putere, agitându-și brațele în aer în semn de protest, și, pe măsură ce tot mai mulți astfel de privitori aderară la acest proces, liniștea se așternu din nou în sală, mai adâncă și mai cuprinzătoare ca niciodată. Astfel luă sfârșit acest ultim act dizgrațios. Atunci, directorul profită de ocazie pentru a se urca pe un birou rămas intact, bătând ușor din palme pentru a atrage atenția asupra sa și deschizându-și larg brațele, într-un gest dominant, lăsându-le apoi să-i cadă neputincioase pe lângă corp. După câteva clipe de tăcere, acesta își umezi ușor buzele, asigurându-se că se va face auzit, ridicând apoi capul pentru a face un anunț:

- Programul s-a terminat. Puteți să jucați în continuare, dar teatrul se închide.

Fire de imunitate

Estragon visă că se bărbieră. Lama trecea ușor peste fața lui ca o mână de femeie mecanică. „Pseudomângâiere. Pseudotratement. Pseudo... fir-ar să fie, iar am gândit prea mult”, își zise el, și firele de păr se tot adunau în chiuvetă, ca niște aripi de muscă deshidratate. Se bărbierise deja pe obrazul stâng, dar s-a întors dintr-odată, nici el nu știa de ce. Un om mic de statură, probabil chelner, probabil nepalez, stătea cu prosopul și cu briciul pregătite în mâini în spatele lui. „Își așteaptă rândul”, se gândi Estragon, zgâriindu-se pe bărbie. „Foarte bine”. Presupusul nepalez începu să-și plimbe briciul peste maxilarul încordat și peste obrazul drept, rămas încă nebărbierit, al lui Estragon. „Dă-mi pace”, făcu el, în timp ce pielea obrazului înlăturat de briciul nepalezului i se pierdea în chiuveta imensă ca o coajă de portocală rătăcită într-o mare de alb.

- „Bună dimineța”, auzi o voce la trezire.

- „Care dimineță?” se revoltă Estragon. „Aici nu există dimineță.”

Texte: Cristian Băilă, a IX-a E

Însemnările unui marinar pierdut

15 iulie 2024

Căldura insuportabilă dilată timpul. Îl întinde, îl îndoiește, îl face nod și apoi fundă. Timpul mă dilată pe mine. Îmi simt trupul greoi, e greu să sufli. Fierbințeala îmi cuprinde fiecare por, îmi intră în oase, îmi topește mușchii. Gândurile zac ca niște legume pe podeaua rece, corpul meu lasă urme de sudoare pe parchet. Platitudinea verii mă cuprinde. Anul ăsta digul nu a fost cald, a fost fierbinte, m-a ars. M-au ars toate serile umplute de singurătate, petrecute la lumina lămpii. Eram un țânțar atras de strălucirea ei. Tu dormeai de mult. Universul m-a mințit în acea noapte de vară. Am crezut că dacă îl țin în palme o singură dată o să fie al meu pentru totdeauna. Dar nu a fost așa. Greutatea lui doar m-a tras mai jos, m-a scufundat în nămolul vieții. Trebuia să mă ridic printre stele, să fiu cosmonautul lumii mele, dar în schimb m-a înecat.

Oceanul e liniștit acum, dar nu e sigur. Aerul parcă stă, vântul nu-mi mai umflă velele de mult, soarele dogoritor topește orice urmă de nădejde. E tipul de liniște de dinaintea furtunii. Tare mă tem că această furtună va fi nimicitoare. Sper ca mica mea bărcuță să supraviețuiască, să se ridice deasupra valurilor nimicitoare. Stau la măsura de cafea și îmi scriu jurnalul de bord. Sunt un căpitan care nu crede că își mai poate salva echipajul. Dar totuși speră. E singurul lucru pe care îl poate face pe oceanul vast.

Text: Karina Dragoman, a X-a I

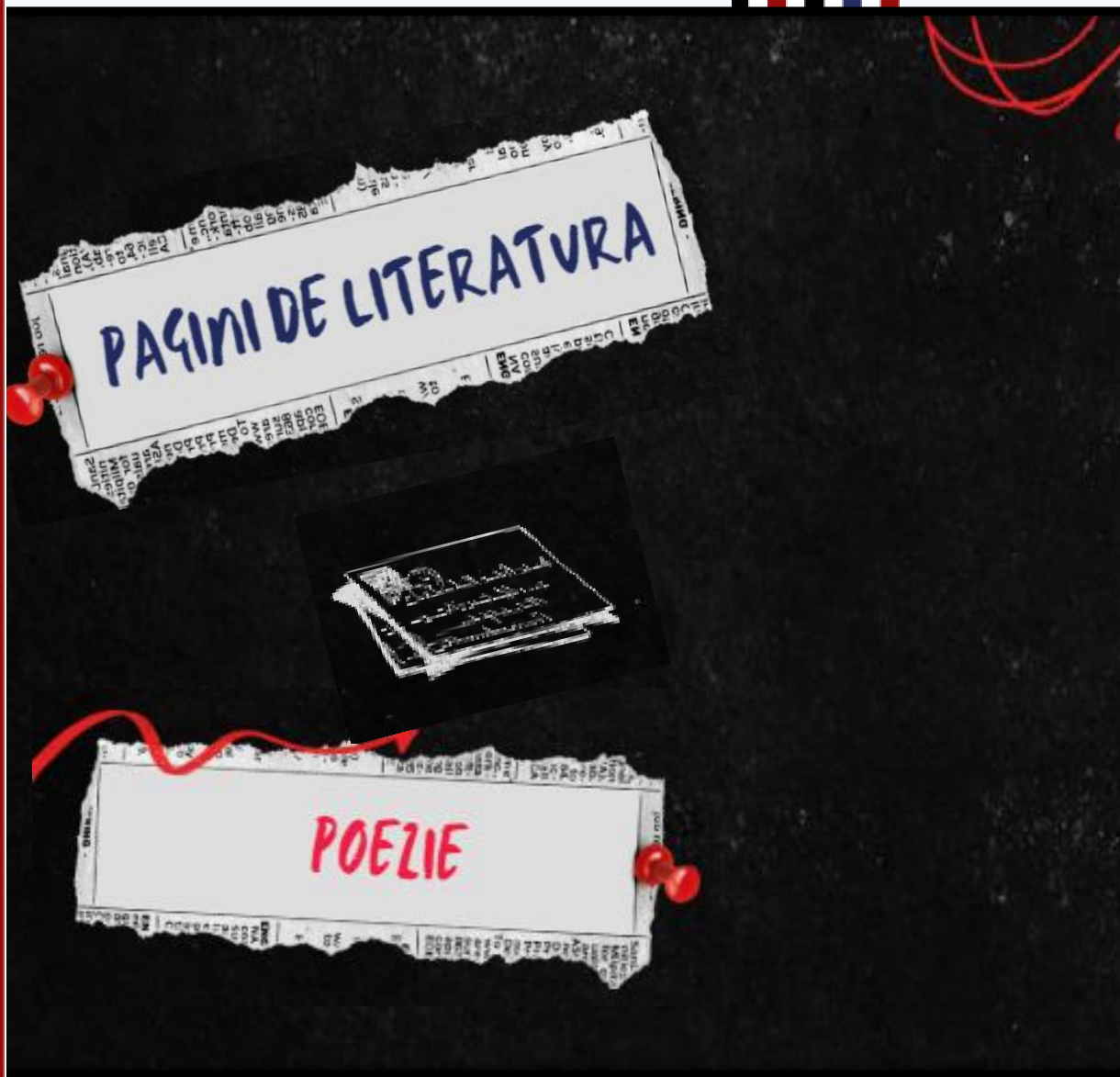
Grafică: Gabriela Sasu, a XII-a F

23 ianuarie 2025

Aș putea fugi oare? Puțin spus fugit. Îmi doresc să îmi crească aripi prin spate, mușchii să se rupă, iar oasele să mi se despartă ca să facă loc pentru ele. Libertatea e pictată în roșu. Vreau ca acele aripi cu penele pătate să se întindă o dată, să se înalțe spre marele albastru. Aș vrea să mă pierd printre nori. Sunt sclava propriilor mele dorințe. Aripile acestea fictive n-au să existe niciodată. Liberatea e un axis mundi al dorurilor mele, iar eu doar orbitez în jurul ei. Liberatarea e efemeră. Când ești prea liber începi să îți pui gratii singur. Și iată ești închis din nou! Pasărea e blocată în cer, iar omul e captiv în propria inimă. Eu sunt robul inimii mele. Într-o zi am să fiu propria-mi stea, iar dorințele vieții mele vor orbita în jurul meu, gratiile mi se vor sfârâma în pumn.

Astăzi celula mea e întunecată. Sunt un pirat captiv. Corabia mea zace într-un port îndepărtat, catargul se înclină ușor spre ocean. Busola indică nordul, catargul meu indică scăparea. Îmi cos vele din așternuturile putrezite. De la ferăstruica mea văd doar cerul cu păsările sale captive. Și ștreangul așteptând ziua de mâine.

PAGINI DE LITERATURA

POEZIE

Scrisori de mai

din mâinile mele
răsărea un soare pe asfaltul fierbinte;
strângeam între degete creta de libertate și zâmbet continuu
care glisa pe ritmul poveștilor mele

ca banda radioului din cămară, ascuns până ieri
dansa soarele în fața mea în fiecare după-amiază:
curgeau razele precum melodiile care stăruie noapte de
noapte –
se încheiau mereu cu același glas care râdea la fiecare silabă
(glasul care, parcă, se temea de venirea nopții)
iar jocul culorilor ce se prelingeau din mine se încheia
mă lăseau fără vlagă, scurs și (re)adus în realitate:
îndepărtare totală a fericirii
scoatere a casetei și revenire în haosul modern
apus de soare

în dezordinea de tipare
eram construit între limite
urmam regulile proprii casete
la fel ca tine
la fel ca toți ceilalți;
ne clănțăneau dinții în același timp în aerul înghețat
în timpul orei de educație fizică
ne transferam energia după voia roțiței care ordona
frecvențe
zâmbetul ne era conectat la antena tuturor posturilor
și căuta un echilibru (sau îl găseau adulții pentru noi)

întotdeauna
însemnam amintirile
precum gradațiile acestor butoane
ale unui radio fără sens,
care era parte din mine;

radioul,
nod în firul amintirilor.
acea depărtare
care cheamă amintirile
mai aproape.

Pictopoezie: Paul Țiplicc, a X-a I

Ar fi trebuit...

Mă uitam la tine și erai lumea mea,
În chipu-ți de argint vedeam toată viața...
În ochii tăi... era un mister ca-n cărțile lui
Dostoievski...
Pe buzele tale era praf de stele, fusese-i doar a
mea.
Năsucul tău ca o petală de margaretă caraghioasă...
Te adoram. Când te vedeam, trupu-mi tresărea.
Și acum... mă-ntorc la noi... și sunt doar eu și tu.
Ca doi străini. Ca doi maidanezi.
Credeam că mă cunosc, de fapt eu cunoșteam totul
prin tine.
Acum nu mai știu nimic.
Nu te mai știu, paradoxal, când te știam numai pe
tine.
Aș fi vrut să-ți spun ceva, dar ai plecat înainte de a
putea să-ți mai dau pentru încă o dată toată inima
mea.
Crud-uscată pe tavă așteaptă acum să te întorci și o
mănâncă viermii.
Și ochii mei, la fel de săritori spre tine, și chipul
meu,
ce se va sparge de la zâmbetul nervos.
Și ei te-așteaptă ca și mine.

Text: Maria Penteliciuc, a XII-a I
Grafică: Cătălina Georgescu, a XII-a F

Dans contemporan

Ne mișcăm sufletele într-un dans dubios
Și totuși ceva la el mi se pare frumos...
E ceva sacru ce-mi aduce alinare,
ceva ce mi transmite... o stare
de dezmoștire a unei sentiment de ambianță,
de necunoaștere, de crudă discrepanță...
Și totuși, iarăși, tu ești așa frumos
în dansul tău de vierme luminos.
Și parcă-mi pare că trup nu mai există...
Sau poate-i artă suprealistă.
Oricum ești artă, chiar dacă n-ai dansa,
Orbesc acum de la lumina ta.
Și ochi-ți străluce printr-un alt univers...
Un univers dubios, incert, emers.

Text: Maria Penteliciuc, a XII-a I
Grafică: Karina Dragoman, a X-a I

Ca un poem...

Am cunoscut cândva o pădărie disperată.
Nu stiam dacă să mă amuz sau
să-mi murdăresc genunchii de pământ și lacrimi.
Am mirosit plastic încins și mi-am amintit aburit de
marțea unei saptamâni a unei veri în care
am simțit prima dată departarea.
Orizontul devine depărtare doar când conștientizezi
nostalgic că ai propria umbră.
Am suflat puternic în pădărie.
M-am bucurat de hazul muzeal al secunde -
consecința acțiunilor mele nu a avut decât puterea
herculeană de a dărâma o pădărie. Inofensiv.
Am privit dorința mea zburând departe, odată cu
ființa desincronizată a unei papădii satisfăcute.
Mi s-a părut ca am auzit-o oftând.

Bandajul de pe degetul mic îmi amintește cât de om ești.
Cât de ușor mi-ar fi să te fac să plângi roșu
să te mânjesc aiurea rușinos în fața copilului-tu.
Mușcă dintr-o pară proaspătă - zeama se prelinge zgomotos spre podeaua
care se ondulează imposibil sub nepăsarea ta dureroasă.
Trișezi. Arunci cât colo ațe albe urlă patetic că matricea ți-a rămas mică.
Rupi cu gheare negre să ieși, membrana se ondulează imposibil sub disperarea ta penibilă.

Preferi ca oglinda din baie să fie aburită atunci când rămâi cu privirea ațintită sângeros
asupra propriei reflexii.
Privesti amurg vertebră și te doare puțin fiecare colț al camerei dar
privești mai departe de departe către departe unde departele se îndepartează de
departele tău.
Dar tu vrei aproape. Dar
ai simțit tu vreodată aproape? sau
te minte melodia în surdină din subconștient? sau te minte idealul eronat că aproapele e
mai aproape ca oricând? dar
îți vei mai aminti de singurătatea amurgului vertebră
atunci când vei simți palme calde șifonându-ți cămasa verde?

naturămoartă

te privesc
prin fundul unui pahar de sticlă
sticla e greu de observat. tăcută,
inabordabilă chiar
apa din pahar, stingherită de priveliștea mea,
tremură.

paharul e de sticlă
sticla distorsionează
acum distorsionează priveliștea ta arămie
punctul de fugă

(de privirea mea)
e undeva, în ochii tăi
în apropiere,

o soție privește atentă cum
soțul caută cu furculița prin
farfurie stingher
viața e în apropiere.

e în fața mea, de altfel, îmi doresc atât de tare
s-o trăiesc, s-o descopăr, s-o iubesc
...dar viața se îngrijește de fiecare
îmbucătură, stingherită de privirea
mea probabil, și nu-și dorește să mă
ia în primire, să mă facă fericit încă
totuși, e în apropiere. totuși, ești în apropiere

& te privesc
prin fundul unui pahar de sticlă
mi s-a spus că, dacă privesc ceva/pe cineva
printr-un filtru pentru prea mult timp, acel
ceva sau cineva va deveni parte din filtru
ești de sticlă acum.

sticla nu se bagă în seamă
& e cel mai ușor de observat
atunci când e spartă, când e cioburi
(poate exact în momentul
spargerii)

ești o imagine de sticlă
imaginea ta din fața mea e deci fragilă
acum
imaginea ta din mintea mea e fragilă acum
toate iluziile sunt fragile.
mai târziu, o să mă iei în brațe
te voi îmbrățișa,
iar tu te vei sparge sub ochii
mei aburiți de viziunea
paharului.

iar tu te vei sparge sub ochii
mei aburiți de viziunea
paharului.
toate închipuirile sunt fragile la început
în cioburi, imaginea ta va fi
fractală & radical modificată
de cioburile astea sunt și eu
îndrăgostit.
îți voi strânge cioburile la piept,
și voi râde și voi plânge la
redescoperirea
mult-iubitei iluzii.

cu o plăcere masochistă,
țin fundul ușor aburit al paharului în
dreptul
ochilor mei în timp ce beau cristalul
lichid

în care te oglindești,
& te privesc în continuare
prin fundul unui pahar de sticlă
și observ cum sticla
cuprinde & distorsionează
mintea mea te
cuprinde & distorsionează
deși știu că, în realitate, în amarnicul
face-to-face,

nu te pot cuprinde
nu te pot nici distorsiona
și asta mă dezamăgește
acum însă, tu ești
(viziunea ta este)
fragilă & cuprinsă &
distorsionată

viața mea este *on hold*,
dar o ții tu pentru mine
o ești tu pentru mine
și asta mă liniștește.
iluziile, deși fragile, pot primi un răgaz
ca să cuprindă & distorsioneze
și să facă realitatea mai fragilă-

& te privesc în continuare
prin fundul unui pahar de sticlă
& tot ce văd
e fundul unui pahar de sticlă

Text: Cristian Băilă, a IX-a E

rimbaudiană

acest taxi este scandalos de gol.

mademoiselle, voulez-vous?

trece scrâșnind peste buchețele neglijente
de ochiul-boului.

fiecare cuvânt al ei e liniște

fiecare cuvânt al ei e de-a dreptul asurzitor
(O Douceurs...)

o idee rampantă trece perpendicular pe scaun
tăindu-mi obsesia în trei felii perfecte

1.

portbagajul se revarsă din cuvinte
nemainăscute

un torent de verde, verde

& bețișoare chinezești care mă sufocă

& mai vreau, mai vreau, mai vreau...

tu, abstenența mea

mă oprești din somnul meu beckettian

cu accente câinești

(aie!)

o armată de coșuri de gunoi îmi reglează
coșmarul duduind și suferind de pe urma
mea

profitoareo

eu am plătit taxiul tu mi-ai plătit-o

și johnny de la volan ne-a plătit-o

amândurora

mai amână-mă, te rog, abstenența mea

mănâncă-mi conștiința

absoarbe-mi ideile

îmbrățișează-mi delirul

această demiconștiință de-a dreptul

îmbucurătoare

mai rămâi în scurgerea timpului meu te

rog

ah te rog

spune ea

mai orbitează un pic în jurul meu mai

spune

biliard.

o țintă în sine, sferă metalică

punctochitpunctlovit

firmamentul bujorilor contrafăcuți

din obrajii tăi de

cauciuc (ah Douceurs!)

2. Doamnedumnezeuleisusecristoase
ce au putut să facă din Gândire? din
Citire?

din Sfânta Roată?

tensionat centrul de greutate al mânușilor
mele

chipul ei

un mulaj măcinat de cangrenă

sângele violet inundă portbagajul

rămas moștenit de la un *portrait-dealer*

anonim

respirând rogvaiv în măruntaiele

demiurgului juvenil (Douceurs...?)

mi-ai încleștat progresiv paradoxul

mi-ai inundat pătura

mi-ai inspirat perna

mi-ai jefuit lacrimile

mi-ai stors versurile

mi-ai jupuit metafizica

paradisul de acum cinci minute

e lichefiat

condensat

absorbit de pietrele pliante de pe

pieptul

tău cu penaj lipsit de înțelesuri

nesăbuito

de ce ai abandonat conversația?

de ce ai tăiat taxiul în două cu plexiglasul
ignoranței tale?

de ce m-ai lăsat singur cu Poezia?

3. ninge încă (Douceurs?!)

e prostesc & fascinant totodată

e grotesc & pasional totodată

e geometric & liric totodată

la 276 de mile distanță

un taxi derapează

o fereastră se deschide

se lovește de parapet

un chip slavon se ridică din sticla

imparțială

roțile se umplu se mov

părul ei e ud și lung

aparent bețișoarele chinezești sunt de vină

zâmbește cu adevărat fals cerului aspirat

de nietzsche

șoferul a supraviețuit ca prin minune

& închide lumea într-o îmbrățișare facilă,

de plexiglas.

AÏE!

PASIVNI

PERSONAL SKILLS

Voluntariatul la FITS. Învată să privești

Platforma de arte vizuale a festivalului

Voluntari alături de artiști stradali

Dacă știi să privești, orașul, în care ți-ai petrecut o mare parte a vieții și pe care ai învățat să-l observi prin lentilele cotidianului, se poate metamorfoza, peste noapte, într-unul înțesat cu miracole la fiecare pas. Tot ce trebuie să faci e să renunți, măcar pentru zece zile, la lentile, ca să ți se acomodeze ochii cu noutatea. Căci, până la urmă, și orașul pe care crezi că-l cunoști atât de bine poate deveni altul, măcar în perioada Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu (FITS), când o simplă după-amiază de vară poate deveni un prilej de culturalizare. Cel puțin așa am privit eu lucrurile, din perspectiva voluntarului din departamentul PR & Comunicare, care are șansa să se bucure din plin de festival în timp ce-și face datoria de a-l promova pe rețelele de socializare, prin videoclipuri scurte ce captează atenția și trezesc fascinația pentru evenimentele inedite ce au loc zilnic în timpul festivalului. Astfel, ne asigurăm că împărtășim farmecul festivalului cu cât mai multă lume, fiindcă teatrul nu se refuză nimănui, iar nevoia omului de a se mira trebuie satisfăcută.

Cea de-a 31-a ediție a festivalului a propus tema prieteniei, în ideea formării unor conexiuni valoroase în perioada desfășurării acestuia și sunt convinsă de faptul că cel

puțin voluntarii au reușit să stabilească numeroase legături afective, având ca punct comun experiența festivalului din perspectiva voluntariatului. Văzând un tricou roșu în depărtare, apropiindu-se, ai acel sentiment de satisfacție al unei „alianțe”, iar străinul de odinioară devine un posibil viitor prieten, sau pur și simplu un chip trecător cu care, totuși, ai schimbat un zâmbet cunoscător sau poate chiar o glumă inocentă, urmată de un râs răsuflat.

Cred că FITS-ul a oferit șansa împrietenirii cu teatrul, cu dansul, cu literatura și, de fapt, cu toate formele de artă, fiindcă în aceste zece zile s-a lucrat la reflexia unui Sibiu culturalizat, care să deschidă apetitul publicului pentru artă. În cele din urmă, și mirarea e o formă de artă ce poate fi practică de absolut oricine, fie că urmărești o paradă stradală de pe pietonala Nicolae Bălcescu sau o piesă de teatru emoționantă de la Fabrica de Cultură, fie că ai 11 ani sau 60. În calitate de voluntar la PR & Comunicare, am învățat că la fel de valoroase precum spectacolul în sine sunt reacțiile oamenilor, trăirile lor. Am învățat să urmăresc, de pe margine, expresiile faciale ale celor din public, să remarc momentele în care se plânge, se râde sau se cască. Ca voluntar, începi să vezi contextul unui spectacol per ansamblu, începi să privești nu numai jocul propriu-zis al actorilor, ci și pe cel inconștient al publicului.

Mărturisesc faptul că am avut o oarecare dificultate în alegerea departamentului, dar sunt mai mult decât mulțumită cu decizia pe care am luat-o, întrucât am avut parte nu numai de o echipă ideală, echilibrată (prieteni noi!), ci și de lecții privind selectarea cadrelor cu adevărat valoroase. Am rămas, așadar, cu câteva cunoștințe noi și mult mai multă experiență în ceea ce privește realizarea de materiale foto/video și selecția lor pe baza relevanței și a încărcăturii afective.

Desigur, zilele unui voluntar pe perioada festivalului sunt încărcate, eu cel puțin am simțit o zi cât trei, fiindcă ne aflam într-o continuă mișcare și activitate, care să ne țină „în priză” până la finalul zilei, adică mult așteptata odihnă. Dar efortul ne-a fost răsplătit, fiindcă am rămas cu toții cu amintiri numeroase și cu experiența inedită a participării într-un astfel de festival. Până la urmă, Sibiu e cel mai frumos, chiar mai boem și mai proaspăt, în timpul FITS-ului.

Imagini din cadrul festivalului

Voluntari alături de Constantin Chiriac,
directorul FITS

Text & foto: Alexia Ciobănuț, a X-a E

Este timp și pentru sport

Care sunt obiectivele tale școlare?

În acest moment sunt elev în clasa a XI-a. Trebuie să termin cu bine fiecare an școlar, apoi să promovez examenul de Bacalaureat. După studiile liceale vreau să continui cu studiile universitare. Atât școala, cât și fotbalul sunt două ramuri pe care vreau să le îmbin cât mai bine. Și sunt sigur că voi reuși.

La ce club activezi și de când? Cine te-a format/te-a descoperit?

Am activat la echipa de seniori a CSC 1599 Șelimbăr, începând din sezonul competițional 2022-2023. Am făcut pasul spre echipa de seniori în momentul în care evoluam deja la grupele de juniori ale CSC 1599 Șelimbăr, în urma parteneriatului existent cu ASFC Interstar Sibiu. Un aport important în dezvoltarea mea ca jucător de fotbal l-a avut clubul de fotbal pentru care am evoluat cel mai mult la juniori și anume ASFC Interstar Sibiu.

Ce performanțe notabile ai obținut?

Când practici un sport de echipă există mai puține performanțe personale și mai multe de echipă. Cred că până în prezent cea mai notabilă realizare personală este convocarea la echipa națională de juniori a României, în vara anului 2024. În luna ianuarie 2025, am fost selectat la echipa Dinamo București, ceea ce impune să mă transfer la o școală din capitală.

Ce le recomanzi tinerilor pasionați de un sport anume?

Celor care sunt pasionați de sport le transmit că sportul este o activitate care influențează stilul de viață, sănătatea sau personalitatea unui individ.

Elev în clasa a XI-a A, Soare Casian este un foarte bun fotbalist profesionist, reușind să îmbine școala cu viața de sportiv. Recent a fost selectat să activeze în cadrul clubului Dinamo București, la seniori. Ne-am dorit să aflăm chiar de la el, care a fost parcursul său profesional în această direcție.

Cum reușești să îmbini programul școlar cu antrenamentele, respectiv cu participarea la meciuri?

Sunt foarte ambițios în ceea ce fac, astfel încât reușesc să mă descurc atât pe plan școlar, cât și în ceea ce privește preocupările sportive. Nu îmi este deloc ușor, dar sunt dispus să fac eforturi mari în acest sens. Dimineța merg la școală, apoi la antrenament, iar atunci când meciurile se suprapun peste orele de școală, am grijă să recuperez cât mai mult din lecțiile predate. Din fericire pentru mine, familia, profesorii și colegii mă susțin și mă înțeleg. Le mulțumesc pe această cale.

Cum s-a schimbat viața ta școlară de când ești fotbalist profesionist?

Nu cred ca acest statut de jucător profesionist m-a schimbat din punct de vedere al relațiilor cu colegii sau cu profesorii. Cred doar că am devenit mai responsabil. Sunt aceeași persoană. Îmi respect atât profesorii, cât și colegii și, bineînțeles, pe toți cei din jurul meu.

Text: David Cosma, a XI-a A

Sunt motivat să practic un sport de performanță

David Cosma este în clasa a XI-a A, un elev pasionat de fotbal, care reușete să împace antrenamentele cu programul școlar. Cum reușește, ne va spune chiar el.

La ce club activezi astăzi și de când? Cine te-a descoperit?

Privind în urmă, am realizat că au trecut 12 ani de când practic sportul fără de care nu pot trăi: fotbalul. Prima dată când am lovit o minge de fotbal a fost la vârsta de cinci ani, în cadrul clubului FC INTERSTAR Sibiu. La un moment dat, clubul a încheiat un parteneriat cu echipa Șelimbărului, CSC ȘELIMBĂR 1599, o echipă din eșalonul secund al României. Astfel, timp de un an am activat la echipa care urma să se numească CSC Șelimbăr 1599. Pentru că eram dorit de mai multe echipe/academii de fotbal din țară, oficialii Șelimbărului mi-au oferit șansa de a fi component al echipei de seniori, eu fiind cea de-a treia opțiune pentru postul de portar. De-a lungul timpului am evoluat, fiind pregătit chiar să plec la o echipă din București, dar am primit o propunere din partea FC HERMANSTADT Sibiu, așa că în prezent activez la acest club (de aproximativ șapte luni). În ceea ce mă privește, la vârsta de 15 am început să privesc fotbalul cu alți ochi, mai ale că mai multe academii de fotbal erau interesate de mine, Mi-am dorit să merg la FC RAPID București, am mers la câteva antrenamente și meciuri, ceea ce mi-a dat tot mai multă încredere în mine. Am înțeles că viitorul meu în fotbal este unul promițător.

Ce performanțe notabile ai obținut?

Pe lângă zecile de medalii și cele patru trofee de cel mai bun portar, cred că performanța de care trebuie să vorbesc este câștigarea Cupei României cu echipa INTERSTAR. Cu alte cuvinte, am câștigat meciuri cu cele mai bune academii din țară printre care se numără și Rapid, Farul Constanța, Craiova etc. Noi am fost cea bună echipă de copii sub 16 ani, din țară.

Cum reușești să îmbini programul școlar cu antrenamentele, respectiv cu participarea la meciuri ?

Încerc să ajung la cât mai multe ore de curs, dar, în cazul în care nu pot din cauza programului de antrenamente, îmi iau lecțiile de la colegi și învăț de unul singur.

Care sunt obiectivele tale în privința practicării acestui sport?

Scopul meu este să ajung jucător profesionist la un nivel cât mai înalt. În ceea ce privește școala, îmi doresc, după terminarea liceului, să urmez Facultatea de Sport, precum și o a doua facultate care să mă ajute să intru în lumea businessului.

Text: Tudor Buta, a XI-a A

CALEIDOSCOP

Orice moment este memorabil.

Grafică:
Ioana Bercean, a X-a F

O poveste despre Sibiu

Foto:
Maia Loloiu, a XI-a E
Eliza Oproiu, a X-a I